

STOCKMANN

EKONOMISK
ÖVERSIKT 2017

INNEHÅLL

Styrelsen verksamhetsberättelse	3
Nyckeltal	12
Aktier och aktiekapital	16
KONCERNENS BOKSLUT	
Koncernens resultaträkning	18
Koncernens balansräkning	19
Koncernens kassaflödesanalys	20
Kalkyl över förändringar i koncernens eget kapital	21
Noter till koncernens bokslut	22
MODERBOLAGETS BOKSLUT	
Moderbolagets resultaträkning	70
Moderbolagets balansräkning	71
Moderbolagets kassaflödesanalys	73
Noter till moderbolagets bokslut	74
Styrelsens förslag till disposition av de utdelningsbara medlen och räkenskapsperiodens resultat	83
Revisionsberättelse	84

STYRELSENS VERKSAMHETS- BERÄTTELSE

Koncernens omsättning uppgick till 1 055,9 miljoner euro (1 175,7). Omsättningen enligt jämförbara affärsverksamheter minskade med 1,5 %. Bruttomarginalen var 55,8 % (55,7) och det justerade rörelseresultatet uppgick till 12,3 miljoner euro (30,9). Det rapporterade rörelseresultatet uppgick till -148,4 miljoner euro (28,3), inkluderande en nedskrivning på 150 miljoner euro i Lindex goodwill. Det justerade resultatet per aktie uppgick till -0,59 euro (-0,14). Styrelsen kommer att föreslå att inga medel ska utdelas år 2017.

Livsmedelsaffärsverksamheten i Finland, vilken avyttrades den 31 december 2017, har klassificerats som avvecklade verksamheter. Jämförelsesiffrorna har justerats på motsvarande sätt. Kommentarena i verksamhetsberättelsen hänvisar endast till kvarvarande verksamheter.

En tabell över poster som inverkar på jämförbarheten finns på sidan 4.

STRATEGI

Stockmannkoncernen fokuserar på att utveckla detaljhandels- och fastighetsaffärsverksamhet i sina varuhusfastigheter i Finland och Baltikum, Lindex modebutiker i 18 länder, samt på näthandel i Stockmanns och Lindex nätbutiker. En undersökningsprocess relaterad till en eventuell försäljning av köpcentret Nevsky Centre i S:t Petersburg pågick år 2017.

I enlighet med sin strategi har Stockmann avstått från olönsamma affärsverksamheter och varuområden. Avyttrandet av Delikatessens livsmedelsaffärsverksamhet i Finland verkställdes den 31 december 2017. Transaktionen inkluderade Stockmann Delikatessens hela affärsverksamhet och personal i Finland. Affärspriset uppgick till 27 miljoner euro. Ytterligare information finns i noterna till bokslutet. Efter avyttringen fokuserar Stockmann Retail i sitt eget urval huvudsakligen på mode, skönhet och produkter för hemmet. Stockmann fortsätter att bedriva Delikatessens affärsverksamhet i Baltikum.

I juni undertecknade Stockmann ett utvidgat varumärkeslicensavtal med Reviva holding Limiteds dotterbolag AO Stockmann, om användningen av Stockmann-varumärket i Ryssland under åren 2018–2023. Reviva har ansvarat för Stockmannvaruhusens affärsverksamhet i Ryssland sedan den 1 februari 2016.

Det nya varuhuset i Hagalund i Finland öppnade i mars 2017. Varuhuset verkar i hyrda lokaler och under ett helt nytt koncept. Många initiativ att förbättra kundupplevelsen

implementerades i varuhuset under året. Digitala lösningar vidareutvecklades och ett helt urval av nya upplevelser och tjänster, såsom mobilbetalningslösningar, introducerades i varuhuset.

VERKSAMHETSOMGIVNING

Den allmänna ekonomiska situationen har återhämtat sig i Finland, och konsumenternas förtroende har fortsatt att förbättras under år 2017. Inom Stockmanns största produktområde mode, minskade marknaden i Finland i januari–december med 1,7 %. År 2016 var minskningen även 1,7 % (källa: Tekstiili- ja Muotialat TMA).

Trots att den ekonomiska situationen i Sverige har förbättrats, minskade modemarknaden med 2,6 % i januari–december, jämfört med en ökning på 0,2 % året innan (källa: Svensk Handel, Stilindex).

Detaljhandeln i Baltikum fortsatte sin tillväxt, med ca 1,5 % i Estland (källa: Statistic Estonia) och med ca 4,2 % i Lettland (källa: Latvia Central Statistical Bureau).

OMSÄTTNING OCH RESULTAT INOM KVARVARANDE VERKSAMHETER

Stockmannkoncernens omsättning för hela året uppgick till 1 055,9 miljoner euro (1 175,7). Jämförelsesiffran för år 2016 inkluderar omsättningen från stängda och avvecklade enheter. Omsättningen enligt jämförbara affärsverksamheter minskade med 1,5 %.

Omsättningen i Finland uppgick till 402,6 miljoner euro (504,4). Omsättningen enligt jämförbara affärsverksamheter ökade med 0,3 %. Omsättningen i utlandet uppgick till 653,3 miljoner euro (671,3), en minskning på 2,5 % enligt jämförbara affärsverksamheter.

Bruttovinsten uppgick till 588,8 miljoner euro (655,4) och bruttomarginalen var 55,8 % (55,7). Bruttomarginalen ökade i Stockmann Retail men minskade i Lindex.

De justerade rörelsekostnaderna minskade med 52,8 miljoner euro och uppgick till 515,3 miljoner euro (568,1). Kostnaderna minskade pga. effektiviseringsåtgärder som inleddes år 2016 samt avyttringen av Hobby Hall. Justeringar bokförda i rörelsekostnaderna var 9,6 miljoner euro (2,6).

Koncernens justerade driftsbidrag (EBITDA) uppgick till 73,2 miljoner euro (88,2). Avskrivningarna, exklusive justeringar relaterade till nedskrivningen av Lindex goodwill (150 miljoner euro) och nedskrivningen av ICT-investeringar (5 miljoner euro) uppgick till 60,9 miljoner euro (57,3).

Det justerade rörelseresultatet för hela året uppgick till 12,3 miljoner euro (30,9). Rörelseresultatet ökade i Stockmann Retail och Real Estate, men minskade i Lindex.

Justeringarna uppgick till totalt 160,6 miljoner euro och inkluderar en nedskrivning på 150 miljoner euro relaterad till Lindex goodwill. Det rapporterade rörelseresultatet för hela året uppgick till -148,4 miljoner euro (28,3).

Nettofinansieringskostnaderna uppgick till 31,1 miljoner euro (23,1). Kostnaderna inkluderar en nedskrivning på 3,8 miljoner euro relaterad till Stockmanns investering i andelslaget Tuko Logistics, samt nedskrivningar av lånefordringar relaterade till Seppälä 2,0 miljoner euro samt Hobby Hall 1,5 miljoner euro (2016 en nedskrivning på 5,0 miljoner euro relaterad till Seppälä). Utländska valutaförluster uppgick till 2,6 miljoner euro (1,2). Finansieringskostnaderna ökade huvudsakligen pga. kostnader hänförliga till refinansieringen under årets sista kvartal. Resultatet före skatt var -179,5 miljoner euro (5,2).

Årets skatter uppgick sammanlagt till 18,7 miljoner euro (12,7), inkluderande justeringar relaterade till förändringar i fastigheternas verkliga värde. I enlighet med Skatterättelsenämndens beslut gällande Stockmanns

rättelseyrkan om tilläggsskatter som Skatteförvaltningen beordrat bolaget, returnerade Stockmann 5,6 miljoner euro skatter och 2,1 miljoner euro därtillhörande räntor i resultaträkningen för år 2017. Beslutet baserade sig på en skatterevision som granskade Stockmannkoncernens intemprissättning och räntornas marknadsmässiga villkor i den interna finansieringen mellan Finland och Ryssland under åren 2009–2011.

Det justerade resultatet för året uppgick till -37,5 miljoner euro och resultatet för året uppgick till -198,1 miljoner euro (-7,5). Nettoresultatet för året, inklusive avvecklade verksamheter, uppgick till -209,4 miljoner euro (-3,2).

Det justerade resultatet per aktie för året var -0,59 euro (-0,14). Resultatet per aktie för året var -2,82 euro, eller -2,98 euro inklusive avvecklade verksamheter (-0,18, eller -0,12 inklusive avvecklade verksamheter). Eget kapital per aktien uppgick till 12,29 (14,99).

POSTER SOM INVERKAR PÅ JÄMFÖRBARHETEN

Miljoner euro	1-12/2017	Omräknat 1-12/2016
Justerat driftsbidrag (EBITDA)	73,2	88,2
Justeringar till driftsbidraget (EBITDA)		
Förlustkontrakt relaterade till omstrukturering	-6,9	
Lindex omstrukturingsarrangemang	-2,7	
Vinster och förluster i investeringsfastigheternas verkliga värde	4,0	
Outsourcing av ICT		-2,6
Justeringar totalt	-5,6	-2,6
Driftsbidrag (EBITDA)	67,6	85,6

Miljoner euro	1-12/2017	Omräknat 1-12/2016
Justerat rörelseresultat (EBIT)	12,3	30,9
Justeringar till rörelseresultatet (EBIT)		
Nedskrivning i Lindex goodwill	-150,0	
Nedskrivning av ICT-investeringar relaterade till omstrukturering	-5,0	
Förlustkontrakt relaterade till omstrukturering	-6,9	
Lindex omstrukturingsarrangemang	-2,7	
Vinster och förluster i investeringsfastigheternas verkliga värde	4,0	
Outsourcing av ICT		-2,6
Justeringar totalt	-160,6	-2,6
Rörelseresultat (EBIT)	-148,4	28,3

Stockmann använder alternativa nyckeltal (Alternative Performance Measures) i enlighet med direktiven från Europas värdepapper- och marknadsmyndighet ESMA för att bättre reflektera det operativa rörelseresultatet och för att underlätta en jämförelse mellan räkenskapsperioderna. Bruttovinsten beräknas genom att minska kostnader för sålda produkter från omsättningen, och bruttomarginalen beräknas genom att dividera bruttovinsten med omsättningen uppgiven i procent. Driftsbidraget (EBITDA) har beräknats från rörelseresultatet exklusive avskrivningar, amorteringar och nedskrivningsförluster. Justerat driftsbidrag (EBITDA) och justerat rörelseresultat är nyckeltal vilka exkluderar poster av engångskaraktär och övriga justeringar som inverkar på jämförbarheten från rapporterade driftsbidraget (EBITDA) och rapporterade rörelseresultatet (EBIT). Stockmann använder också termen "omsättning enligt jämförbara affärsverksamheter", som avser omsättningen exklusive Hobby Hall, som såldes den 31 december 2016, Uleåborgsvaruhuset, som stängdes den 31 januari 2017, samt Lindex butiker i Ryssland, vilka stängdes under år 2016. Ytterligare information i bokslutets noter.

FINANSIERING OCH SYSSELSATT KAPITAL

Stockmann omfinansierade sina långfristiga låneavtal i november 2017. Nya lån avtalades med sex banker, och lånen förfaller under åren 2018–2019 och 2021. Stockmann har också nya säkerställda seniora obligationer till ett värde på 250 miljoner euro som förfaller till betalning i januari 2022. Obligationerna på 150 miljoner euro som förfaller i mars 2018 löstes in i förtid i december 2017.

Kassaflödet från rörelsen uppgick till 25,9 miljoner euro (41,5) i januari–december. Kontanter och likvida medel uppgick i slutet av året till 21,0 miljoner euro (20,2).

De jämförbara omsättningstillgångarna var något under fjolårets nivå. De totala omsättningstillgångarna uppgick till 162,2 miljoner euro, jämfört med 180,7 miljoner euro året innan då jämförelsesiffran även inkluderade Delikatessens livsmedelslager i Finland.

De räntebärande skulderna uppgick i slutet av december till 763,6 miljoner euro (761,8), varav 505,2 miljoner euro (525,3) var långfristiga skulder. En del av de kortfristiga lånen har upptagits på marknaden för företagscertifikat. Dessutom har koncernen 224,6 miljoner euro i outnyttjade långfristiga kommitterade lånelimiter och 464,0 miljoner euro i icke-kommitterade, kortfristiga lånelimiter. Stockmann har även ett hybridlån på 84,3 miljoner euro som behandlas som eget kapital.

Soliditeten i slutet av december var 43,0 % (48,3) och nettoskulsättningsgraden var 83,8 % (68,3).

Koncernens sysselsatta kapital uppgick i slutet av december till 1 648,7 miljoner euro (1 842,0). Avkastningen på sysselsatt kapital under de senaste 12 månaderna var -9,1 % (1,8).

UTDELNING AV MEDEL

Den ordinarie bolagsstämman beslut år 2017 publicerades i ett börsmeddelande den 23 mars 2017. I enlighet med bolagsstämman beslut utbetalades ingen dividend för räkenskapsåret 2016.

Styrelsen kommer att föreslå för den ordinarie bolagsstämman, som hålls den 22 mars 2018, att ingen utdelning av medel görs för räkenskapsåret 2017. Nettoförlusten för räkenskapsåret 2017 överförs till vinstmedelskontot.

INVESTERINGAR

Investeringarna i januari–december uppgick till 34,7 miljoner euro (44,2). Under hela året användes investeringarna för Lindex butiksfömyelser, det nya varuhuset i Hagalund, samt digitaliseringsprojekt såväl i Stockmann Retail som i Lindex. Avskrivningarna uppgick till 65,9 miljoner euro (57,3), inkluderande en nedskrivning relaterad till ICT-system på 5,0 miljoner euro.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT PER AFFÄRSENHET

Stockmanns enheter och rapporteringssegment är Lindex, Stockmann Retail och Real Estate. Stockmann Retail inbegriper non-food-varuhusverksamheter i Finland samt non-food och livsmedelsverksamheter i Baltikum.

LINDEX

LINDEX	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Omsättning, milj. euro	606,0	633,2
Bruttomarginal, %	60,1	63,8
Rörelseresultat, milj. euro	13,4	54,9
Investeringar, milj. euro	22,6	17,7

Lindex omsättning för året minskade med 4,3 % och uppgick till 606,0 miljoner euro (633,2), eller minskade med 4,1 % exklusive de ryska butikerna. Enligt jämförbara butiker och valutakurser minskade omsättningen med 2,7 %.

Bruttomarginalen för året var 60,1 % (63,8). Bruttomarginalen minskade främst pga. högre rabatter. Den omdefinierade behandlingen i anslutning till lagrens föräldring hade en positiv inverkan på jämförelsesiffran för år 2016.

Rörelsekostnaderna ökade med 0,9 miljoner euro. Lönsamhetsförbättringsprogrammet som inleddes i oktober

2017 har som mål att minska de fasta kostnaderna med över 10 miljoner euro per år innan utgången av år 2018. Programmet har även som mål att öka bruttomarginalen.

Den justerade rörelsevinsten för året uppgick till 16,1 miljoner euro och den rapporterade rörelsevinsten var 13,4 miljoner euro (54,9).

Butiksnätverket

Under år 2017 öppnades 24 butiker och 9 butiker stängdes. Under år 2018 kommer Lindex främst att fokusera på sina butikslägen. Olönsamma butiker kommer antingen att flyttas till nya platser eller stängas. Nya butiksöppningar på attraktiva platser och med nya format kommer att lanseras. Det totala antalet butiker uppskattas minska en aning under år 2018.

STOCKMANN RETAIL

STOCKMANN RETAIL	1-12/ 2017	Omräknat 1-12/ 2016
Omsättning, milj. euro	410,2	508,3
Bruttomarginal, %	45,2	41,4
Rörelseresultat, milj. euro	-20,6	-39,1
Rörelseresultat utan Hobby Hall, milj. euro	-20,6	-34,0
Investeringar, milj. euro	5,7	21,2

Stockmann Retails omsättning för året uppgick till 410,2 miljoner euro (508,3). Omsättningen enligt jämförbara affärsverksamheter ökade med 1,2 %. Den bästa tillväxten uppnåddes i mode.

Omsättningen i Finland uppgick till 319,6 miljoner euro (420,8). Omsättningen enligt jämförbara affärsverksamheter ökade med 0,5. Omsättningen i utlandet ökade med 3,5 % och uppgick till 90,6 miljoner euro (87,5) med tillväxt i såväl Tallinn som i Rigavaruhuset.

Bruttomarginalen för året var 45,2 % (43,2, eller 41,4 inklusive Hobby Hall). Bruttomarginalen ökade främst inom produktområdet mode.

Rörelsekostnaderna exklusive Hobby Hall minskade med 17,1 miljoner euro och uppgick till 191,1 miljoner euro (208,2, eller 236,7 inklusive Hobby Hall). Kostnaderna minskade pga. effektivitetsåtgärder som inleddes år 2016.

Driftsbidraget (EBITDA) uppgick till -5,7 miljoner euro (-21,3, eller -26,2 inklusive Hobby Hall). Rörelseresultatet för året var -20,6 miljoner euro (-34,0, eller -39,1 inklusive Hobby Hall).

REAL ESTATE

REAL ESTATE	1-12/ 2017	1-12/ 2016
Omsättning, milj. euro	67,1	60,1
Nettorörelseintäkter, egna fastigheter, milj. euro	50,6	44,4
Rörelseresultat, milj. euro	29,0	21,1
Investeringar, milj. euro	4,9	5,3

Real Estates omsättning för året uppgick till 67,1 miljoner euro (60,1). Ökningen berodde på högre hyresnivåer samt på den förstärkta ryska rubeln.

Nettorörelseintäkterna från de Stockmannägda fastigheterna uppgick till 50,6 miljoner euro (44,4). Den månatliga hyran i medeltal från dessa fastigheter var 37,11 euro per kvadratmeter (33,36).

Rörelsekostnaderna för året ökade, främst pga. förändringar i den ryska verksamheten.

Rörelsevinsten för räkenskapsåret uppgick till 29,0 miljoner euro (21,1), inkluderande en ökning på 4,0 miljoner euro i investeringsfastigheternas verkliga värde.

Fastigheter

De fem Stockmannägda fastigheterna har en bruttouthyrningsyta (GLA) på sammanlagt 142 000 kvadratmeter. Den 1 januari 2018 utnyttjade Stockmann Retail 46 % av den totala bruttouthyrningsytan. Exklusive Nevsky Centre och Bokhuset, utnyttjades 75 % av Stockmann Retail. Utnyttjandegraden i fastigheterna bibehölls på en hög nivå, på 99,7 % (99,1). Nettoavkastningsgraden för året var 5,4% (4,9).

Under år 2017 inledde flera nya partners verksamhet i Stockmanns varuhus. Solaris solglasögonaffär, Mumin Kaffe, AT Lastenturva barnartikelaffär och XS Toys leksaksaffär öppnade i Helsingforsvaruhuset. Nya sommarterrasser öppnades på varuhustaken i Helsingfors och Tallinn. Cushman & Wakefield började som kontorshyresgäst och Technopolis expanderade sin UMA Esplanadi i Bokhuset. Instrumentarium och Solaris öppnade en optiker- och solglasögonaffär i Itis. Roberts Coffee, blombutiken Kukkakaari och frisersalongen Shortcut öppnade i varuhuset i Hagalund. Westerback öppnade juvelerar- och klockaffärer i Hagalund och Åbo. Universitetsapoteket öppnade ett snabbapotek, Teenuspunkt en utvidgad skomakarservice och Truman en herrfrisersalong i Tallinnvaruhuset.

Det verkliga värdet av Stockmanns fastigheter uppgick den 1 januari 2017 till 950,1 miljoner euro, varav Nevsky Centres värde var 181,0 miljoner euro. Det genomsnittliga vägda kravet på marknadsavkastning som användes vid definieringen av det verkliga värdet var 5,6 % (5,7).

Under året drogs avskrivningen av varuhusfastigheterna från det verkliga värdet. För Nevsky Centre, som fr.o.m. den 31 mars 2017 klassificeras som anläggningstillgångar som innehas för försäljning, gjordes inga avskrivningar. Eftersom Stockmann inte längre bedriver detaljhandelsverksamhet i Bokhuset, har fastigheten omklassificerats som investeringsfastighet i koncernens balansräkning den 31 december 2017.

Fastigheterna omvärderades den 31 december 2017, och det verkliga värdet uppgick till 973,0 miljoner euro, varav värdet för Bokhuset i Helsingfors var 100,0 miljoner euro och värdet för Nevsky Centre i S:t Petersburg var 181,0 miljoner euro. Undersökningar relaterade till eventuella avyttringar av Nevsky Centre och Bokhuset pågår.

FASTIGHETER

STOCKMANNKONCERNEN	Bruttouthyrningsyta, m2 31.12.2017	Utnyttjandegrad, % 31.12.2017	Utnyttjat av Stockmann Retail, % 1.1.2018
Flaggskeppsvaruhuset i Helsingfors	51 000	99.8	67
Varuhuset i Tallinn	22 000	100.0	84
Varuhuset i Riga	15 000	100.0	86
Totalt, egna varuhusfastigheter	88 000	99.9	75
Bokhuset i Helsingfors	9 000	100.0	2
Nevsky Centre i S:t Petersburg	46 000	99.3	0
Totalt, alla egna fastigheter	142 000	99.7	46

BUTIKSNÄTET

STOCKMANNKONCERNEN	Totalt 31.12.2016	Nya butiker under år 2017	Stängda butiker under år 2017	Totalt 31.12.2017
Lindexbutiker	475	24	9	490
varav egna butiker	436	16	8	444
varav franchisebutiker	39	8	1	46
Varuhus	9	0	1	8

FÖRÄNDRINGAR I LEDNINGEN

Kai Laitinen (född 1970), EM, utnämndes till Stockmanns ekonomidirektör och medlem av ledningsgruppen den 15 februari 2017. Kai Laitinen började på Stockmann i augusti 2017.

Ingvar Larsson, Lindex verkställande direktör, avgick från sin tjänst i augusti 2017. Elisabeth Peregi (född 1971), EM, landschef för Lindex Sverige, utnämndes till Lindex tf. verkställande direktör. Samtidigt började Stockmanns verkställande direktör, Lauri Veijalainen, som Lindex styrelseordförande.

Nora Malin (född 1975), Pol.mag., utnämndes till Stockmanns utvecklingsdirektör den 20 december 2017. Hon hade tidigare jobbat som koncernens kommunikationsdirektör. Nora Malin fortsätter som medlem av Stockmanns ledningsgrupp.

Susanna Otila, direktör för Delikatessen, avgick från Stockmanns ledningsgrupp den 31 december 2017, då avyttringen av Delikatessens livsmedelsverksamheter i Finland slutfördes.

AKTIER OCH AKTIEKAPITAL

Stockmann har två aktieserier. En A-aktie ger 10 röster och en B-aktie ger en röst. Aktierna har likvärdig rätt till utdelning. Det nominella värdet är 2,00 euro per aktie.

Stockmann hade 30 530 868 A-aktier och 41 517 815 B-aktier, eller sammanlagt 72 048 683 aktier i slutet av året. Röstetalet för aktierna var 346 826 495.

Aktiekapitalet för året uppgick fortsättningsvis till 144,1 miljoner euro. Marknadsvärdet uppgick till 321,0 miljoner euro (509,6) i slutet av december.

I slutet av året var kursen för A-aktien 4,60 euro, jämfört med 7,09 euro i slutet av år 2016, medan kursen för B-aktien var 4,35 euro, jämfört med 7,06 euro i slutet av år 2016.

Totalt 2,0 miljoner (2,8) A-aktier och 13,7 miljoner (12,2) B-aktier omsattes under året på Nasdaq Helsinki. Detta motsvarar 6,5 % (9,1) av det genomsnittliga antalet A-aktier och 32,9 % (29,5) av det genomsnittliga antalet B-aktier.

Bolaget innehar inga egna aktier och styrelsen har inga gällande fullmakter att förvärva aktier i bolaget eller att emittera nya aktier.

Den 11 augusti mottog Stockmann en anmälan om en förändring i indirekt aktieägarskap, enligt vilken Hartwall Capital Oy Ab (FO-nummer 0711984-8) hade förvärvat bestämmanderätt i HTT STC Holding Oy Ab. Ingen förändring skedde i antalet Stockmannaktier som ägs av HTT STC Holding.

I slutet av året hade Stockmann 46 672 aktieägare, jämfört med 49 813 ett år tidigare.

ICKE-FINANSIELL INFORMATION

Engagemang för ansvarsfull verksamhet är införlivat i Stockmanns värderingar och dagliga arbetssätt. Enligt koncernens CSR-strategi strävar Stockmann efter att erbjuda sina kunder ansvarsfulla shoppingupplevelser och förbinder sig till att arbeta för en mer hållbar framtid. Ansvarsmålen, som är definierade i CSR-strategin, har fastställts att stöda koncernens strategi och affärsverksamheter genom förbättrad kundfokusering och ökad effektivitet. CSR-arbetet fokuserar på fem väsentliga teman, Kunder, Personal, Produkter & Leveranskedjan, Miljö samt Ekonomi & Styning, vilka har identifierats via en väsentlighetsanalys och dialoger med intressentgrupper.

Koncernens uppförandekod (CoC), kompletterad med detaljerade riktlinjer och principer, definierar sättet att arbeta för samtliga anställda och chefer, utan undantag. Stockmann kräver även att varuleverantörer och partners följer principerna i denna uppförandekod, och satsningar görs på att delge principerna för dem. Uppförandekoden täcker följande

huvudpunkter efterlevnad av lagstiftning, etisk verksamhet, fri konkurrens, konsumenträttigheter, personal och arbetsförhållanden, miljön, korruption och intressekonflikter. Stockmann respekterar och främjar alla mänskliga rättigheter, såsom beskrivs i policyn för mänskliga rättigheter. De mest betydande riskerna relaterade till mänskliga rättigheter återfinns i leveranskedjan och de är sammankopplade till arbetsförhållanden.

Stockmanns principer relaterade till antikorruption och konkurrensbegränsande beteende ingår i Stockmanns uppförandekod och specificeras ytterligare i bolagets antikorrupsionspolicy. Stockmanns visuellblåsningskanal är ett verktyg för koncernens personal, affärspartners och övriga intressentgrupper att anmäla misstänkta eller upptäckta avvikelser från Stockmanns uppförandekod eller andra bolagspolicier. Oetisk affärspraxis bland Stockmanns personal eller olika intressentgrupper kan komma att skada Stockmanns rykte och eventuellt även ha en ekonomisk inverkan. Under året informerades Stockmann inte om några korruptionsrelaterade rättsprocesser gentemot koncernen. År 2017 förekom det inga rättsliga åtgärder eller domar för konkurrensbegränsande beteende, karteller eller missbruk av dominerande ställning. I slutet av år 2017 hade 30 % av Stockmanns personal i Finland genomgått en uppförandekodutbildning. Av personalen inom stödfunktionernas och varuhusens ledningsgrupper, hade 94 % genomgått utbildningen.

Kunder

Stockmann för en kontinuerlig dialog för att upprätthålla och öka kundbelåtenheten. Åtgärder för att förbättra dialogen med kunderna inkluderar kundenkäter, net promoter score (NPS) och varumärkesspåring, engagemang i sociala medier och i övriga responskanaler, för att bättre förstå kundernas behov och förväntningar. För att inspirera sina kunder, delger Stockmann aktivt information om sitt CSR-arbete och ansvarsfulla alternativ i produktsortimentet, samt är engagerad sig regelbundet i CSR- och välgörenhetsprojekt. Stockmann tillämpar gällande konkurrens- och integritetslagstiftning i sin verksamhet och främjar fri konkurrens inom sin bransch. År 2017 inträffade inga kränkningar av kundens integritet.

Personal

Stockmanns personalpolitik baseras på bolagets värden, HR-strategi och koncernens uppförandekod. Utöver detta har samtliga affärsenheter egna, mer detaljerade personalpolicier som

stöder individers framgång och välbefinnande. Genomförandet av god personalpraxis följs upp med regelbundna personalenkäter, utvecklingssamtal samt genom övriga kanaler för respons.

Samarbete äger även rum i lokala personalnämnder och koncernnämnden. Ett misslyckande av Stockmann att

rekrytera, motivera och upprätthålla en professionell personal på organisationens samtliga nivåer kan ha en negativ effekt på Stockmanns affärsverksamhet.

Koncernens genomsnittliga antal anställda år 2017 var 7 360 (8 164) i de kvarvarande verksamheterna. Det genomsnittliga antalet anställda omräknat till heltidspersonal var 5 486 (5 960). Minskningen berodde på personalminskningar huvudsakligen inom Stockmann Retails gemensamma stödfunktioner samt på avyttringen av Hobby Hall. Dessutom jobbade 731 anställda i medeltal inom Stockmann Delikatessens verksamheter i Finland, som är rapporterad som avvecklade verksamheter.

I slutet av året hade koncernen 7 325 anställda (7 572), av vilka 2 212 (2 563) jobbade i Finland. Antalet anställda i utlandet uppgick till 5 113 (5 009), vilket utgjorde 69,8 % (66,2) av alla anställda. Stockmann Retail sysselsatte 2 327 personer (2 712), Real Estate 113 (85) och Lindex 4 596 (4 427), medan 154 personer (216) var anställda inom koncernens gemensamma funktioner i Finland och 135 (132) vid inköpskontoren i Asien.

Koncernens lönekostnader för år 2017 uppgick till 183,6 miljoner euro, jämfört med 207,1 miljoner euro år 2016, och 251,6 miljoner euro år 2015 (inklusive Stockmann Delikatessens personal i Finland). De sammanlagda kostnaderna för löner och anställningsförmåner uppgick till 236,2 miljoner euro (270,4), vilket motsvarade 22,4 % (23,0) av omsättningen.

Bland Stockmanns personal, var 91 % kvinnor (90) och 9 % män (10). Fast anställda var 82 % (83) och visstidsanställda 18 % (17). Koncernens personalomsättning var 19 % (21) i Finland var personalomsättningen 17 % och i Sverige 16 %.

Produkter & leveranskedjan

Stockmann erbjuder ett omfattande sortiment av trygga och hållbara kvalitetsprodukter. I Stockmannvaruhusen består den största delen av varorna av internationella märkesprodukter. Kompletterade med ett brett urval av egna märkesprodukter inom produktområdena mode och hem, som är planerade av Stockmanns egna designers. På Lindex gäller detta majoriteten av produkterna. Omkring 93 % av de egna märkesprodukterna är producerade i riskländer definierade av amfori BSCI, huvudsakligen i Kina och Bangladesh. Under året fanns det en offentlig produktåterkallelse: en barnstrumpa i Lindex urval som inte uppfyllde koncernens kemiska krav.

Koncernens egna märkesleverantörer och producenter förväntas följa uppförandekoden för leverantörer (CoC), som baserar sig på amfori BSCI:s uppförandekod som innehåller 11 grundläggande arbetsrättigheter som bör vara införlivade enligt ett steg-för-steg tillvägagångssätt. Stockmanns samtliga klädproducenter för de egna märkena har undertecknat Stockmanns uppförandekod för leverantörer, amfori BSCI CoC eller övriga liknande engagemang. Koncernen har inköpskontor med lokal personal i sex

huvudproduktionsländer vars uppgift är att övervaka produktkvaliteten och överensstämmelser med uppförandekoden. Producenterna i riskländerna är även föremål för amfori BSCI auditeringar. De identifierade huvudriskerna gäller ledningssystem, dokumentation, fackföreningstillhörighet, löner och ersättningar samt arbetstid.

I syfte att förbättra spårbarheten och minska miljöpåverkan, strävar Stockmann efter att öka användningen av hållbart material i sina egna märkeskläder. 54 % (50) av Lindex urval tillverkades år 2017 av hållbara material och ca 95 % (90) av bomullet som Lindex använder sig av var från hållbara källor, såsom ekologiskt bomull och Better Cotton. Under år 2017 lanserade Lindex en upcycled denimkollektion som är tillverkad av återanvända och osålda kläder. Det här är ett steg närmare i riktningen mot ett slutet materialflöde. År 2017 producerade Lindex totalt ca 33 miljoner kläder tillverkade av mer hållbara material. År 2016 lanserade Stockmann egna märkesplagg av hållbara material och år 2017 var andelen av hållbara material i Stockmanns egna märkesplagg 10 %. Nya och uppdaterade produktetiketter med information om användningen av hållbara material och om Stockmanns eget designarbete introducerades år 2017 med målet att främja hållbara produkter i produktsortimentet.

Stockmann publicerar en omfattande leverantörs- och fabrikslista för sina egna modemärken på bolagets webbsida, listan uppdateras årligen.

Miljö

Stockmanns mål är att minska de miljökonsekvenser som affärsverksamheten orsakar och förhindra negativa miljöeffekter genom att minska på utsläppen, öka effektiviteten vid energi- och vattenförbrukning samt genom att utföra källsortering och återvinning. För att säkerställa en kontinuerlig förbättring övervakar Stockmann efterlevnaden av koncernens miljösystem och uppfyllandet av miljömålen. Miljöarbetet på Stockmann baserar sig på CSR-strategin och på koncernens miljöpolicy. Enheterna fastställer sina specifika miljömål, definierar indikatorer för uppföljning av dessa mål, och inför lämpliga ledningsmetoder. Stockmanns verksamheter i Finland är certifierade enligt ISO 14001-miljöledningssystemet. Samma verksamhetsmetoder adapteras även i varuhusen i Baltikum. Miljörisker relaterade till Stockmanns egna affärsverksamheter uppskattas inte vara väsentliga.

Stockmannkoncernens materialåtervinningsgrad uppgick till 72,7 % (73,6). Graden varierar enligt aktivitet och plats. I Finland var graden 70,4 % (71,7), i Baltikum 43,5 % (47,7) och i Sverige i Lindex logistikcenter 96,9 % (97,8). Koncernens växthusgasutsläpp för år 2017 var 61 870 (62 670) tCO₂. De högsta utsläppen, ca 75 %, genererades från köpt energi, särskilt elektricitet, som stannade på samma nivå som året innan. Stockmann rapporterar sina CO₂-utsläpp årligen i koncernens CSR-rapport och i den internationella Climate Change Disclosure-undersökningen (CDP). Vattenkonsumtionen inom Stockmanns egna verksamheter är

minimal och verksamheten sker i områden där det för tillfället inte råder någon brist på vatten.

Miljöpåverkningarna granskas enligt produkternas livslängd. Inom detaljhandeln uppstår miljöpåverkningarna i bred skala vid produktionen och vid användningen av de sålda varorna. Lindex utvecklar tillsammans med sina leverantörer produktionsprocesser som sparar vatten, energi och kemikalier, t.ex. inom denimproduktionen. För att åtgärda slutskedet av produktens livslängd, gör Stockman och Lindex, med hjälp av partnerskap, det möjligt för kunderna att återvinna sina använda kläder.

Ytterligare information om Stockmanns CSR-aktiviteter och resultat publiceras i Stockmanns CSR-översikt, som publiceras vecka 9 på adressen ar2017.stockmangroup.com. CSR-översikten har gjorts i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI).

RISKFAKTORER

Stockmann utsätts för risker som hänför sig till affärsklimatet, risker förknippade med bolagets egen verksamhet, samt finansiella risker.

Den allmänna ekonomiska situationen påverkar konsumenternas köpbeteende och köpkraft på koncernens samtliga marknadsområden. Kundernas köpbeteende influeras även av digitalisering, ökad konkurrens och förändrade inköpstrender. Snabba och oväntade rörelser på marknaden kan påverka beteendet, både hos finansiella aktörer och hos konsumenterna. Osäkerheter relaterade till konsumenternas köpbeteende och köpkraft beräknas vara de huvudsakliga risker som kan påverka Stockmann under år 2018.

Verksamhetsomgivningen kan även inverka på Stockmanns hyresgästers affärsverksamhet och som en konsekvens av detta ha en negativ inverkan på hyresintäkterna och uthyrningsgraden i Stockmanns fastigheter. Dessa kan, speciellt om de är relaterade till de största hyresgästerna i fastigheterna, ha en inverkan på fastigheternas verkliga värde.

Mode står för över två tredjedelar av koncernens omsättning. Karakteristiskt för modebranschen är produkternas korta livslängd och trendberoende, säsongbetonad försäljning och känslighet för avvikande väderförhållanden. Dessa faktorer kan ha en inverkan på koncernens omsättning och bruttomarginal. Inom detaljhandelssektorn inkluderar produkternas värdekedja ofta många faser från råmaterial till kunderna och involverar ryktesrisker relaterade till uppfyllelse av mänskliga rättigheter, goda arbetsförhållanden, miljö- och övriga krav fastställda i Stockmanns uppförandekod samt övriga principer. En ansvarsfull styrning av leveranskedjan samt ett hållbart utnyttjande av naturresurser är viktiga för koncernens varumärken för att upprätthålla kundernas förtroende för Stockmann.

Koncernens verksamheter baseras på flexibel logistik och effektiva varuflöden. Förseningar och stömingar i varu- och informationsflöden såväl som osäkerhet relaterad till logistikpartners kan ha en negativ effekt på verksamheten. Alla ansträngningar görs för att hantera de operativa riskerna genom att utveckla lämpliga reservsystem och alternativa verksamhetssätt, samt genom att försöka minimera stömingar i informationssystemen. Operativa risker täcks också genom försäkringar.

Koncernens omsättning, resultat och balansräkning påverkas av förändringar i valutakurserna mellan koncernens rapporteringsvaluta, dvs. euron, och den svenska kronan, den norska kronan, den amerikanska dollarn, den ryska rubeln och vissa andra valutor. Valutakursfluktuationer kan ha en betydande inverkan på koncernens affärsverksamhet. Finansiella risker, främst risker härrörande från räntefluktuationer pga. koncernens höga skuldsättningsgrad kan ha en inverkan på finansiella kostnader och den finansiella positionen. Ränteförändringar kan också påverka goodwill och avkastningen från de fastigheter som ägs av koncernen, och därmed det verkliga värdet av dessa tillgångar. Finansiella risker hanteras i enlighet med den riskpolicy som bekräftats av styrelsen.

HÄNDELSE EFTER RAPPORTPERIODEN

Den 2 januari 2018 meddelade Stockmann att bolaget utreder en eventuell avyttring av sin fastighet Bokhuset. Den Stockmannägda fastigheten Bokhuset i Helsingfors centrum är helt i utomstående partners bruk efter att Stockmann Delikatessens affärsverksamhet såldes till S-gruppen den 31 december 2017.

Den 10 januari 2018 utnämndes Susanne Ehnåge, EM, född år 1979, till Lindex verkställande direktör. Hon tillträder tjänsten senast i augusti 2018. Susanne Ehnåge är för tillfället verkställande direktör för NetOnNet Group, en skandinavisk detaljhandlare inom hemelektronik. Susanne Ehnåge rapporterar till Lauri Veijalainen, som är Lindex styrelseordförande och Stockmanns verkställande direktör, och hon blir även medlem i Stockmanns ledningsgrupp. Elisabeth Peregi, för närvarande Lindex tf. verkställande direktör, fortsätter i denna uppgift tills Susanne Ehnåge tillträder sin tjänst.

Den 23 januari 2018 meddelade Stockmann att bolaget fortsätter sina effektiviseringsåtgärder och siktar på årliga kostnadsinbesparingar om minst 8 miljoner euro, vilka till största delen är avsedda att förverkligas innan utgången av år 2018. På grund av omorganiseringen bokförs en reservering på ca 2 miljoner euro på första kvartalet.

Den 31 januari 2018 gav Stockmanns aktieägares nomineringsutskott sina förslag för den ordinarie bolagsstämman som hålls den 22 mars 2018. Aktieägarnas nomineringsutskott föreslår att styrelsens nuvarande medlemmar Kaj-Gustaf Bergh, Jukka Hienonen, Esa Lager,

Leena Niemistö, Michael Rosenlew, och Dag Wallgren enligt sitt samtycke återväljs för en verksamhetsperiod som fortgår fram till slutet av följande ordinarie bolagsstämma. Nomineringsutskottet föreslår vidare att Eva Hamilton och Tracy Stone enligt sitt samtycke väljs till nya styrelsemedlemmar för samma verksamhetsperiod. Hamilton och Stone har varit medlemmar i Lindex styrelse sedan år 2014. Nomineringsutskottet presenterade även sitt förslag till styrelsens arvoden för den ordinarie bolagsstämman.

UTSIKTER FÖR ÅR 2018

Inom Stockmannkoncernens största verksamhetsländer, Finland och Sverige, har den allmänna ekonomiska situationen förbättrats, och enligt prognoser från nationella centralbanker uppskattas BNP fortsätta öka år 2018. Även konsumenternas förtroende förväntas fortsätta utvecklas i en positiv riktning.

Köpbeteendet förändras emellertid pga. digitalisering och ökande konkurrens. Detta reflekteras i utsikterna för modemarknaden, som enligt en uppskattnings av Stockmanns ledning inte ökar lika snabbt som den allmänna ekonomin.

I Baltikum förväntas detaljhandelsutsikterna enligt ledningens uppskattnings vara bättre än på Stockmannkoncernens övriga marknadsområden.

Stockmann fortsätter att förbättra koncernens konkurrenskraft och lönsamhet på lång sikt. Effektiviseringsåtgärderna som inleddes i Lindex i slutet av år 2017 och i Stockmann i början av år 2018 kommer till största delen att vara genomförda under våren, och de är fullt synliga i rörelsekostnaderna för år 2019. Eftersom effektiviseringsåtgärderna inte medför betydande kostnadsinbesparingar under första kvartalet 2018, är det sannolikt att koncernens rörelseresultat för första kvartalet inte förbättras jämfört med föregående års nivå.

Som en följd av lönsamhetsförbättringsprogrammet, förväntas Lindex rörelsevinst för år 2018 att öka jämfört med året innan. Enheten Stockmann Retail, som fortfarande är förlustbringande, siktar på att uppnå ett positivt justerat rörelseresultat år 2018.

Real Estate förväntas fortsätta sin vinstbringande stabila prestation.

Investeringarna för år 2018 uppskattas bli ca 40-45 miljoner euro, vilket är mindre än de uppskattade avskrivningarna för året.

RESULTATPROGNOS FÖR ÅR 2018

Stockmann uppskattar att koncernens omsättning år 2018 kommer att vara på samma nivå som året innan. Den justerade rörelsevinsten förväntas öka år 2018.

CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT

Stockmann publicerar en separat utredning om förvaltnings- och styrningssystemet (Corporate Governance Statement) för år 2017 i enlighet med rekommendationen i Finsk kod för bolagsstyrning. Utredningen kommer att publiceras under vecka 9.

Helsingfors den 13 februari 2018

STOCKMANN Oyj Abp
Styrelsen

Nyckeltal

		2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning *)	milj. euro	1 055,9	1 175,7	1 434,8	1 605,5	2 037,1
Bruttovinst *)	milj. euro	588,8	655,4	725,4	780,3	990,1
Bruttomarginal *)	%	55,8	55,7	50,6	48,6	48,6
Driftsbidrag (EBITDA) *)	milj. euro	67,6	85,6	19,3	-17,3	128,8
Justeringar i driftsbidrag (EBITDA) *)	milj. euro	-5,6	-2,6	-24,0	-35,4	
Justerat driftsbidrag (EBITDA) *)	milj. euro	73,2	88,2	43,4	18,1	128,8
Rörelseresultat *)	milj. euro	-148,4	28,3	-52,5	-77,2	54,4
Andel av omsättningen *)	%	-14,1	2,4	-3,7	-4,8	2,7
Justeringar i rörelseresultatet *)	milj. euro	-160,6	-2,6	-24,0	-39,3	
Justerat rörelseresultat (EBIT) *)	milj. euro	12,3	30,9	-28,5	-37,8	
Räkenskapsperiodens resultat	milj. euro	-209,4	-3,2	-175,0	-99,8	48,4
Aktiekapital	milj. euro	144,1	144,1	144,1	144,1	144,1
A aktie	milj. euro	61,1	61,1	61,2	61,2	61,3
B aktie	milj. euro	83,0	83,0	82,9	82,9	82,8
Avkastning på eget kapital	%	-21,3	-0,3	-19,4	-12,1	5,4
Avkastning på investerat kapital	%	-9,1	1,8	-7,6	-4,9	3,4
Investerat kapital	milj. euro	1 745,4	1 836,1	1 740,4	1 657,9	1 725,8
Kapitalomsättningshastighet		0,7	0,6	0,9	1,1	1,2
Lagrets omsättningshastighet		3,4	3,4	4,8	4,1	3,7
Soliditet	%	43,0	48,3	46,1	39,3	43,8
Nettoskuldsättningsgrad	%	83,8	68,3	72,1	105,4	87,3
Investeringar i anläggningstillgångar	milj. euro	34,7	44,2	53,4	53,8	56,9
Andel av omsättningen *)	%	3,3	3,8	3,7	3,4	2,8
Räntebärande nettoskuld	milj. euro	739,4	736,4	753,6	799,4	737,8
Räntebärande nettoskuld / EBITDA	milj. euro	10,9	8,6	39,0	-46,2	5,7
Balansomslutning	milj. euro	2 061,4	2 241,2	2 273,9	1 936,5	2 044,6
Personalkostnader *)	milj. euro	236,2	270,4	321,5	356,3	397,8
Personal i medeltal *)	pers	7 360	8 164	10 763	12 157	14 963
Personal i medeltal, omräknat till heltidsanställda *)	pers	5 486	5 960	7 643	8 916	11 422
Omsättning/person *)	tusen euro	143,5	144,0	133,3	132,1	136,1

*) Åren 2017, 2016, 2015 ja 2014 innehåller enbart den kvarvarande verksamheten.

Stockmann Delikatessen i Finland är rapporterad som avvecklade verksamheter för räkenskapsperioden som avslutades den 31.12.2017. Varuhusverksamheten i Ryssland är rapporterad som avvecklade verksamheter för räkenskapsperioderna som avslutades den 31.12.2016 och den 31.12.2015, jämförelseåret 2014 har justerats på motsvarande sätt.

Nyckeltal per aktie

		2017	2016	2015	2014	2013
Resultat/aktie, kvarvarande verksamheter	euro	-2,82	-0,18	-1,24	-1,34	0,67
Resultat/aktie, avvecklade verksamheter	euro	-0,16	0,06	-1,20	-0,04	
Resultat per aktie, före och efter utspädning	euro	-2,98	-0,12	-2,43	-1,39	0,67
Kassaflöde från rörelsen/aktie, emissionsjusterad	euro	0,36	0,58	0,24	0,41	1,74
Eget kapital/aktie	euro	12,29	14,99	14,53	10,55	12,42
Dividend/aktie*	euro					0,40
Dividend/resultat*	%					59,5
Effektiv dividendavkastning*	%					
A aktie						3,6
B aktie						3,6
Aktiernas P/E-tal						
A aktie		-1,5	-60,4	-2,6	-4,6	16,5
B aktie		-1,5	-60,2	-2,6	-4,6	16,4
Slutkurs 31.12.	euro					
A aktie		4,60	7,09	6,22	6,42	11,06
B aktie		4,35	7,06	6,25	6,36	11,04
Räkenskapsperiodens högsta kurs	euro					
A aktie		8,20	7,55	8,00	12,40	15,20
B aktie		8,00	7,31	8,41	12,58	14,92
Räkenskapsperiodens lägsta kurs	euro					
A aktie		4,22	5,26	5,94	6,20	11,00
B aktie		4,05	5,06	5,98	6,21	10,75
Räkenskapsperiodens medelkurs	euro					
A aktie		5,29	5,97	6,86	9,76	12,51
B aktie		6,19	6,33	7,10	10,00	12,50
Aktieomsättning	1 000 st.					
A aktie		1 996	2 791	2 188	933	447
B aktie		13 664	12 231	14 615	17 625	14 564
Aktieomsättning	%					
A aktie		6,5	9,1	7,2	3,0	1,5
B aktie		32,9	29,5	35,2	42,5	35,1
Aktiestockens marknadsvärde 31.12.	milj. euro	321,0	509,6	449,4	460,1	796,0
Antal aktier 31.12.	1 000 st.	72 049	72 049	72 049	72 049	72 049
A aktie		30 531	30 531	30 553	30 596	30 596
B aktie		41 518	41 518	41 495	41 453	41 453
Emissionsjusterat antal aktier, vägt medeltal**	1 000 st.	72 049	72 049	72 049	72 049	72 049
A aktie		30 531	30 533	30 590	30 596	30 601
B aktie		41 518	41 515	41 459	41 453	41 448
Emissionsjusterat antal aktier, utspätt vägt medeltal	1 000 st.	72 049	72 049	72 049	72 049	72 049
Antal aktieägare 31.12.		46 672	49 813	52 415	55 343	59 475

*) Styrelsen föreslår för bolagsstämman att ingen dividend utdelas.

Definitioner av nyckeltal

Nyckeltal enligt IFRS-standarderna

Resultat/aktie, kvarvarande verksamheter	resultat hänförlig till moderbolagets aktieägare av kvarvarande verksamheter - skattejusterad ränta från hybridlån / antal aktier i genomsnitt
Resultat/aktie, avvecklade verksamheter	resultat hänförlig till moderbolagets aktieägare av avvecklade verksamheter - skattejusterad ränta från hybridlån / antal aktier i genomsnitt
Resultat/aktie	resultat hänförlig till moderbolagets aktieägare - skattejusterad ränta från hybridlån / antal aktier i genomsnitt

Alternativa nyckeltal

Bruttovinst	omsättning - användning av material och förnödenheter
Bruttomarginal	bruttovinst / omsättning x 100
Driftsbidrag (EBITDA)	rörelseresultat + avskrivningar och nedskrivningar
Justerat driftsbidrag (EBITDA)	driftsbidrag (EBITDA) - justeringar
Justerat rörelseresultat	rörelseresultat - justeringar
Avkastning på eget kapital, %	räkenskapsperiodens resultat / eget kapital sammanlagt (genomsnittligt under året) x 100
Avkastning på investerat kapital, %	resultat före skatter + ränte- och övriga finansiella kostnader / investerat kapital x 100
Investerat kapital	balansomslutning - latent skatteskuld samt övriga räntefria skulder (genomsnittligt under året)
Kapitalomsättningshastighet	omsättning / balansomslutning - latent skatteskuld samt övriga räntefria skulder (genomsnittligt under året)
Lagrets omsättningshastighet	365 / lagrets omloppstid
Soliditet, %	eget kapital sammanlagt / balansomslutning - erhållna förskott x 100
Nettoskuldsättningsgrad, %	räntebärande främmande kapital - likvida medel och räntebärande fordringar / eget kapital sammanlagt x 100
Räntebärande nettoskuld	räntebärande främmande kapital - likvida medel och räntebärande fordringar

Nyckeltal per aktie

Eget kapital/aktie	eget kapital hänförlig till moderbolagets aktieägare / antal aktier på bokslutsdagen
Kassaflöde från rörelsen/aktie	nettokassaflöde från rörelsen / antal aktier i genomsnitt utan de av bolaget ägda egna aktier
Dividend/resultat, %	dividend/aktie / resultat/aktie x 100
Effektiv dividendavkastning, %	dividend/aktie / börskurs på bokslutsdagen x 100
Aktiernas P/E -tal	börskurs på bokslutsdagen / resultat/aktie
Aktieomsättning	aktiernas antalsmässiga omsättning under räkenskapsperioden
Aktiestockens marknadsvärde	antal aktier multiplicerat med börskursen för respektive aktieslag på bokslutsdagen

Aktier och aktiekapital

Aktiekapitalet i Stockmann Oyj Abp fördelar sig i A- och B-aktier. En aktie i serie A medför tio röster medan en aktie i serie B ger en röst. Det nominella värdet för aktierna i de båda serierna är 2,00 euro och aktierna har rätt till samma utdelning.

Bolagets aktier är införda i värdeandelssystemet och de är föremål för handel på Nasdaq Helsingfors börs. Handelskoden för A-aktien är STCAS och för B-aktien STCBV. Bolaget hade 31.12.2017 totalt 46 672 registrerade aktieägare (49 813 aktieägare 31.12.2016).

Marknadsvärdet för bolagets aktiestock uppgick 31.12.2017 till 321,0 miljoner euro (509,6 miljoner euro 31.12.2016).

Optionsprogram

Stockmann hade ett optionsprogram, som avslutades år 2017.

Egna aktier

Bolaget ägde inga egna aktier 31.12.2017, och styrelsen har inga gällande fullmakter att förvärva egna aktier.

Kursutvecklingen för aktier

	Avslutskurs 31.12.2017 euro	Avslutskurs 31.12.2016 euro	Förändr. %
Serie A	4,60	7,09	-35,1
Serie B	4,35	7,06	-38,4

Omsättningen av aktier 2017 på Helsingfors Börs

	St.	% av aktie- mängden	Euro	Medelpris euro
Serie A	1 995 845	6,5	10 701 100	5,97
Serie B	13 664 186	32,9	84 875 756	6,33
Totalt	15 660 031		95 576 856	

Aktiekapitalet 31.12.2017

Serie A	30 530 868	st à 2 euro =	61 061 736	euro
Serie B	41 517 815	st à 2 euro =	83 035 630	euro
Totalt	72 048 683		144 097 366	euro

Aktiemängder 31.12.2017

	Stycke	Aktieägare %	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
1-100	30 961	66,3	1,7	0,6
101-1000	13 005	27,9	6,1	4,4
1001-10000	2 478	5,3	8,5	5,6
10001-100000	190	0,4	7,3	3,8
100001-1000000	25	0,1	11,6	13,5
1000001-	13	0,0	64,8	72,1
Totalt	46 672	100,0	100,0	100,0

Ägargrupper 31.12.2017

	Stycke	Aktieägare %	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
Privatpersoner	45 433	97,3	23,2	20,8
Företag	762	1,6	20,3	20,1
Stiftelser och föreningar	280	0,6	45,5	56,1
Förvaltarregistrerade (inkl. utländska ägare)	173	0,4	7,5	2,2
Finansierings- och försäkringsbolag	24	0,1	3,5	0,8
Oregistrerade aktier		0,0	0,0	0,0
Totalt	46 672	100,0	100,0	100,0

De största aktieägarna 31.12.2017

	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
1 HTT STC Holding Oy Ab	11,7	10,7
2 Föreningen Konstsamfundet-gruppen	9,4	15,1
3 Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma	9,1	5,4
4 Svenska Litteratursällskapet i Finland r.f.	7,6	15,7
5 Niemistö Kari	5,8	9,4
6 Stiftelsen för Åbo Akademi	4,2	6,7
7 Etolabolagen	4,2	6,1
8 Statens Pensionsfond	2,3	0,5
9 Samfundet Folkhälsan i svenska Finland r.f.	2,2	2,7
10 Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen	2,0	0,9
11 Jenny ja Antti Wihurin rahasto	1,9	2,1
12 Inez och Julius Polins Fond	1,5	0,8
13 Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	1,1	2,2
14 Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Etera	0,9	0,2
15 Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	0,7	1,5
16 William Thurings Stiftelse	0,5	0,7
17 Åbo stad	0,4	0,1
18 Placeringsfond Taaleritehdas Värde Markka Osake	0,4	0,1
19 Placeringsfond Danske Invest Värde Finland Value	0,4	0,1
20 Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	0,4	0,8
Övriga	33,3	18,2
Totalt	100,0	100,0

Koncernens resultaträkning

Milj. euro	Not	1.1–31.12.2017	Omräknat 1.1–31.12.2016
Kvarvarande verksamhet			
OMSÄTTNING	2,4	1 055,9	1 175,7
Övriga rörelseintäkter	5	0,0	1,2
Förändringar i värderingen av förvaltningsfastigheter	6,16	3,7	-0,3
Användning av material och förnödenheter	7	-467,1	-520,4
Kostnader för löner och anställningsförmåner	8,33	-236,2	-270,4
Avskrivningar och nedskrivningar	2,9,14,15	-215,9	-57,3
Övriga rörelsekostnader	10	-288,8	-300,3
Kostnader sammanlagt		-1 208,0	-1 148,4
RÖRELSEVINST/-FÖRLUST	2	-148,4	28,3
Finansiella intäkter	11	0,7	0,8
Finansiella kostnader	11	-31,8	-23,9
Finansiella intäkter och kostnader sammanlagt		-31,1	-23,1
VINST/FÖRLUST FÖRE SKATTER		-179,5	5,2
Inkomstskatter	12	-18,7	-12,7
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST/FÖRLUST, KVARVARANDE VERKSAMHETER		-198,1	-7,5
Vinst/förlust från avvecklade verksamheter	3	-11,3	4,3
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST/FÖRLUST		-209,4	-3,2
Räkenskapsperiodens vinst/förlust hänförligt till:			
Moderbolagets ägare		-209,4	-3,2
Resultat per aktie, euro:	13		
Från kvarvarande verksamheter (före och efter utpädning)		-2,82	-0,18
Från avvecklade verksamheter (före och efter utpädning)		-0,16	0,06
Från årets resultat (före och efter utpädning)		-2,98	-0,12

Koncernens totalresultaträkning

Milj. euro	Not	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST/FÖRLUST		-209,4	-3,2
Övriga poster i totalresultaträkningen:			
Poster som inte omklassificeras i resultaträkningen			
Omvärderingsdifferenser (IAS 16), före skatter		38,0	48,3
Omvärderingsdifferenser (IAS 16), skatteinverkan		-7,5	-9,7
Omvärderingsdifferenser (IAS 16), minskad med skatt		30,5	38,6
Poster som senare kan omklassificeras i resultaträkningen			
Omräkningsdifferenser av utländska enheter, före skatter		-7,2	-2,9
Omräkningsdifferenser av utländska enheter, minskad med skatt	12,22	-7,2	-2,9
Säkring av kassaflöde, före skatter		-2,0	1,1
Säkring av kassaflöde, skatteinverkan		0,4	-0,2
Säkring av kassaflöde, minskad med skatt	12,22	-1,6	0,8
Periodens övriga totalresultat, netto		21,7	36,6
PERIODENS TOTALRESULTAT SAMMANLAGT		-187,7	33,4
Periodens totalresultat sammanlagt hänförligt till:			
Moderbolagets ägare, kvarvarande verksamheter		-176,4	29,0
Moderbolagets ägare, avvecklade verksamheter		-11,3	4,3

Koncernens balansräkning

Milj. euro	Not	31.12.2017	31.12.2016
TILLGÅNGAR			
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Goodwill		563,8	735,6
Varumärket		92,4	95,2
Immateriella rättigheter		38,5	45,3
Övriga immateriella tillgångar		2,7	3,2
Förskott och pågående nyanläggningar		0,6	3,7
Immateriella tillgångar sammanlagt	14	698,0	883,1
Materiella anläggningstillgångar			
Mark- och vattenområden		103,9	114,3
Byggnader och anläggningar		587,6	654,8
Maskiner och inventarier		76,2	81,0
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler		4,4	6,1
Förskott och pågående nyanläggningar		1,2	8,7
Materiella anläggningstillgångar sammanlagt	15	773,2	864,9
Förvaltningsfastigheter	16	100,5	181,0
Långfristiga fordringar	28,32	3,0	7,2
Placeringar som kan säljas	18	0,3	5,5
Latenta skattefordringar	27	33,2	38,3
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		1 608,2	1 980,0
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar	19	162,2	180,7
Kortfristiga fordringar			
Räntebärande fordringar		2,2	1,6
Inkomstskattefordringar		3,6	0,0
Räntefria fordringar		79,6	58,7
Kortfristiga fordringar sammanlagt	20	85,4	60,3
Likvida medel	21	21,0	20,2
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		268,6	261,2
TILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING	2,3	184,6	
TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		2 061,4	2 241,2

Milj. euro	Not	31.12.2017	31.12.2016
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Aktiekapital		144,1	144,1
Överkursfond		186,1	186,1
Omvärderingsfond		418,6	398,3
Fonden för investerat fritt eget kapital		250,4	250,4
Övriga fonder		43,8	45,4
Omräkningsdifferenser		-14,5	-7,2
Balanserade vinstmedel		-227,6	-21,1
Hybridlån		84,3	84,3
Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare	22	885,1	1 080,3
EGET KAPITAL SAMMANLAGT		885,1	1 080,3
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Latenta skatteskulder	27	146,7	163,6
Långfristiga räntebärande finansieringsskulder	23	505,2	525,3
Långfristiga räntefria skulder och avsättningar	26,28,31	20,7	3,1
LÅNGFRISTIGA SKULDER SAMMANLAGT		672,6	691,9
KORTFRISTIGA SKULDER			
Kortfristiga räntebärande finansieringsskulder	24	258,3	236,5
Kortfristiga räntefria skulder			
Leverantörskulder och övriga kortfristiga skulder	24,31	183,5	203,3
Inkomstskatteskulder	24	16,4	24,9
Kortfristiga avsättningar	26	5,7	4,4
Kortfristiga räntefria skulder sammanlagt		205,7	232,6
KORTFRISTIGA SKULDER SAMMANLAGT		464,0	469,0
SKULDER HÄNFÖRIGA TILL TILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING	3	39,6	
SKULDER SAMMANLAGT		1 176,3	1 161,0
EGET KAPITAL OCH SKULDER SAMMANLAGT		2 061,4	2 241,2

Innehåller kvarvarande och avvecklade verksamheter

Koncernens kassaflödesanalys

Milj. euro	Not	1.1–31.12.2017	1.1–31.12.2016
KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN			
Räkenskapsperiodens vinst/förlust		-209,4	-3,2
Justeringar:			
Avskrivningar och nedskrivningar		215,9	59,2
Försäljningsvinster (-) och -förluster (+) från försäljning av bestående aktiva		0,3	-1,1
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader		31,8	23,9
Ränteintäkter		-0,7	-0,8
Inkomstskatter		18,7	12,7
Övriga justeringar		11,9	0,7
Förändringar av rörelsekapital:			
Ökning (-) / minskning (+) av omsättningstillgångar		15,5	-2,8
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga försäljningsfordringar och övriga fordringar		3,1	-4,1
Ökning (+) / minskning (-) av leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder		-26,4	-15,5
Betalda räntor		-23,6	-16,6
Erhållna räntor från rörelsen		0,6	0,8
Övriga finansiella poster från rörelsen			-1,4
Betalda skatter från rörelsen		-11,8	-10,3
Nettokassaflöde från rörelsen		25,9	41,5
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar		-33,7	-40,2
Överlåtelseintäkter från materiella och immateriella tillgångar			7,0
Erhållna dividender från investeringar		0,0	0,1
Nettokassaflöde från investeringar		-33,7	-33,2
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING			
Upptagning av kortfristiga lån		246,1	230,5
Återbetalning av kortfristiga lån		-380,6	-217,9
Upptagning av långfristiga lån		737,4	105,7
Återbetalning av långfristiga lån		-582,9	-127,1
Omfinansieringskostnader		-10,4	
Återbetalning av skulder för finansiell leasing			-0,2
Ränta för hybridlån		-7,4	
Nettokassaflöde från finansiering		2,3	-8,9
NETTOFÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-5,5	-0,5
Likvida medel vid periodens ingång		20,2	19,1
Checkkonto med kreditlimit		-5,7	-4,1
Likvida medel vid periodens ingång		14,5	15,0
Nettoförändring av likvida medel		-5,5	-0,5
Inverkan av kursdifferenser		-0,2	0,0
Likvida medel vid periodens utgång		21,0	20,2
Checkkonto med kreditlimit		-12,2	-5,7
Likvida medel vid periodens utgång	21	8,8	14,5

Innehåller kvarvarande och avvecklade verksamheter

Kalkyl över förändringar i koncernens eget kapital

Milj. euro	Aktiekapital	Överkursfond	Omvärderingsfond	Fonden för försäkringsinstrument	Fonden för inbetalt fritt kapital	Övriga fonder	Omräkningsdifferenser	Akkumulerade vinster	Hybridlån	Totalt
EGET KAPITAL 1.1.2016	144,1	186,1	368,9	0,6	250,4	43,9	-4,3	-27,1	84,3	1 046,9
Räkenskapsperiodens vinst/förlust								-3,2		-3,2
Omvärderingsdifferenser (IAS 16)			38,6							38,6
Omräkningsdifferenser av utländska enheter 2)							-2,9			-2,9
Säkring av kassaflöde, minskad med skatt 2)				0,8						0,8
Periodens totalresultat sammanlagt, netto			38,6	0,8			-2,9	-3,2		33,4
Övriga förändringar 1)			-9,2					9,2		
Transaktioner med aktieägare sammanlagt			-9,2					9,2		
EGET KAPITAL 31.12.2016	144,1	186,1	398,3	1,5	250,4	43,9	-7,2	-21,1	84,3	1 080,3

Milj. euro	Aktiekapital	Överkursfond	Omvärderingsfond	Fonden för försäkringsinstrument	Fonden för inbetalt fritt kapital	Övriga fonder	Omräkningsdifferenser	Akkumulerade vinster	Hybridlån	Totalt
EGET KAPITAL 1.1.2017	144,1	186,1	398,3	1,5	250,4	43,9	-7,2	-21,1	84,3	1 080,3
Räkenskapsperiodens vinst/förlust								-209,4		-209,4
Omvärderingsdifferenser (IAS 16)			30,5							30,5
Omräkningsdifferenser av utländska enheter 2)							-7,2			-7,2
Säkring av kassaflöde, minskad med skatt 2)				-1,6						-1,6
Periodens totalresultat sammanlagt, netto			30,5	-1,6			-7,2	-209,4		-187,7
Erlagd ränta för hybridlån								-7,4		-7,4
Övriga förändringar 1)			-10,3			-0,1		10,3		
Transaktioner med aktieägare sammanlagt			-10,3			-0,1		2,9		-7,4
EGET KAPITAL 31.12.2017	144,1	186,1	418,6	-0,1	250,4	43,8	-14,5	-227,6	84,3	885,1

1) En årlig transaktion av differensen mellan avskrivningar baserade på byggnaders omvärderingsvärde och avskrivningar baserade på byggnaders ursprungliga anskaffningsvärde.

2) Noter 12,22

Innehåller kvarvarande och avvecklade verksamheter

Noter till koncernens bokslut

1. Principer för upprättande av koncernbokslut

Basuppgifter om bolaget

Koncernens moderbolag är det finländska publika aktiebolaget Stockmann Oyj Abp, vars hemort är Helsingfors. Koncernens huvudbransch är detaljhandel. Moderbolagets aktier är listade på Helsingfors börs (Nasdaq Helsingfors). En kopia av koncernbokslutet kan fås på www.stockmangroup.com eller från moderbolaget.

Allmänt

Stockmanns koncernbokslut har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (IFRS). Vid uppgörandet av koncernbokslutet har de IAS- och IFRS-standarder samt IFRIC- och SIC-tolkningar som gällde den 31 december 2017 tillämpats. Med internationella redovisningsstandarder avses I den finska bokföringslagen, samt i bestämmelser som ges med stöd av bokföringslagen, standarder som har antagits för tillämpning inom EU i enlighet med det förfarande som stadgas i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 samt tolkningar av dessa. Noterna till koncernbokslutet är även förenliga med kraven i den finska bokförings- och samfundslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna. Bokslutsinformationen bygger på de ursprungliga anskaffningsutgifterna, om inget annat anges i principerna för uppgörandet. Bokslutet anges i miljoner euro.

Koncernen tillämpar följande nya och reviderade standarder och tolkningar från och med den 1 januari 2017:

Ändringar i IAS 7 Disclosure Initiative. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare. Genom ändringarna eftersträvas att de som använder bokslutet kan bedöma ändringar i kassaflödespåverkade och icke-kassaflödespåverkade skulder som uppstår i finansieringsverksamheten. Standardändringen påverkar noterna till koncernbokslutet.

Ändringar i IAS 12 Redovisning av uppskjutna skattefordringar för realiserade förluster, som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare. Ändringarna tydliggör att existensen av en avdragbar temporär skillnad enbart beror på en jämförelse

mellan tillgången och dess beskattningsvärde, och påverkas inte av eventuella kommande ändringar i tillgångens bokföringsvärde eller i sättet hur ett belopp som motsvarar bokföringsvärdet inflyter i framtiden. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet.

Ändringar i IFRS 12 Årliga förbättringar av IFRS-standarderna, ändringssamlingar 2014–2016 som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare. Genom Annual Improvements-proceduren sammanställs små och mindre brådskande ändringar av standarderna till en helhet och implementeras en gång per år. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet.

Principer för uppgörande av bokslut som förutsätter ledningens bedömning och viktiga osäkerhetsfaktorer avseende gjorda uppskattningar

Då ett koncernbokslut utarbetas i enlighet med internationella redovisningsstandarder är det nödvändigt att göra bedömningar och antaganden angående framtiden. Det verkliga utfallet kan avvika från bedömningarna och antagandena. De bedömningar och antaganden som bokslutet innehåller bygger på ledningens bästa uppfattning vid tidpunkten för bokslutet. Dessa bedömningar och antaganden påverkar värdena på tillgångarna och skulderna i balansräkningen, de redovisade eventuella förpliktelseerna och räkenskapsperiodens intäkter och kostnader. Vidare måste överväganden göras vid tillämpningen av redovisningsprinciperna för upprättandet av bokslutet.

Styrelsen har noggrant utvärderat finansieringssituationen i sin helhet. Då man beaktar pågående planer, beräknade operativa kassaflöden och initiativ för att förstärka rörelsekapitalet, stöder helhetsanalysen likviditetens och finansieringens tillräcklighet, och därmed upprättandet av bokslutet enligt going concern-principen.

De viktigaste delområdena där ledningen har använt omdöme då principerna för upprättande har tillämpats anknyter till fastställandet av avskrivningstider och klassificeringen av tillgångsposter som funktioner som innehas för försäljning eller funktioner som ska läggas ned, samt när hybridlån har klassificerats som eget kapital och när samarbetsarrangemang har klassificerats som gemensamma funktioner.

Ledningen har under redovisningsperioden använt omdöme vid klassificeringen av Nevsky Centre-köpcentrumfastigheten att innehas för försäljning och två fastigheter som tidigare varit i koncernens eget bruk som placeringsfastigheter. Efter att avyttringen av Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland till S-gruppen

används fastigheten på adressen Norra esplanaden 39 i Helsingfors inte längre för koncernens egen detaljhandelsverksamhet eller administrativa verksamhet, utan koncernen innehar fastigheten för att skaffa hyresintäkter och en värdeökning av egendomen. Koncernen har 31.12.2017 klassificerat Bokhuset som en förvaltningsfastighet enligt IAS 40. Även fastigheten Tapiolan Säästötammi i Esbo, av vilken Stockmann äger 37,8 procent, har 31.12.2017 klassificerats som en förvaltningsfastighet.

Förvaltningsfastigheten redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Förvaltningsfastighetens verkliga värde är det pris till vilket fastigheten skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Inga avskrivningar beräknas på fastigheten, men vinsten eller förlusten på grund av ändringar i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen under perioden då de uppstår.

Ledningen har även använt omdöme under räkenskapsperioden i samband med nedskrivningstest av goodwill för Lindex och Retail. Som en följd av testningen gjorde Stockmann en nedskrivning på 150 miljoner euro i anslutning till goodwill för Lindex i september 2017.

De viktigaste antagandena för framtiden och sådana viktiga osäkerhetsfaktorer som gäller uppskattningar på rapporteringsperiodens slutdatum, som ger upphov till de största riskerna för att bokföringsvärdena på koncernens tillgångar och skulder förändras väsentligt under följande räkenskapsperiod, gäller fastigheternas verkliga värde, omsättningstillgångar och avsättningar samt nedskrivning av goodwill och varumärket Lindex. Närmare utredningar om dessa ges i not 14, 15, 16, 19 och 26.

Konsolideringsprinciper

Koncernbokslutet inkluderar moderbolaget, Stockmann Oyj Abp, och alla dotterbolag i vilka moderbolaget antingen direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av det röstetal som aktierna medför eller i vilka moderbolaget annars har bestämmanderätt. Bestämmande inflytande uppstår när koncernen genom att vara delaktig i ett samfund exponeras för föränderliga intäkter i samfundet eller är berättigade till dess föränderliga intäkter och kan påverka dessa intäkter genom att utöva bestämmande inflytande i samfundet.

Koncernens inbördes aktieinnehav har eliminerats genom förvärvsmetoden. Metoden innebär att anskaffningsutgiften och det förvärvade bolagets alla identifierbara tillgångar och skulder värderas till det verkliga värdet vid anskaffningstidpunkten. Goodwill bokförs till det belopp med vilket anskaffningsutgiften, andelen av det förvärvade bolaget som ägs av aktieägare utan bestämmanderätt och den andel som ägts tidigare

samtantaget överstiger det verkliga värdet av den förvärvade nettoförmögenheten. Koncernens interna affärstransaktioner, fordringar, skulder och orealiserade täckningsbidrag samt den interna vinstfördelningen elimineras i koncernbokslutet. Räkenskapsperiodens vinst eller förlust samt räkenskapsperiodens totalresultat delas ut till moderbolagets ägare och ägare som saknar bestämmanderätt. Andelen som tillhör ägare som saknar bestämmanderätt redovisas som en egen post i koncernens eget kapital. Förvärvade dotterbolag konsolideras till koncernbokslutet från och med den tidpunkt då koncernen har fått bestämmanderätt, och avyttrade dotterbolag fram till den tidpunkt då bestämmanderätten upphör. För moderbolaget behandlas de ändringar i ägarandelen i dotterbolaget, vilka inte leder till förlorad bestämmanderätt, som affärsverksamhet som anknyter till eget kapital.

Gemensamma arrangemang, där Stockmann och en annan part utgående från avtal eller bolagsordningen har rättigheter gällande tillgångar och skyldigheter gällande skulder ska behandlas som gemensamma funktioner. Andelar i de fastighetsbolag som uppfyller kriterierna för gemensamma funktioner i koncernbolagen har upptagits som gemensamma funktioner i koncernbokslutet. Koncernbokslutet innefattar Stockmanns andel av de gemensamma funktionernas tillgångar, skulder och andra poster i totalresultatet samt av intäkter och kostnader från och med det datum då den gemensamma bestämmanderätten uppstod till det datum då den upphör. Stockmannkoncernen äger inga samföretag eller intresseföretag.

Segmentrapportering

Stockmann koncernens rapportsegmenter Lindex som bedriver modehandel, Stockmann Retail, som bedriver varuhushandel och segmentet Real Estate, förvaltar de fastigheter som koncernen äger. Verksamheter som tjänar hela koncernen hör till ej allokerade poster.

Den segmentinformation som koncernen presenterar bygger på ledningens interna rapportering, där principerna för bedömning av tillgångar och skulder är förenliga med IFRS-reglerna. Den högsta operativa beslutsfattaren som regelbundet granskar verksamhetsresultatet för verksamhetssegmenten är koncernens verkställande direktör.

Poster i utländsk valuta

Koncernbokslutet presenteras i euro, som är funktionell valuta och rapporteringsvaluta för koncernens moderbolag.

Affärstransaktioner i utländsk valuta redovisas i respektive företags funktionella valuta till transaktionsdagens kurs.

Fordringar och skulder räknas om till bokslutsdagens kurs vid tidpunkten för bokslutet. De kursdifferenser som har uppstått vid omräkningen redovisas genom resultaträkningen.

De utländska koncernbolagens resultaträkningar och övriga totalresultat har omräknats till euro enligt medelkursen för räkenskapsperioden och balansräkningarna enligt kursen på bokslutsdagen. Kursdifferensen, som beror på omräkningen av posterna i räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet i resultaträkningen enligt medelkursen och omräkningen av balansposterna enligt kursen på bokslutsdagen, har upptagits som en egen post i totalresultatet. Den goodwill som uppstår genom förvärv av en utländsk enhet och de justeringar av de verkliga värdena på bokföringsvärdena för den utländska enhetens tillgångar och skulder som görs i samband med förvärvet av enheten, har behandlats som de utländska enheternas tillgångar och skulder och räknats om till euro enligt kurserna på bokslutsdagen. Då ett utländskt dotterbolag eller ett gemensamt arrangemang avyttras helt eller delvis, upptas den ackumulerade omräkningsdifferensen i resultaträkningen som en del av försäljningsvinsten eller -förlusten.

Enligt den lättnad som standarden IFRS 1 tillåter, har de kumulativa omräkningsdifferenser som har ackumulerats före datumet för övergången till IFRS upptagits i de balanserade vinstmedlen.

Principer för intäktsföring och omsättning

Intäkterna från försäljningen av varor upptas när de väsentliga risker och förmåner som gäller ägandet av varorna har överförts på köparen. Huvuddelen av koncernens intäkter består av detaljförsäljning av varor där antingen kontanter eller kreditkort används som betalningsmedel. Intäkterna bokförs vid tidpunkten för försäljningen av varan.

Man förbereder sig för returneringarna inom distansförsäljningen genom att i bokföringen göra en empiriskt definierad returneringsperiodisering med vilken försäljningen justeras. Den ränta som ingår i distanshandelns engångskrediter är en del av försäljningspriset och redovisas under omsättningen.

De intäkter som hänför sig till samarbetet med stamkunder bokförs som omsättning. Värdet av oanvända bonuspoäng som kunder insamlat bokförs som kortfristiga räntefria skulder till kunder till verkligt värde genom att minska försäljningen med motsvarande summa. Skulden upptas på samma räkenskapsperiod som försäljningen till vilken den hänför sig. När kunder använder intjänade poäng som betalningsmedel i butiker, bokförs det verkliga värdet av de använda poängen som försäljning och som en minskning av kortfristiga skulder. Om bonuspoängen inte används senast den dag de går ut, bokförs det verkliga

värdet av de oanvända poängen som försäljning och som en minskning av kortfristiga skulder.

Hyresintäkter från hyresavtal av förvaltningsfastigheter eller andra fastigheter som klassificerats som övriga hyresavtal upptas som omsättning i resultaträkningen i jämna rater under hyrestiden.

Intäkterna från en tjänst bokförs när tjänsten har utförts.

Då omsättningen beräknas dras indirekta skatter och beviljade rabatter samt en kostnad som motsvarar det verkliga värdet på de optioner som har beviljats stamkunder av från försäljningen.

Övriga rörelseintäkter

Under övriga rörelseintäkter redovisas bl.a. realisationsvinster för anläggningstillgångar och intäkter från överlåtelser av affärsverksamhet.

Övriga rörelsekostnader

De övriga rörelsekostnaderna inkluderar realisationsförluster för anläggningstillgångar samt andra kostnader än de som hänför sig till den ordinarie försäljningen av prestationer. Ränteintäkter från räntebärande försäljningsfordringar redovisas som avdrag från de övriga rörelsekostnaderna.

Anställningsförmåner

Pensionsförpliktelser

Pensionsarrangemangen klassificeras som förmånsbestämda och avgiftsbestämda arrangemang. I Stockmannkoncernens verksamhetsländer är de lagstadgade och frivilliga pensionssystemen avgiftsbestämda.

Vid avgiftsbestämda pensionsarrangemang betalas pensionsavgifterna till ett pensionsförsäkringsbolag. Inbetalningarna till de avgiftsbestämda arrangemangen redovisas som kostnader i resultaträkningen för den räkenskapsperiod till vilken de hänför sig.

Förmånsbestämda pensionsarrangemang grundar sig på aktuariella beräkningar. Den pensionsutgift som grundar sig på arbetsprestationen under perioden och nettoräntan på det förmånsbestämda arrangemangets nettoskuld redovisas under kostnader av anställningsförmåner i resultaträkningen. Nettoskulden för det förmånsbestämda pensionsarrangemanget bokförs i balansräkningen. Under räkenskapsperioden 2017 i koncernen fanns inga förmånsbestämda pensionsarrangemangen.

Andra långfristiga anställningsförmåner

Stockmannkoncernen använder ett belöningssystem för tjänsteår, som har naturen av en långfristig

anställningsförmån. Då de tjänsteår som avtalats i systemet uppfyllts har den anställda rätt till extra avlönad semester. För långfristiga anställningsförmåner redovisas det nuvarande värdet av förpliktelsen som orsakas av arrangemanget som en skuld i balansräkningen. Poster som förädlas av att dessa omdefinieras redovisas i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skatteutgifterna i resultaträkningen består av skatter som bygger på de beskattningsbara inkomsterna under perioden och latent skatter. De skatter som bygger på de beskattningsbara inkomsterna under perioden beräknas enligt den gällande skattesatsen i vart och ett av koncernbolagets verksamhetsländer. Skatten justeras med eventuella skatter som hänför sig till tidigare perioder. Inkomstskatterna redovisas i resultaträkningen, om inte den transaktion som gav upphov till skatterna redovisas direkt under eget kapital eller andra poster i totalresultatet, vilket medför att även skatteeffekten redovisas under eget kapital eller andra poster i totalresultatet.

De latent skatterna beräknas på temporära skillnader mellan bokföringsvärdet och det skattemässiga värdet. De största temporära skillnaderna uppstår mellan bokföringsvärdet och det skattemässiga värdet på de förvaltningsfastigheterna, materiella anläggningstillgångarna, de oanvända skattemässiga förlusterna, justeringarna som har gjorts baserat på tillgångarnas och skuldernas verkliga värde vid sammanslagning av affärsverksamheter, justeringarna som har gjorts på grund av tillgångarnas och skuldernas verkliga värde vid sammanslagning av affärsverksamheter samt värderingen av derivatavtal till verkligt värde. Den uppskjutna skatteskulden på skillnaderna mellan bokföringsvärdet och det skattemässiga värdet på förvaltningsfastigheten beskriver skatteeffekten av ett belopp motsvarande bokföringsvärdet som inflyter från försäljningen av förvaltningsfastigheten.

Latent skatt bokförs inte för den temporära skillnad som har uppkommit vid nedskrivning av goodwill om denna inte är avdragbar i beskattningen. De latent skatterna har beräknats utifrån de skattesatser som har stadgats eller som i praktiken har godkänts senast vid bokslutsdagen.

De latent skatteskulderna redovisas till fullt belopp, förutom för vinsten i dotterbolaget i Estland, eftersom koncernen kan bestämma tidpunkten för upplösning av den tillfälliga differensen och denna differens kommer inte att upplösas i den förutsebara framtiden. De latent skattefordringarna redovisas till det belopp som det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas mot framtida beskattningsbar inkomst.

Koncernen avdrar latent skattefordringar och skatteskulder från varandra i det fall att koncernen har en

lagligt verkställig rätt att kvitta latent skattefordringar och skatteskulder som baseras på beskattningsbar inkomst sinsemellan och de latent skatteskulderna och skattefordringarna hänför sig till inkomstskatter som debiterats av samma skattetagare från antingen samma skattskyldiga eller andra skattskyldiga vilka har för avsikt att kvitta periodens skattefordringar och skatteskulder som baseras på beskattningsbar inkomst sinsemellan eller realisera fordringarna och betala skulderna samtidigt.

Avsättningar

En avsättning bokförs när koncernen som följd av en tidigare händelse har en juridisk eller faktisk förpliktelse, det är sannolikt att betalningsförpliktelsen kommer att realiseras och storleken på förpliktelsen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Goodwill och övriga immateriella tillgångar

Koncerngoodwill består av differensen mellan anskaffningsutgiften och de förvärvade, till det verkliga värdet värderade och identifierbara nettotillgångarna. På goodwill och varumärket Lindex görs inga avskrivningar. Varumärket anses ha en obegränsad ekonomisk livslängd på grund av dess välkändhet. Koncerngoodwill består av differensen mellan anskaffningsutgiften och de förvärvade, till det verkliga värdet värderade och identifierbara nettotillgångarna. Till de övriga immateriella tillgångarna hör kundrelationer som har anskaffats till verkligt värde i samband med sammanslagning av affärsverksamheter samt upphovsrätter och programvaror som värderas till den ursprungliga anskaffningsutgiften. Övriga immateriella tillgångar avskrivs linjärt under den uppskattade ekonomiska livslängden.

Avskrivningstider för immateriella tillgångar:

kundrelationer	5 år
programvaror	5–10 år
övriga immateriella rättigheter	5 år

Utgifter som hänför sig till de immateriella tillgångarna och som förverkligas senare aktiveras endast i det fall att de ökar de ekonomiska fördelarna med tillgången. I övriga fall bokförs utgifterna i resultaträkningen då de uppstår.

Materiella anläggningstillgångar

Markområden, byggnader samt maskiner och inventarier utgör merparten av de materiella anläggningstillgångarna. De uppskrivningar som ingår i markområden och byggnader har ingått i bokföringsvärdet enligt de tidigare bokslutsnormerna och har betraktats som en del av anskaffningsutgiften enligt IFRS. De materiella anläggningstillgångarna inkluderar också ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler, vilket bl.a. omfattar färdigställande av inredningen i affärslokaler.

De materiella anläggningstillgångarna har i balansräkningen värderats till den ursprungliga anskaffningsutgiften, från vilken de ackumulerade avskrivningarna samt eventuella nedskrivningar har dragits av. Anskaffningsutgiften för egenhändigt tillverkade tillgångar inkluderar materialet och det direkta arbetet. Om en materiell anläggningstillgång består av flera delar med olika ekonomiska livslängder behandlas delarna som separata tillgångar. Senare utgifter som hänför sig till tillgången aktiveras då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna. Övriga utgifter, såsom normala service- och reparationsåtgärder, kostnadsförs i resultaträkningen när de uppstår.

Markområden och byggnader i eget bruk som har upptagits i balansräkningen i enlighet med standard IAS 16 har värderats till omvärderingsvärde i enlighet med IAS 16 paragraf 31. Markområden och byggnader har upptagits i balansräkningen till omvärderingsvärde som är det verkliga värdet på omvärderingsdagen förminskat med de ackumulerade avskrivningarna samt nedskrivningarna. Avskrivningarna under perioden från omvärderingsvärden av byggnader redovisas i resultaträkningen. Omvärderingen genomförs regelbundet så att bokföringsvärdet för markområden och byggnader inte avviker väsentligt från det verkliga värdet på rapportperiodens slutdatum. Om bokföringsvärdet för markområden eller byggnader ökar till följd av omvärderingen, ska ökningen redovisas under andra poster i totalresultatet och den influtna ökningen i omvärderingsfonden för eget kapital. Om ökningen dock upphäver en minskning som orsakas av en omvärdering som tidigare har redovisats i resultaträkningen, ska även ökningen redovisas i resultaträkningen. Om tillgångens bokföringsvärde minskar till följd av omvärderingen, redovisas minskningen i resultaträkningen. Minskningen upptas dock i övriga poster i totalresultatet upp till beloppet av omvärderingsfonden. Årligen överförs från omvärderingsfonden till eget kapital differensen mellan avskrivningar på byggnaders omvärderingsvärden och avskrivningar på byggnaders ursprungliga anskaffningsutgifter.

Avskrivningarna på materiella anläggningstillgångar görs linjärt i enlighet med tillgångens ekonomiska livslängd. Markområden avskrivs inte.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar:

byggnader och anläggningar	20–50 år
ändrings- och ombyggnadsutgifter	
för hyreslokaler	5–20 år
maskiner och inventarier	4–10 år
datorutrustning och	
lätta butiksinventarier	3–5 år

Förvaltningsfastigheter

När koncernen innehar ett markområde eller en byggnad för att skaffa hyresintäkten eller en värdeökning på egendomen snarare än för att använda den i sin egen detaljhandels- eller administrativa verksamhet, klassificeras fastigheten som en förvaltningsfastighet enligt IAS 40.

Förvaltningsfastigheter värderas ursprungligen till anskaffningsutgift. Anskaffningsutgiften för en förvärvad förvaltningsfastighet inkluderar köpesumman samt utgifter som direkt förorsakas av anskaffningen. Anskaffningsutgiften för en förvaltningsfastighet som byggts själv är den upplupna anskaffningsutgiften den dag då bygg- eller renoveringsarbetet slutförs. Fram till dagen för färdigställande tillämpas standarden IAS 16 på förvaltningsfastigheten, och efter dagen för färdigställande tillämpas standarden IAS 40.

Stockmannkoncernen tillämpar modellen för verkligt värde på sina förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastighetens verkliga värde är det pris till vilket fastigheten skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Förvaltningsfastighetens verkliga värde beskriver marknadsförhållandena på rapporteringsperiodens slutdatum utan avdrag för eventuella transaktionskostnader som skulle uppkomma vid försäljning eller annan överlåtelse.

Bestämningen av förvaltningsfastigheternas verkliga värde utförs av yrkesmässigt kompetenta och av varandra oberoende utvärderare utanför koncernen på alla marknadsområden per fastighet. Omvärdering av fastigheter till verkligt värde baseras på vid varje värderingstidpunkt gällande marknadsstandarder, vilka har fastställts av The International Valuation Standard Committee.

Inga avskrivningar redovisas för fastigheten, utan vinsten eller förlusten på grund av ändringar i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen under perioden då de uppstår. Vinst och förlust som föranleds av ändring i det verkliga värdet på förvaltningsfastigheter redovisas som en separat post i resultaträkningen.

När en fastighet i koncernens eget bruk blir en förvaltningsfastighet som redovisas till verkligt värde i balansräkningen, tillämpas standarden IAS 16 fram till den dag då användningsändamålet ändras. Skillnaden mellan fastighetens bokföringsvärde och verkliga värde vid denna tidpunkt upptas under övriga poster i totalresultatet. Avskrivningar och eventuella nedskrivningar redovisas för fastigheten fram till den dag då fastigheten i koncernens eget bruk blir en

förvaltningsfastighet som redovisas till verkligt värde i balansräkningen.

Efter att avyttringen av Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland till S-gruppen används fastigheten på adressen Norra esplanaden 39 i Helsingfors inte längre för koncernens egen detaljhandelsverksamhet eller administrativa verksamhet, utan koncernen innehåller fastigheten för att skaffa hyresintäkter och en värdeökning av egendomen. Koncernen har 31.12.2017 klassificerat Bokhuset som en placeringsfastighet enligt IAS 40. Även fastigheten Tapiolan Säästötammi i Esbo, av vilken Stockmann äger 37,8 procent, har 31.12.2017 klassificerats som en placeringsfastighet.

Utgifter för främmande kapital

Om det är nödvändigt att lägga ner en anmärkningsvärt lång tid på att färdigställa en tillgångspost för det användningsändamål den är avsedd för efter anskaffandet, byggandet eller tillverkningen av denna, utgör de utgifter för främmande kapital som direkt härrör från tillgångsposten en del av anskaffningsutgiften för denna. De övriga utgifterna för främmande kapital bokförs som kostnader.

Nedskrivningar

Bokföringsvärdena för tillgångsposter prövas regelbundet för att man ska kunna upptäcka eventuella indikationer på att de behöver skrivas ned. Om dylika indikationer observeras, fastställs de kassaflöden som kan ackumuleras från tillgångsposten. Goodwillen och varumärket har allokaterats till enheter som genererar kassaflöden och testas årligen i händelse av att de behöver skrivas ned. En nedskrivningsförlust uppstår om balansvärdet för tillgångsposten eller den enhet som genererar kassaflöden överskrider det belopp som förväntas flyta in från tillgångsposten. Nedskrivningsförlusten redovisas i resultaträkningen.

En nedskrivningsförlust för en enhet som genererar kassaflöden allokteras i första hand till den goodwill som har allokaterats till den enhet som genererar kassaflödet och i andra hand till att proportionellt minska enhetens övriga tillgångsposter.

Det genererade kassaflödet för immateriella och materiella tillgångar fastställs så att det består av antingen det verkliga värdet minskat med de kostnader som försäljningen av tillgången ger upphov till eller ett högre bruksvärde. Vid beräkning av bruksvärdet diskonteras de uppskattade framtida kassaflödena till sitt nuvärde utifrån sådana diskonteringsräntor som beskriver de genomsnittliga kapitalkostnaderna före skatt för den kassagenererande enheten i fråga.

En nedskrivningsförlust som hänför sig till materiella anläggningstillgångar och övriga immateriella tillgångar återförs, med undantag av goodwill, om det har skett en förändring i de uppskattningar som används vid bestämningen av de kassaflöden som förväntas inflyta från tillgångsposten. Nedskrivningsförlusten återförs till högst det belopp som skulle ha fastställts som redovisningsvärde för tillgångsposten om ingen nedskrivningsförlust hade bokförts för denna tidigare år.

Hyresavtal

I enlighet med standarden IAS 17 Leasingavtal har hyresavtal där koncernen övertar en väsentlig andel av de risker och förmåner som är karakteristiska för ägande av tillgången klassificerats som avtal om finansiell leasing. Egendom som har hyrts genom ett avtal om finansiell leasing upptas under materiella eller immateriella anläggningstillgångar efter att de ackumulerade avskrivningarna har dragits av, medan de förpliktelser som härrör från avtalet upptas under räntebärande skulder. De hyror som härrör från ett avtal om finansiell leasing fördelas på räntekostnader och amortering av skuld.

Ett avtal om finansiell leasing i enlighet med standarden IAS 17 tas upp i balansräkningen och värderas till ett belopp som är lika stort som det verkliga värdet på tillgången vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller till ett lägre nuvärde på minimihyror. Från tillgångar som har skaffats genom ett avtal om finansiell leasing görs planenliga avskrivningar, och eventuella nedskrivningar bokförs. Avskrivningarna görs i enlighet med avskrivningstiderna för koncernens anläggningstillgångar eller under en kortare hyresperiod.

Ett hyresavtal i vilket hyresvärden tar på sig de risker och förmåner som förknippas med ägande behandlas som övriga hyresavtal. Hyror som har tagits emot eller betalats på basis av övriga hyresavtal tas upp under intäkter eller kostnader i resultaträkningen.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har värderats till anskaffningsutgiften eller ett lägre nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspris som fås för omsättningstillgångarna i den normala affärsverksamheten, från vilket de uppskattade kostnaderna för färdigställandet samt de uppskattade nödvändiga utgifterna för att genomföra en försäljning har dragits av.

Omsättningstillgångarnas omloppstid och en eventuell minskning av nettorealiseringsvärdet under anskaffningsutgift bedöms regelbundet och vid behov redovisas en nedskrivning av omsättningstillgångarna. Lindex redovisar en inkuransavsättning, som är en procentandel av anskaffningspriset för varorna i butikerna.

Ingen inkuransavsättning redovisas separat från Lindex centrallager, eftersom alla varor levereras från centrallagret till butikerna. Stockmann Retail redovisar en inkuransavsättning, som är en procentandel av anskaffningspriset för varor med lång omloppstid i centrallagret och varuhusen.

Värdet på omsättningstillgångarna har bestämts med hjälp av förfarandet med vägt medelpris och inkluderar samtliga direkta kostnader för anskaffningen. Värdet på omsättningstillgångarna inkluderar inte utgifter från främmande kapital.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklad verksamhet

Långfristiga egendomsposter som innehas för försäljning och egendomsposter som hör till verksamhet som har avvecklats värderas i enlighet med standarden IFRS 5 till bokföringsvärdet eller det lägre verkliga värdet med avdrag för de kostnader som uppskattas uppstå som en följd av avyttringen av tillgången. När en egendomspost har klassificerats som en långfristig egendomspost som innehas för försäljning eller som tillhörig en avyttringsgrupp, görs inga avskrivningar från posten. En långfristig egendomspost som enligt klassifikationen innehas för försäljning eller tillhör en avyttringsgrupp upptas som en egen post i balansräkningen. Även de skulder som hänför sig till en avyttringsgrupp tas upp som en egen post i balansräkningen.

En utredning om försäljning av Nevsky Centre-köpcentrumfastigheten pågår, och företaget förhandlar med potentiella köpare. Nevsky Centre har i koncernbokslutet klassificerats som en fastighet som innehas som försäljning.

Avvecklad verksamhet är en del av koncernen som har avvecklats eller som klassificeras att vara till salu och som uppfyller klassificeringskraven för avvecklad verksamhet i IFRS 5. Resultatet för avvecklade verksamheter presenteras som en skild post i koncernens totalresultat. Stockmann sålde Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland 31.12.2017 till S-gruppens tre andelshandlar och SOK. Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland redovisas som en avvecklad verksamhet i koncernbokslutet.

Finansiella instrument

De finansiella instrumenten har i enlighet med IAS 39 klassificerats i följande kategorier: lån och övriga fordringar, finansiella tillgångar och skulder som har värderats till det verkliga värdet i resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas och övriga skulder.

Lån och övriga fordringar utgör tillgångar som inte är derivat, och de betalningar som hänför sig till dessa är

fasta eller fastställbara och noteras inte på en fungerande marknad. Värderingsgrunden för dessa består av det periodiserade anskaffningsvärdet. Beroende på karaktären ingår de i balansräkningen under antingen kort- eller långfristiga tillgångar. Ett lån eller en fordran är långfristig om den förfaller efter mer än 12 månader.

Försäljningsfordringar upptas i balansräkningen till det verkliga värdet från första början. Beloppet av de osäkra fordringarna uppskattas på basis av tidigare återvinningar. Skillnaden mellan det ursprungliga värdet på respektive fordringsstock och det diskonterade återvinningsvärdet kostnadsförs som en värdeminskning i resultaträkningen.

I kategorin finansiella tillgångar som har värderats till det verkliga värdet i resultaträkningen klassificeras alla investeringar med undantag av aktier som klassificeras under finansiella tillgångar som kan säljas. Posterna i denna grupp värderas till sitt verkliga värde utifrån marknadspriserna på bokslutsdagen, de diskonterade kassaflödena eller andra lämpliga värderingsmodeller. Förändringar i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen.

De finansiella tillgångar som kan säljas utgör tillgångar som inte är derivat och som uttryckligen har klassificerats i denna kategori eller som inte har klassificerats i någon annan kategori. De ingår i långfristiga tillgångar, såvida avsikten inte är att behålla dem i mindre än 12 månader från bokslutsdagen, då de i stället inkluderas i kortfristiga tillgångar. I denna kategori ingår koncernens aktieplaceringar, som värderas till det verkliga värdet. Det verkliga värdet på offentligt noterade aktier är marknadspriset på bokslutsdagen. Förändringar i det verkliga värdet bokförs på övriga poster i totalresultatet och redovisas i fonden för verkligt värde under eget kapital.

Förändringarna i det verkliga värdet överförs från det egna kapitalet till resultaträkningen när investeringen realiserar eller när investeringens värde har minskat så att en nedskrivningsförlust måste redovisas. Onoterade aktier redovisas till anskaffningspriset, om deras verkliga värden inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Om det förekommer en väsentlig eller utdragen nedgång i en aktieplaceringens verkliga värde redovisas en nedskrivningsförlust.

Förvärv och avyttringar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, det vill säga den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En post som hör till de finansiella tillgångarna avlägsnas från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar bestämmanderätten över tillgången.

Räntebärande skulder klassificeras som övriga skulder och redovisas initialt i bokföringen till det verkliga värdet utifrån det erhållna beloppet. Transaktionskostnaderna inkluderas i de räntebärande skuldernas ursprungliga bokföringsvärde. Senare värderas de räntebärande

skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Långfristiga skulder förfaller efter mer än 12 månader, medan kortfristiga skulder har en maturitet som är kortare än 12 månader.

Derivatkontrakt har klassificerats under finansiella tillgångar eller skulder som redovisas till sitt verkliga värde via resultaträkningen. Förändringar i derivatkontraktens verkliga värde redovisas i resultaträkningen, med undantag av derivat för vilka kassaflödessäkring tillämpas. Derivaten uppfyller de regler för säkringsredovisning som har fastställts i IAS 39.

Det verkliga värdet på ränteswapkontrakt fastställs på basis av nuvärdet av de framtida kassaflödena med hjälp av marknadspriserna på bokslutsdagen. Förändringar i ränteswapkontraktens verkliga värde redovisas under finansiella poster i resultaträkningen. Vid tidpunkten för bokslutet hade koncernen inga utestående ränteswapavtal.

Det verkliga värdet på valutaterminerna och valutaswapavtalen beräknas utifrån marknadspriserna vid tidpunkten för bokslutet. Valutoptionernas verkliga värde beräknas med hjälp av Black & Scholes-modellen. Valutaderivatens värdeförändringar redovisas under finansiella poster i resultaträkningen, med undantag av de derivat på vilka den kassaflödessäkring som har fastställts i IAS 39 tillämpas.

Säkringsredovisning tillämpas på de valutaderivat som används för att säkra de förväntade försäljningarna och inköpen i valuta och som uppfyller de villkor som har fastställts för säkringsredovisning i IAS 39. Det säkrade kassaflödet måste vara mycket sannolikt och ska i sista hand ha resultatpåverkan. Förändringar i det verkliga värdet på derivatinstrument som har gjorts i syfte att säkra kassaflöden bokförs under övriga poster i totalresultatet och redovisas i fonden för verkligt värde under eget kapital, medan en eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen. Förändringar i det verkliga värdet som har ackumulerats i eget kapital redovisas i resultaträkningen under korrigeringsposterna för försäljning eller inköp under samma period som de förväntade transaktioner som är föremål för säkringsredovisning redovisas i resultaträkningen. Om det säkrade kassaflödet inte längre förväntas realiseras, överförs den anknutna förändring av det verkliga värdet som har ackumulerats från säkringsinstrumentet till eget kapital till resultaträkningen.

Säkringsredovisning tillämpas på sådana lån i valuta som säkrar de nettoinvesteringar i valuta som har gjorts i utländska enheter. Förändringar i det verkliga värdet på säkringsinstrumentet bokförs under övriga poster i totalresultatet och redovisas bland omräkningsdifferenserna under eget kapital. De vinster eller förluster för säkring av nettoinvesteringarna som har

tagits upp under omräkningsdifferenser överförs till resultaträkningen då nettoinvesteringen avyttras i sin helhet eller delvis.

Säkringsförhållandet mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet dokumenteras då säkringen inleds. Dokumentation inkluderar uppgifter om säkringsinstrumentet och den post som säkras, karaktären av den risk som säkras, målsättningen med riskhanteringen och effektivitetskalkyler. Säkringsförhållandet ska vara effektivt, och effektiviteten granskas både i förväg och i efterskott. Effektiviteten testas vid varje bokslutstidpunkt.

Likvida medel

De likvida medlen består av kontanta medel, kortfristiga bankdepositioner och andra kortfristiga placeringar med hög likviditet och en maturitet på högst tre månader från anskaffningstidpunkten. Det verkliga värdet på de likvida medlen antas motsvara bokföringsvärdet på grund av den korta maturiteten.

Ett checkkonto med kredit, som bör betalas på anmodan och som är en del av koncernens kassastyrning, har redovisats som en del av de likvida medlen i kassaflödesanalysen.

Masskuldebrevslån på egetkapitalvillkor (hybridlån)

Ett masskuldebrevslån på egetkapitalvillkor är ett hybridlån som redovisas i koncernbokslutet som eget kapital. Hybridlån har sämre företrädesrätt än koncernens andra skuldförbindelser. Dess företrädesrätt är dock bättre än andra poster som redovisas som eget kapital. Hybridlånets räntor betalas om koncernen delar ut dividend. Om ingen dividend utdelas, beslutar koncernen separat om eventuell räntebetalning. Obetalda räntor kumuleras. Innehavarna av hybridlån har inga av de rättigheter, bestämmande inflytande eller rösträtt på bolagsstämma som hör till aktieägare.

Egna aktier

Om Stockmann Oyj Abp eller något av dess dotterbolag förvärvar bolagets egna aktier, minskas det egna kapitalet med ett belopp som motsvarar det erlagda vederlaget inklusive transaktionsutgifterna, från vilka skatten har dragits av. Om de förvärvade aktierna säljs eller överläts som vederlag, upptas den erhållna prestationen under eget kapital.

Utdelning

Styrelsens förslag om dividendutdelning har inte redovisats i bokslutet. Dividendutdelningen bokförs på basis av bolagsstämmans beslut.

Tillämpning av nya eller reviderade IFRS-standarder

Koncernen börjar tillämpa respektive standard, standardändring och tolkning från och med det datum då den träder i kraft eller, om datumet för ikraftträdandet är ett annat än den första dagen i räkenskapsperioden, från och med början av den räkenskapsperiod som följer på datumet för ikraftträdandet. IASB har publicerat följande nya eller omarbetade standarder och tolkningar som koncernen tillsvidare inte har tillämpat.

IFRS 15 Försäljningsintäkter från kundavtal som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. Den nya standarden ersätter de nuvarande standarderna IAS 18 och IAS 11 och tillhörande tolkningar. IFRS 15 innehåller en anvisning i fem steg om till vilket belopp och när försäljningsintäkterna ska redovisas. Enligt den nya standarden bokförs försäljningen när det bestämmande inflytandet övergår antingen över tid eller vid en viss tidpunkt. Standarden ökar även antalet noter som ska presenteras.

Koncernen har bedömt den nya standardens inverkan på koncernbokslutet. Huvuddelen av koncernens försäljningsintäkter består av detaljförsäljning av varor där antingen kontanter eller kreditkort används som betalningsmedel och där försäljningsintäkterna redovisas när vara säljs och bestämmanderätten övergår till köparen. I anslutning till koncernens stamkundsprogram eller försäljningskampanjer kan kunderna få förmåner som utgör en separat betalningsförpliktelse eller föränderligt vederlagsbelopp som ingår i transaktionspriset enligt IFRS 15. Den nya standarden kommer till denna del att ändra hur försäljningen insätts tidsmässigt, men ändringen kommer inte att ha en betydande inverkan. Den nuvarande empiriskt definierade returneringsperiodiseringen för att justera försäljningen och anskaffningspriset anses motsvara redovisningsprincipen i den nya standarden. Koncernen kommer att tillämpa standarden retroaktivt i enlighet med kapitel C3(b) i övergångsbestämmelsen så, att den inverkan som föranleds av att tillämpningen påbörjas redovisas som en justering av vinstmedel i den ingående balansen 1.1.2018, men justeringen har ingen väsentlig inverkan på koncernens eget kapital. Jämförelseåret justeras inte, utan den nya standarden kommer att tillämpas på avtal vilka inte helt har genomförts när tillämpningen av IFRS 15 börjar.

IFRS 9 Finansiella instrument och ändringar i den som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. IFRS 9 ersätter den nuvarande standarden IAS 39. Den nya standarden inkluderar nya instruktioner för redovisning och värdering av finansiella instrument. Detta omfattar även en ny modell för den bokföringsmässiga behandlingen av väntade kreditförluster som tillämpas för att fastställa nedskrivningar av finansiella tillgångar. De

allmänna anvisningarna om säkringsredovisning har även setts över. Bestämmelserna i IAS 39 om upptagande och borttagande av finansiella instrument i balansräkningen har bevarats. Standarden har inte någon väsentlig inverkan på koncernbokslutet.

Koncernen har under bedömt den nya standardens inverkan på koncernboksluten. Finansiella tillgångar kommer att klassificeras i tre klasser utifrån koncernens affärsmodell: upplupet anskaffningsvärde, som inkluderar lån och övriga fordringar, verkligt värde via övriga poster i totalresultatet, som inkluderar finansiella tillgångar som uppfyller kassaflödeskriterierna och som kan säljas samt finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde i resultaträkningen. Koncernens finansiella skulder kommer att klassificeras i två klasser: upplupet anskaffningsvärde, som inkluderar lån och övriga skulder samt finansiella skulder som redovisas till verkligt värde i resultaträkningen.

Enligt IFRS 9 ska nedskrivning av finansiella tillgångar redovisas på basis av förväntade kreditförluster och inte på basis av realiserade förluster, som i IAS 39. Standarden innehåller ett förenklat förfarande för redovisning av nedskrivning av försäljnings- och hyresfordringar. Inom Stockmannkoncernen gäller den nya redovisningsprincipen för nedskrivningsavsättningar redovisning av kreditförluster i försäljnings- och hyresfordringar. Beloppet på kommande kreditförluster uppskattas på basis av tidigare återvinningar och redovisas i resultaträkningen som en procentuell andel av alla öppna försäljningsfordringar. Den nya standarden kommer att ändra hur kreditförluster insätts tidsmässigt, men ändringen kommer inte att ha en betydande inverkan.

IFRS 9 förenklar tillämpningsmodellen för säkringsredovisning, men ställer nya kvalitetskrav på säkringsredovisningen och betonar tillämpningen av säkringsredovisningen med riskhantering som utgångspunkt. Retroaktiv mätning av säkringens effektivitet och effektivitetskravet på 80–125 procent slopades och vid effektivitetsmätningen kan även kvalitativa indikatorer användas. Ändringen kommer inte att ha någon betydande inverkan på koncernens framtida bokslut.

Koncernen kommer att införa standarden retroaktivt 1.1.2018 genom att dra nytta av praktiska hjälpmetoder och jämförelseuppgifterna kommer inte att justeras.

IFRS 16 Hyresavtal som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare. Den nya standarden ersätter standarden IAS 17 och tillhörande tolkningar. IFRS 16-standardens förutsätter att hyresvärden upptar hyresavtalen i balansräkningen som en hyresbetalningsförpliktelse samt tillhörande tillgångspost. Upptagandet i balansräkningen påminner mycket om hur finansiell leasing enligt IAS 17 behandlas i bokföringen. Det finns två lättnader till upptagning i balansräkningen. Dessa gäller kortfristiga hyresavtal på högst 12 månader samt

nyttigheter med ett värde på högst 5 000 USD. Hyresvärdarnas bokföringsmässiga behandling kommer till stora delar att bevaras i enlighet med nuvarande IAS 17.

Koncernen har bedömt att den nya standarden kommer att ha en betydande inverkan på koncernens tillgångar, skulder och nyckeltal. Koncernen kommer att tillämpa standarden retroaktivt i enlighet med kapitel C5(b) i övergångsbestämmelsen så, att den inverkan som föranleds av att tillämpningen påbörjas redovisas som en justering av vinstmedel i den ingående balansen 1.1.2019 och jämförelseuppgifterna justeras inte.

Vid tidpunkten då standarden börjar tillämpas redovisas hyresavtalsskuld till nuvärdet på minimihyror som betalas enligt hyresavtal, diskonterad med räntan för tilläggs-kredit. I anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar inkluderas av beloppet på hyresavtalsskulden när tillämpningen börjar. På hyresavtal i liknande ekonomiska miljöer tillämpas en diskonteringsränta. Om hyresavtalet går ut inom 12 månader från att tillämpningen börjat, inkluderas avtalet inte i hyresavtalsskulden då tillämpningen börjar. Direkta utgifter i startskedet inkluderas inte i värderingen av anläggningstillgångsposten. Vid bestämning av hyrestiden och användning av optioner för att fortsätta eller avsluta avtalet kommer eftertänksamhet att användas vid tidpunkten då standarden börjar tillämpas. Minimihyror och leasingavtal som ska betalas enligt koncernens hyresavtal uppgick 31.12.2017 till 687,5 miljoner euro (not 29).

Behandlingen av hyresavtal enligt den nya standarden har en betydande inverkan även på koncernens resultaträkning. Efter att avtalet börjat redovisar hyrestagaren i resultaträkningen räntan på hyresavtalsskulden, som beräknas med diskonteringsräntan för tidpunkten då hyresavtalet började samt rörliga hyror som inte ingår i hyresavtalsskulden. Från anläggningstillgångsposten avdras periodens avskrivningar och eventuella nedskrivningsförluster i resultaträkningen.

Ändringar i IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar – Clarification and Measurement of Sharebased Payment Transactions som ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. Ändringarna tydliggör den bokföringsmässiga behandlingen av vissa typer av arrangemang. De gäller tre delområden: värdering av betalningar som görs med kontanter, aktierelaterade ersättningar med avdrag för källskatt samt ändring av aktierelaterade ersättningar som betalas kontant till ersättningar som betalas med eget kapital. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Tolkning IFRIC 22 Foreign Currency Transactions and Advance Consideration som ska tillämpas under

räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. När en förskottsbetalning i utländsk valuta – relaterad till en tillgång, kostnad eller intäkt – betalas eller tas emot, tar IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser inte ställning till hur dagen då denna post ändras ska fastställas. Tolkningen klargör att dagen för förverkligande är den dag då sammanslutningen ursprungligen bokför en förskottsbetalning eller preliminär intäkt för förskottsbetalningen. När en affärstransaktion består av flera olika förskottsbetalningar, bestäms dagen för förverkligande separat för respektive betalning. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Ändringar i IAS 40 Förvaltningsfastigheter – Transfers of Investment Property som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. Ändringarna klargör att ändrade avsikter hos ledningen inte ensamma tyder på att användningsändamålet för förvaltningsfastigheten har ändrats. Exempel som tyder på en ändring av användningsändamålet har i standarden också ändrats så att de även hänvisar till en fastighet som håller på att byggas liksom även till färdiga fastigheter. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Årliga förbättringar av IFRS-standarderna, ändringssamlingar 2014–2016 som för IFRS 12 ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2017 eller senare, för IFRS 1 och IAS 28 under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2018 eller senare. Genom Annual Improvements-proceduren sammanställs små och mindre brådskande ändringar av standarderna till en helhet och implementeras en gång per år. Ändringarna gäller tre standarder. Ändringarnas inverkan varierar från standard till standard, men de är inte betydande. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

IFRIC 23 Osäkerhet gällande inkomstskattebehandling som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare. Tolkningen tydliggör redovisningsbehandlingen i en situation, där samfundets skattemässiga avgörande fortfarande väntar på skattemyndighetens godkännande. En väsentlig fråga är att bedöma huruvida skattemyndigheten kommer att godkänna det avgörande som samfundet gjort. När detta bedöms, antas det att skattemyndigheten har tillgång till all information om ärendet när avgörandet prövas. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Ändringar i IFRS 9 Prepayment Features with Negative Compensation som ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare. Ändringarna gör det

möjligt att värdera vissa finansiella instrument, som möjliggör betalning före förfallodagen, till upplupen anskaffningsutgift. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Ändringar i IAS 28 Long-term Interests in Associates and Joint Ventures som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare. Ändringarna tydliggör att IFRS 9 ska tillämpas på sådana långvariga andelar i intresse- och samföretag som utgör en del av nettoinvesteringen i intresse- eller samföretaget. Standardändringen har inte någon inverkan på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

Årliga förbättringar av IFRS-standarderna, ändringssamlingar 2015–2017 som ska tillämpas under räkenskapsperioder som börjar 1.1.2019 eller senare. Genom Annual Improvements-proceduren sammanställs små och mindre brådskande ändringar av standarderna till en helhet och implementeras en gång per år. Ändringarna gäller standarderna IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 och IAS 23. Standardändringarna har inte någon effekt på koncernbokslutet. Bestämmelsen har inte godkänts för tillämpning inom EU 31.12.2017.

2. Segmentuppgifter

Verksamhetssegment

Stockmannkoncernens verksamhetssegment är Lindex, Stockmann Retail och Real Estate. Segmenten utgör koncernens affärsenheter, vilka styrs och bevakas som separata enheter som säljer olika produkter och tjänster.

Rörelsesegmenten, milj. euro*

Omsättning	2017	2016
Lindex	606,0	633,2
Stockmann Retail	410,2	508,3
Real Estate	67,1	60,1
Segmenten sammanlagt	1 083,3	1 201,5
Ofördelat	0,0	0,0
Elimineringar	-27,5	-25,8
Koncernen sammanlagt	1 055,9	1 175,7

* Resultaträkningens jämförelseuppgifter har omräknats för att återspegla klassificeringen av Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland som avvecklad verksamhet

Den segmentinformationen som koncernen presenterar bygger på ledningens interna rapportering, där ledningens bedömning av segmentens resultat baseras på uppföljningen av segmentens rörelsevinst och där principerna för bedömning av tillgångar och skulder är förenliga med IFRS-reglerna.

Lindex

Modekedjan Lindex har sammanlagt 490 butiker i 18 länder och Lindex nätbutik. Lindex affärsidé är att erbjuda inspirerande prisvärt mode. Butikskedjan har flera koncept inom damkläder, underkläder, barnkläder och kosmetik.

Stockmann Retail

Stockmanns åtta varuhus i tre länder och Stockmanns nätbutik i Finland erbjuder ett exceptionellt omfattande och högklassigt varusortiment, ett bra förhållande mellan pris och kvalitet samt professionell och framstående kundservice i en internationell och högklassig shoppingmiljö. Hobby Halls distanshandelsverksamhet var en del av Stockmann Retail fram till avyttringen i slutet av år 2016.

Real Estate

Affärsenheten Real Estate består av koncernens fastighetsinnehav i Helsingfors, S:t Petersburg, Tallinn och Riga. Fastigheterna används av Stockmannvaruhus och utomstående hyresgäster.

Uppgifter om geografiska segment

Förutom i Finland bedriver koncernen verksamhet inom två geografiska segment: Sverige och Norge och Baltikum, Ryssland och andra länder.

Rörelsevinst/-förlust	2017	2016
Lindex	13,4	54,9
Stockmann Retail	-20,6	-39,1
Real Estate **	29,0	21,1
Segmenten sammanlagt	21,8	36,9
Ofördelat	-20,2	-8,6
Goodwill nedskrivning	-150,0	
Koncernen sammanlagt	-148,4	28,3
Finansiella intäkter	0,7	0,8
Finansiella kostnader	-31,8	-23,9
Vinst/förlust före skatter, koncernen sammanlagt	-179,5	5,2

** Real Estates rörelseresultat innehåller en förändring i förvaltningsfastigheternas verkliga värde på 3,7 miljoner euro (-0,3 miljoner euro)

Avskrivningar	2017	2016
Lindex	20,5	19,9
Stockmann Retail	14,9	12,9
Real Estate	23,2	21,6
Segmenten sammanlagt	58,6	54,3
Ofördelat	7,3	3,0
Goodwill nedskrivning	150,0	
Koncernen sammanlagt	215,9	57,3

Investeringar	2017	2016
Lindex	22,6	17,7
Stockmann Retail	5,7	21,2
Real Estate	4,9	5,3
Segmenten sammanlagt	33,2	44,1
Ofördelat	1,5	0,1
Koncernen sammanlagt	34,7	44,2

Tillgångar	2017	2016
Lindex	830,0	1 008,9
Stockmann Retail	189,1	217,2
Real Estate	786,4	947,9
Segmenten sammanlagt	1 805,5	2 174,0
Ofördelat	71,3	67,2
Tillgångar som innehas för försäljning	184,6	
Koncernen sammanlagt	2 061,4	2 241,2

Uppgifter om marknadsområden, milj. euro*

Omsättning	2017	2016
Finland	402,6	504,4
Sverige** och Norge	474,7	503,4
Baltikum, Ryssland och andra länder	178,6	167,9
Koncernen sammanlagt	1 055,9	1 175,7
Finland, %	38,1	42,9
Utlandet, %	61,9	57,1

* Resultaträkningens jämförelseuppgifter har omräknats för att återspegla klassificeringen av Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland som avvecklad verksamhet

Rörelsevinst/-förlust	2017	2016
Finland	-34,0	-39,2
Sverige** och Norge	20,5	59,5
Baltikum, Ryssland och andra länder	15,2	7,9
Marknadsområden sammanlagt	1,6	28,3
Goodwill nedskrivning	-150,0	
Koncernen sammanlagt	-148,4	28,3

Långfristiga tillgångar	2017	2016
Finland	791,3	801,0
Sverige och Norge	668,3	843,6
Baltikum, Ryssland och andra länder	298,5	297,2
Koncernen sammanlagt	1 758,1	1 941,7
Finland, %	45,0	41,3
Utlandet, %	55,0	58,7

**inkluderat försäljningen av varor och tjänster till franchising-partnerna i Mellaneuropa och Mellanöstern

3. Tillgångar som innehas för försäljning och avvecklad verksamhet

Stockmann sålde den 31.12. 2017 Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland till tre av S-gruppens andelsaffärer och SOK. Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland har klassificerats som en avvecklad verksamhet i bokslutet för räkenskapsperioden som avslutades 31.12.2017 och i jämförelseåret 2016. Avvecklade verksamheterna

presenteras i resultaträkningen separat från de kvarvarande verksamheter.

Undersökning av Nevsky Centre-köpcentrum fastighetens försäljning är pågående. Nevsky Centre har klassificerats som tillgångsposter som innehas för försäljning i balansräkningen fr.o.m. den 31.3.2017.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter	Omräknat	
Milj. euro	2017	2016
Avvecklade verksamheter		
Årets resultat från avvecklade verksamheter		
Intäkter	118,7	140,6
Kostnader	129,5	150,9
Resultat före och efter skatt*	-10,8	-10,3
Resultat som hänför sig till försäljningen av avvecklade verksamheter efter skatt*	-0,5	14,6
Årets resultat från avvecklade verksamheter	-11,3	4,3
Kassaflöde från den avvecklade verksamheter		
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-9,6	-8,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-0,9	1,8
Kassaflöde totalt	-10,5	-7,1
Övriga tillgångar och skulder klassificerade som innehav för försäljning		
Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	183,0	
Kortfristiga fordringar	0,9	
Likvida medel	0,7	
Kortfristiga skulder	39,6	
Nettotillgångar	145,0	

* Resultatet för år 2017 inkluderar Delikatessens affärsverksamhet i Finland och resultatet i anslutning till försäljningen av Delikatessen. Resultatet för år 2016 har omräknats och inkluderar också en månads resultat från varuhusverksamheten i Ryssland samt resultatet i anslutning till försäljningen av varuhusverksamheten i Ryssland.

4. Omsättning

Milj. euro	2017	2016
Varuförsäljning	985,3	1 114,2
Hyses- och serviceintäkter	70,5	61,5
Totalt	1 055,9	1 175,7
Hysesintäkter och serviceavgifter från förvaltningsfastighet	22,6	19,5

Hysesintäkter och serviceavgifter för förvaltningsfastigheter gäller Nevsky Centret i Ryssland. Mera information om förvaltningsfastigheterna ges i bilaga 16.

5. Övriga rörelseintäkter

Milj. euro	2017	2016
Realisationsvinster för bestående aktiva	0,0	1,3
Totalt	0,0	1,3

6. Ändring i verkligt värde

Milj. euro	2017	2016
Vinst av verkligt värde på förvaltningsfastighet	7,3	
Förlust av verkligt värde på förvaltningsfastighet	-3,7	-0,3
Förändringar i värderingen av förvaltningsfastigheter totalt	3,7	-0,3

Information om förvaltningsfastigheterna ges i bilaga 16.

7. Affärsverksamhetens försäljningsbidrag

Milj. euro	2017	2016
Omsättning	1 055,9	1 175,7
Användning av material och förnödenheter	467,0	520,3
Försäljningsbidrag	588,8	655,4
Försäljningsbidrag, procent av omsättningen	55.8%	55.7%

8. Kostnader för löner och anställningsförmåner

Milj. euro	2017	2016
Löner	183,6	210,5
Pensionkostnader, avgiftsbestämda arrangemang	18,1	22,5
Övriga lönebikostnader	34,6	37,4
Totalt	236,2	270,4

Uppgifterna om ledningens anställningsförmåner presenteras i noterna till bokslutet nr 33, Transaktioner med den närmaste kretsen.

9. Avskrivningar och nedskrivningar

Milj. euro	2017	2016
Immateriella rättigheter	12,4	11,3
Byggnader och anläggningar	23,2	22,2
Förvaltningsfastigheter		-0,8
Maskiner och inventarier	24,5	23,3
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaliteter	0,9	1,2
Avskrivningar totalt	60,9	57,3
Immateriella rättigheter	5,0	
Goodwill	150,0	
Nedskrivningar totalt	155,0	
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	215,9	57,3

10. Övriga rörelsekostnader

Milj. euro	2017	2016
Kostnader för affärsställen	175,8	185,6
Marknadsföringskostnader	44,1	53,2
Varuhanteringskostnader	6,0	13,5
Kreditförluster	0,8	0,3
Frivilliga lönebikostnader	4,3	4,6
Direkta underhållskostnader för förvaltningsfastighet	2,5	2,3
Övriga kostnader	55,3	40,7
Totalt	288,8	300,3

Revisorernas arvoden

Milj. euro	2017	2016
Revision	0,4	0,4
Intyg och utlåtanden	0,0	0,1
Skatterådgivning	0,2	0,3
Övriga tjänster	0,1	0,1
Totalt	0,7	0,9

Förutom revisionstjänster utförde KPMG Oy Ab under räkenskapsperioden 2017 tjänster till Stockmannkoncernens bolag för sammanlagt 201 tusen euro. Tjänsterna bestod av skattetjänster (150 tusen euro) och övriga tjänster (51 tusen euro).

11. Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter

Milj. euro	2017	2016
Dividendintäkter från placeringar som kan säljas	0,0	0,1
Ränteintäkter från bankdepositioner, övriga placeringar och valutaderivat	0,6	0,7
Värdeförändring på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	0,1	
Totalt	0,7	0,8

Finansiella kostnader

Milj. euro	2017	2016
Räntekostnader av finansiella skulder som värderas till periodiserad anskaffningsutgift	-22,9	-17,5
Engångsavskrivning relaterad till investeringen i andelslaget	-3,8	
Nedskrivning av lånefordringar	-3,5	-5,0
Korrigeringar till tidigare års räntor i anknytning till skattegranskningar	3,0	
Kostnader för förtida återbetalning av lån	-2,0	
Värdeförändring för finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen		-0,2
Valutakursdifferenser	-2,6	-1,2
Totalt	-31,8	-23,9

Finansiella intäkter och kostnader totalt

Milj. euro	2017	2016
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-31,1	-23,1

12. Inkomstskatter

Milj. euro	2017	2016
Inkomstskatter för räkenskapsperioden	-5,0	-10,1
Inkomstskatter för föregående räkenskapsperioder	1,0	-4,8
Förändring av latent skatteskulder/-fordringar	-14,7	2,2
Totalt	-18,7	-12,7

Avstämning av resultaträkningens skattekostnad och skatterna beräknade enligt koncernens skattesats i hemlandet 20 %

Milj. euro	2017	2016
Vinst före skatt	-179,5	5,2
Inkomstskatter enligt gällande skattesats	35,9	-1,0
Inkomstskatter för föregående räkenskapsperioder	1,0	-4,8
Skattefria inkomster	0,0	0,8
Effekt av avvikande skattesatser för utländska dotterbolag	-1,5	-0,4
Ej avdragsgilla kostnader	-40,3	-4,6
Ökning av latent skatteskulder hänförliga till omvärdering av Nevsky Centre fastigheten	-12,8	
Icke bokförda latent skattefordringar på förluster i beskattningen	-5,7	-2,7
Effekt av förändring i skattesats på latent skatteskulder/fordringar	0,8	
Avskrivningen av latent skattefordringar redovisat under föregående räkenskapsperioder	4,1	
Skatter i resultaträkningen	-18,7	-12,7

Stockmannkoncernen har erhållit ett korrigeringsbeslut från skattemyndigheterna i Sverige, enligt vilket koncernbolaget Stockmann Sverige AB förpliktigas att betala 16,1 miljoner euro i tilläggsskatt, förhöjd skatt och hörande räntor. Stockmann anser att korrigeringsbesluten är ogrundade och har överklagat besluten. Tilläggsskatten bokförs i sin helhet med resultatpåverkan i bokslutet för år 2015 – 2017, av vilket 4,7 miljoner euro bokfördes i resultaträkningen för år 2017.

Skatterättelsenämnden fattade ett beslut gällande Stockmanns rättelseyrkan om tilläggsskatter som Skatteförvaltningen beordrade bolaget för åren 2009–2011. Enligt tidigare beslut skulle Stockmann ha varit tvungen att erlagga 10,3 miljoner euro i tilläggsskatt och räntor. Enligt Rättelsenämndens beslut är tilläggsskatten inklusive räntor 2,6 miljoner euro och Stockmann återförde 5,6 miljoner euro skatter och 2,1 miljoner euro därtillhörande räntor i resultaträkningen för år 2017.

13. Resultat per aktie

Resultatet per aktie beräknas genom att dividera räkenskapsperiodens resultat hänförlig till moderbolagets aktieägare minskat med skatt justerat räntan av hybrid lån med de utestående aktiernas vägda medeltal under räkenskapsperioden. Utestående aktier inkluderar inte egna aktier som innehas av koncernen. Resultat per aktie efter utspädning beräknas genom att dividera räkenskapsperiodens vinst hänförlig till aktieägarna i moderbolaget med det vägda medeltalet för det utspädda antalet utestående aktier under räkenskapsperioden. Aktieoptionerna har en utspädande verkan då aktieoptionernas teckningspris är lägre än gängse värde. Aktiens gängse värde baserar sig på aktiernas pris i medeltal under perioden.

eur	2017	2016
Räkenskapsperiodens vinst/förlust hänförligt till moderbolagets aktieägare under året	-209 439 063	-3 196 896
Den upplupna räntan av hybridlån	-6 587 500	-6 570 981
Skatteeffekt	1 317 500	1 314 196
Nettoeffekt	-5 270 000	-5 256 785
	-214 709 063	-8 453 681
Emissionsjusterat antal utestående aktier, vägt medeltal / 1000 st	72 048 683	72 048 683
Från kvarvarande verksamheter (före och efter utpädning)	-2,82	-0,18
Från avvecklade verksamheter (före och efter utpädning)	-0,16	0,06
Från årets resultat (före och efter utpädning)	-2,98	-0,12

14. Immateriella tillgångar

Goodwill

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	735,6	764,7
Omräkningsdifferens +/-	-21,8	-29,1
Anskaffningsutgift 31.12.	713,8	735,6
Räkenskapsperiodens nedskrivning	-150,0	
Ackumulerade nedskrivningar 31.12.	-150,0	
Bokföringsvärde 1.1.	735,6	764,7
Bokföringsvärde 31.12.	563,8	735,6

Varumärken

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	95,5	99,3
Omräkningsdifferens +/-	-2,8	-3,8
Anskaffningsutgift 31.12.	92,7	95,5
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-0,3	-0,3
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-0,3	-0,3
Bokföringsvärde 1.1.	95,2	98,9
Bokföringsvärde 31.12.	92,4	95,2

Nedskrivningsprövning

De segment som Stockmannkoncernen rapporterar enligt IFRS 8, Lindex modekedjan och Stockmann Retail för varuhus och nätbutik affären, är enheter som genererar kassaflöde och vars kassaflöden i stor utsträckning är oberoende av de kassaflöden som ackumuleras av andra tillgångsposter eller grupper av tillgångsposter. Stockmannkoncernen utför ett nedskrivningstest i samband med bokslutet eller då det finns indikationer på att värdet på tillgångarna sjunkit. För nedskrivningsprövningen av goodwillen har det allokerats 538,8 miljoner euro till Lindex och 25 miljoner euro till Stockmann Retail.

Lindex varumärket, 92,4 miljoner euro, har allokerats i sin helhet till Lindex segmentet. Varumärket Lindex anses ha en obegränsad ekonomisk verkningstid på grund av att det berörda varumärket är välkänt. Varumärket Lindex har existerat över 60 år, och koncernen kommer även i fortsättningen att använda det berörda varumärket både på den nuvarande marknaden samt när Lindex sortiment och affärsverksamhetsmodell introduceras på nya marknader.

Nedskrivningstest som utförts under räkenskapsperioden

Eftersom det under räkenskapsperioden observerades indikationer på att värdet på Lindex tillgångar i balansräkningen översteg de kassaflöden som kan

ackumuleras, bestämdes de kassaflöden som kan ackumuleras för Lindex med samma beräkningsgrunder som vid testtidpunkten i bokslutet 31.12.2016 och 31.12.2017. Som ett resultat av det utförda nedskrivningstestet redovisades en nedskrivningsförlust på 150 miljoner euro i resultaträkningen 30.9.2017. De mest centrala variablerna i kassaflödesprognoserna, vilka låg bakom den nedskrivning som konstaterats under räkenskapsperioden var relaterade till modehandelns försämrade marknadsläge samt Lindex-segmentets försämrade omsättnings- och lönsamhetsnivå.

Nedskrivningstest som utförts i bokslutet 31.12.2017

Goodwill hänförligt till både Lindex- och Stockmann Retail-segmenten testades 31.12.2017. Av redovisningen av en nedskrivningsförlust för den kassaflödesgenererande enheten Lindex under räkenskapsperioden följde att återvinningsvärdet motsvarar koncernens bokföringsvärde för goodwill, 538,8 miljoner euro. Testet gav inte upphov till ytterligare nedskrivningar.

Centrala antaganden och variabler som använts vid beräkning av bruksvärde

Vid nedskrivningsprövningen bygger prognoserna om kassaflöde för Lindex och Stockmann Retail på prognoserna om de separata marknadsområdena. Dessa

prognoser har godkänts av ledningen och omfattar de kommande fem åren och inverkar också på terminalperioden. I de långsiktiga prognoserna som uppdaterats under den gångna räkenskapsperioden har det beaktats att det allmänna konjunkturläget har förändrats jämfört med året innan. Kassaflödena efter den prognosperiod som godkänts av ledningen har kunnat extrapoleras genom att använda en jämn tillväxtfaktor på 1,7 procent vid kassaflödesberäkningarna för Lindex och på 1,5 procent vid kassaflödeberäkningarna för Stockmann Retail.

Centrala variabler som använts vid beräkning av nyttjandevärdet:

1. Volymökningen, som bygger på en uppskattning av försäljningsutvecklingen i de befintliga varuhusen, affärerna och nätbutiken.
 2. Förbättring av lönsamhet som baserar sig på en prognostiserad ökning av bruttomarginalen.
 3. Diskonteringsräntan, som har fastställts med hjälp av en genomsnittlig vägd kapitalkostnad, vilken baserar sig på den optimala finansieringsstrukturen eller på den genomsnittliga finansieringsstrukturen av kontrollföretagen. Denna kapitalkostnad beskriver totalkostnaden för eget kapital och främmande kapital. Följande komponenter ingår i diskonteringsräntan:
 - den marknadsspecifika riskfria räntan
 - marknadsriskpremien
 - ett betavärde som är specifikt för varje näringsgren och som bedöms beskriva marknadens syn på riskpremien per enhet
 - kostnaden av främmande kapital
 - soliditetsgraden, som motsvarar den optimala finansieringsstrukturen i enlighet med koncernens målkapitalstruktur
- Ledningen har fastställt delfaktorerna i diskonteringsräntan så, att den marknadsspecifika riskfria räntan, marknadsriskpremien samt branschspecifika beta är förenliga med upplysningar från externa

informationskällor och kostnaden för främmande kapital återspeglar den förverkligade utvecklingen och de gällande villkoren för koncernens låneavtal.

Diskonteringsräntan har fastställts utan avdrag för skatter. Diskonteringsräntan för Lindex baserar sig på marknadsräntan och landsrisken i Sverige och Finland. För Lindex har diskonteringsräntan 7,3 procent tillämpats (år 2016 8,1 %). Diskonteringsräntan för Stockmann Retail grundar sig på marknadsräntan och landsrisken i Finland. För Stockmann Retail har diskonteringsräntan 7,3 procent tillämpats (år 2016 8,0 %). Diskonteringsräntan är lägre än år 2016, vilket beror på förändringar i den marknadsspecifika informationen.

Känsligheter vid beräkning av penningbelopp som kan ackumuleras

Det finns ingen buffert mellan Lindex balansvärde och det värde som konstaterats utifrån testet, och därför kan vilken som helst ogynnsam förändring i de centrala variablerna ensam eller tillsammans ge upphov till redovisning av en ytterligare nedskrivningsförlust.

Enligt nedskrivningsprövningen var de kassaflöden som kan ackumuleras av Stockmann Retail mer än 50 procent högre än Retail's värde i balansräkningen. Till en följd av utmanande konkurrens- och allmänna ekonomiska situationen som påverkar konsumenternas köpbeteende och köpkraft kan dock en ändring i någon av de tillämpade variablerna leda till en situation där återvinningsvärdet för Stockmann Retail underskrider bokföringsvärdet, vilket skulle leda till att en nedskrivning skulle bokas.

Vid upprättandet av känslighetsanalyser för Stockmann Retail har ett downside-scenario tillämpats. I dessa scenarier minskades försäljningsökningen jämfört med ledningens uppskattning eller så höjdes räntesatsen. Om försäljningen för Stockmann Retail skulle öka i genomsnitt med 0,6 procentenheter mindre än beräknat under prognosperioden som inverkar också på terminalperiodens värde, eller om diskonteringsräntan skulle höjas med 5 procentenheter, skulle bokföringsvärdet för enhetens långfristiga tillgångar och driftskapitalet sammanlagt vara större än återvinningsvärdet. Utifrån nedskrivningsprövningarna finns det inte något behov för en nedskrivning.

Immateriella rättigheter

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	85,8	89,2
Omräkningsdifferens +/-	-0,8	-1,0
Ökningar 1.1.-31.12.	7,1	3,7
Minskningar 1.1.-31.12.	-10,1	-10,5
Överföringar mellan posterna 1.1.-31.12.	6,5	4,3
Överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	0,0	
Anskaffningsutgift 31.12.	88,4	85,8
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.	-40,5	-40,5
Omräkningsdifferens +/-	0,6	0,2
Avskrivningar på minskningar	6,8	10,7
Ackumulerade avskrivningar på överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	0,0	
Nedskrivningar	-5,0	
Räkenskapsperiodens avskrivning	-11,9	-10,8
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.	-49,9	-40,5
Bokföringsvärde 1.1.	45,3	48,7
Bokföringsvärde 31.12.	38,5	45,3

Övriga immateriella tillgångar

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	8,3	8,7
Omräkningsdifferens +/-	-0,5	-0,3
Minskningar 1.1.-31.12.		-0,2
Anskaffningsutgift 31.12.	7,8	8,3
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-7,3	-7,5
Omräkningsdifferens +/-	0,4	0,2
Avskrivningar på minskningar		0,1
Räkenskapsperiodens avskrivning	-0,2	-0,2
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-7,0	-7,3
Bokföringsvärde 1.1.	1,0	1,2
Bokföringsvärde 31.12.	0,8	1,0

Övriga immateriella tillgångar, finansiell leasing

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	3,2	3,2
Anskaffningsutgift 31.12.	3,2	3,2
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-1,0	-0,7
Räkenskapsperiodens avskrivning	-0,3	-0,3
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-1,3	-1,0
Bokföringsvärde 1.1.	2,2	2,5
Bokföringsvärde 31.12.	1,9	2,2

Förskott och pågående nyanläggningar

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	3,7	1,9
Ökningar 1.1.–31.12.	3,3	6,2
Minskningar 1.1.–31.12.		-0,1
Överföringar mellan posterna 1.1.–31.12.	-6,5	-4,3
Anskaffningsutgift 31.12.	0,6	3,7
Bokföringsvärde 1.1.	3,7	1,9
Bokföringsvärde 31.12.	0,6	3,7
Milj. euro	2017	2016
Immateriella tillgångar totalt	698,0	883,1

År 2017 omfattade förskott och pågående nyanläggningar inom immateriella tillgångar följande väsentliga poster:

- investeringar i utveckling av ICT- system
- investeringar i utveckling av ICT- system
- utvecklingsinvesteringar i Stockmann.com-distanshandelsverksamheten

År 2016 omfattade förskott och pågående nyanläggningar inom immateriella tillgångar följande väsentliga poster:

15. Materiella anläggningstillgångar

Mark- och vattenområden

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift inklusive värdering till verkligt värde 1.1.	114,3	140,4
Värdering av fastigheterna till verkligt värde 31.12.	3,2	4,9
Minskningar 1.1.–31.12.		-1,0
Omklassificering till förvaltningsfastighet	-13,6	-30,0
Anskaffningsutgift 31.12.	103,9	114,3
Bokföringsvärde 1.1.	114,3	140,4
Bokföringsvärde 31.12.	103,9	114,3

Andelen av värderingen av det verkliga värdet var 86,5 (94,1) miljoner euro.

Byggnader och anläggningar

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift inklusive värdering till verkligt värde 1.1.	804,6	929,4
Värdering av fastigheterna till verkligt värde 31.12.	34,9	43,4
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Ökningar 1.1.–31.12.	0,0	0,0
Minskningar 1.1.–31.12.	-2,6	-2,7
Omklassificering till förvaltningsfastighet	-99,8	-173,2
Överföringar mellan posterna 1.1.–31.12.	4,3	7,8
Anskaffningsutgift 31.12.	741,4	804,6
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-149,9	-151,6
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Avskrivningar på minskningar	2,6	1,8
Omklassificering till förvaltningsfastighet	16,6	22,2
Räkenskapsperiodens avskrivning	-23,2	-22,3
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-153,9	-149,9
Bokföringsvärde 1.1.	654,8	777,8
Bokföringsvärde 31.12.	587,6	654,8

Andelen av värderingen av det verkliga värdet var 365,1 (395,3) miljoner euro.

Markområden och byggnader presenteras i enlighet med standarden IAS 16 till omvärderat värde. Omvärderingen görs regelbundet, så att bokföringsvärdet på markområden och byggnader inte avviker väsentligt från deras verkliga värde vid räkenskapsperiodens utgång. Auktoriserade fastighetsvärderare inom samtliga marknadsområden utför värderingen baserat på diskonterade kassaflöden under tio år. Vid definieringen av det verkliga värdet var det genomsnittliga vägda kravet på marknadsavkastning för alla fastigheter inklusive förvaltningsfastighet 5,6 procent (5,7 procent). I hierarkin för verkligt värde har värderingen av markområden och byggnader hänförs till nivå 3.

Omvärderingen baserar sig på standarder fastställda av International Valuation Standard Committee. Oberoende värderare beräknar det verkliga värdet för respektive markområde och byggnad med hjälp av uppgifter från Stockmann:

- fastighetsaffärsverksamhetens omsättning och rörelsevinst inklusive hyresintäkter och underhållskostnader
- fastighetsaffärsverksamhetens budget
- gällande hyresavtal
- fastigheternas investeringshistoria
- kalkyl över investeringar som behövs för nya hyresgäster
- tioårsplan för kommande renoveringar

Omvärderingen görs årligen eller då det finns indikationer på att det verkliga värdet avviker från bokföringsvärdet för markområden och byggnader. Flera oberoende, yrkesmässigt behöriga värderare utför värderingarna och Stockmann Real Estate går igenom dem och lägger fram sina rekommendationer om verkliga värden till Stockmanns styrelse. Styrelsen bedömer de verkliga värdena och fastställer de verkliga värden som ska användas. Byggnader avskrivs linjärt under deras livslängd. Inga avskrivningar görs på markområden.

Maskiner och inventarier

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	262,2	226,4
Omräkningsdifferens +/-	-6,0	-0,3
Ökningar 1.1.-31.12.	16,3	14,4
Minskningar 1.1.-31.12.	-12,1	-8,6
Överföringar mellan posterna 1.1.-31.12.	9,4	30,2
Överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	-6,9	
Anskaffningsutgift 31.12.	262,9	262,2
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-181,2	-163,2
Omräkningsdifferens +/-	5,2	-0,9
Avskrivningar på minskningar	7,3	8,0
Ackumulerade avskrivningar på överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	6,4	
Räkenskapsperiodens avskrivning	-24,5	-25,2
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-186,7	-181,2
Bokföringsvärde 1.1.	81,0	63,2
Bokföringsvärde 31.12.	76,2	81,0

Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	37,5	39,3
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Ökningar 1.1.-31.12.	0,1	0,4
Minskningar 1.1.-31.12.	-2,9	-4,5
Överföringar mellan posterna 1.1.-31.12.	1,4	2,2
Anskaffningsutgift 31.12.	36,0	37,5
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-31,3	-33,8
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Avskrivningar på minskningar	0,6	3,7
Räkenskapsperiodens avskrivning	-0,9	-1,2
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-31,6	-31,3
Bokföringsvärde 1.1.	6,1	5,5
Bokföringsvärde 31.12.	4,4	6,1

Förskott och pågående nyanläggningar

Milj. euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	8,7	29,3
Omräkningsdifferens +/-	0,0	
Ökningar 1.1.–31.12.	7,9	20,3
Minskningar 1.1.–31.12.	-0,1	-0,4
Överföringar mellan posterna 1.1.–31.12.	-15,1	-40,5
Överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	-0,2	
Anskaffningsutgift 31.12.	1,2	8,7
Bokföringsvärde 1.1.	8,7	29,3
Bokföringsvärde 31.12.	1,2	8,7
Milj. euro	2017	2016
Materiella anläggningstillgångar totalt	773,2	864,9

År 2017 omfattade förskott och pågående nyanläggningar inom materiella anläggningstillgångar följande väsentliga poster:

- ändrings- och ombyggnadsutgifter för varuhus och fastigheter

År 2016 omfattade förskott och pågående nyanläggningar inom materiella anläggningstillgångar följande väsentliga poster:

- byggnads- och ändringskostnader för varuhuset i Hagalund i Finland
- utrustningsinvesteringar i distributionscenter i Finland
- ändrings- och ombyggnadsutgifter för andra varuhus och fastigheter i Finland

16. Förvaltningsfastigheter

Milj. euro	2017	2016
Verkligt värde 1.1.	181,0	
Omklassificering från mark- och vattenområden	13,6	30,0
Omklassificering från byggnader	83,3	151,0
Värdering i verkligt värde	3,7	0,5
Överföringar till tillgångar innehas för försäljning	-181,0	
Övriga förändringar		-0,6
Verkligt värde 31.12.	100,5	181,0

Andelen av värderingen av det verkliga värdet var 80,6 (31,9) miljoner euro.

När koncernen innehar ett markområde eller en byggnad för att skaffa hyresintäkter eller en värdeökning på egendomen snarare än för att använda den i sin egen detaljhandels- eller administrativa verksamhet, klassificeras fastigheten som en förvaltningsfastighet enligt IAS 40.

Stockmannkoncernen tillämpar modellen för verkligt värde på sina förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastighetens verkliga värde är det pris till vilket fastigheten skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Förvaltningsfastighetens verkliga värde beskriver marknadsförhållandena på rapporteringsperiodens slutdatum utan avdrag för

eventuella transaktionskostnader som skulle uppkomma vid försäljning eller annan överlåtelse. Bestämningen av förvaltningsfastigheternas verkliga värde utförs av flera yrkesmässigt kompetenta och av varandra oberoende utvärderare utanför koncernen på alla marknadsområden per fastighet.

Omvärdering av fastigheter till verkligt värde baseras på vid varje värderingstidpunkt gällande marknadsstandarder, vilka har fastställts av The International Valuation Standard Committee. Oberoende värderare beräknar det verkliga värdet för respektive markområde och byggnad med hjälp av uppgifter från Stockmann:

- fastighetsaffärsverksamhetens omsättning och rörelsevinst inklusive hyresintäkter och underhållskostnader
- fastighetsaffärsverksamhetens budget
- gällande hyresavtal
- fastigheternas investeringshistoria
- kalkyl över investeringar som behövs för nya hyresgäster
- tioårsplan för kommande renoveringar

Vid definieringen av det verkliga värdet var det genomsnittliga vägda kravet på marknadsavkastning för alla fastigheter inklusive fastigheterna som är omvärderat enligt IAS 16 5,6 procent (5,7 procent). I hierarkin för verkligt värde har värderingen av markområden och byggnader hänförs till nivå 3.

Efter att avyttringen av Stockmann Delikatessens affärsverksamhet i Finland genomfördes har fastigheten Bokhuset i Helsingfors vid Nordesplanaden 39 inte längre använts för koncernens egen detaljhandelsverksamhet eller administrativa verksamhet, utan koncernen innehar fastigheten för att skaffa hyresintäkter och en värdeökning av egendomen. På grund av detta har koncernen 31.12.2017 klassificerat Bokhuset som en förvaltningsfastighet enligt IAS 40. Också fastigheten Säästötammi i Esbo som Stockmann äger 37,8 procent har klassificerats 31.12.2017 som en förvaltningsfastighet.

Undersökning av Nevsky Centre-köpcentrum fastighetens försäljning är pågående. Nevsky Centre har fr.o.m. den 31 mars 2017 klassificerats som tillgångsposter som innehas för försäljning i balansräkning.

17. Samarbetsarrangemang

Gemensamma funktioner

Koncernen äger 37,8 % av aktierna i Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab. Fastighetsaktiebolaget är beläget i Esbo. Den gemensamma funktionen är inte betydande för Stockmann.

Koncernen äger 67 % av aktierna i SIA Stockmann Centrs, vilket berättigar till besittningen av 63 % av fastighetsaktiebolagets lokaler, och därför deltar koncernen i gemensamma funktioner med 63 %. SIA

Stockmann Centrs äger en köpcentrumfastighet i Lettland. Stockmanns andel i den gemensamma funktionen omfattar affärslokalen för Stockmanns varuhus i Lettland. Den gemensamma funktionen är betydande för Stockmann.

Koncernbokslutet omfattar en andel som motsvarar koncernens ägarandelar i de gemensamma funktionernas tillgångar och skulder samt intäkter och kostnader.

Tillgångar och skulder för de gemensamma funktionerna

Milj. euro	2017	2016
Långfristiga tillgångar exklusive värdering till verkligt värde	15,3	16,0
Kortfristiga tillgångar	0,6	0,5
Långfristiga skulder	2,8	5,3
Kortfristiga skulder	0,2	0,2

Värdet för de fastigheter som värderats till verkligt värde var 31.12.2017 46,2 (46,2) miljoner euro.

Intäkter och kostnader för de gemensamma funktionerna

Milj. euro	2017	2016
Intäkter	3,2	3,3
Kostnader	1,3	2,0

18. Placeringar i finansiella tillgångar som kan säljas

Milj. euro	2017	2016
Bokföringsvärde 1.1.	5,5	5,4
Omräkningsdifferens +/-	-0,1	0,3
Försäljning av aktier	0,0	-0,2
Engångsavskrivning relaterad till investeringen i andelslaget	-3,8	
Överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	-1,4	0,0
Totalt	0,3	5,5

Finansiella tillgångar är investeringar i aktier av onoterade företag. Verkligt värde av aktier fastställs enligt metoder, som kräver ledningens bedömning.

19. Omsättningstillgångar

Milj. euro	2017	2016
Material och förnödenheter	162,2	180,7
Förskott för omsättningstillgångar	0,0	0,0
Totalt	162,2	180,7

Värdet på omsättningstillgångarna har minskats för inkuranta tillgångar med 5,4 (7,5) miljoner euro.

20. Kortfristiga fordringar

Milj. euro	Bokföringsvärde 2017	Verkligt värde 2017	Bokföringsvärde 2016	Verkligt värde 2016
Räntebärande	2,2	2,2	1,6	1,6
försäljningsfordringar				
Räntefria	15,9	15,9	14,3	14,3
försäljningsfordringar				
Fordringar som baserar sig på derivatavtal	5,3	5,3	7,5	7,5
Övriga fordringar	27,1	27,1	4,0	4,0
Resultatregleringar	31,3	31,3	32,9	32,9
Inkomstskattefordringar	3,6	3,6	0,0	0,0
Kortfristiga fordringar totalt	85,4	85,4	60,3	60,3

Bokföringsvärdet för försäljningsfordringar motsvarar deras verkliga värde. Det maximala beloppet av den kreditrisk som hänför sig till försäljningsfordringar och övriga kortfristiga fordringar är deras bokföringsvärde.

De räntebärande försäljningsfordringarna inkluderar engångskrediter vid postorderförsäljning till ett belopp på

2,2 (1,6) miljoner euro. Ränteintäkter på dessa fordringar ingår i försäljningspriset och redovisas i omsättningen i stället för i ränteintäkter.

Övriga fordringar i 2017 inkluderar fordringar avseende försäljning av affärsverksamhet 24,7 miljoner euro. Betalningen skedde i januari 2018.

Resultatregleringar

EUR mill.	2017	2016
Förutbetalda hyror	17,3	18,1
Fordring av samarbete med kreditkortbolag	2,8	2,0
Periodisering av lönebikonstnader	2,7	3,8
Periodisering av ICT kostnader	1,7	1,8
Övriga resultatregleringar	6,9	7,3
Totalt	31,3	32,9

21. Likvida medel

Milj. euro	2017	2016
Kontanter och bankkonton	21,0	18,5
Kortfristiga depositioner		1,7
Totalt	21,0	20,2

Likvida medel i kassaflödesanalysen

Milj. euro	2017	2016
Kontanter och bankkonton	21,0	20,2
Checkkonto med kredit	-12,2	-5,7
Totalt	8,8	14,5

22. Eget kapital

milj. euro	Antal aktier	Aktiekapital	Överkursfond	Fonden för investerat fritt eget kapital	Totalt
31.12.2015	72 048 683	144,1	186,1	250,4	580,6
31.12.2016	72 048 683	144,1	186,1	250,4	580,6
31.12.2017	72 048 683	144,1	186,1	250,4	580,6

Aktiekapital

Aktiekapitalet i Stockmann Oyj Abp fördelar sig på A- och B-aktieslag. Det finns minst 18 000 000 stycken och högst 80 000 000 stycken A-aktier och minst 18 000 000 stycken och högst 100 000 000 stycken B-aktier.

Minimiaktiekapitalet enligt Stockmann Oyj Abp:s bolagsordning är 75,0 milj. euro och maximiaktiekapitalet 300,0 milj. euro. Aktiernas nominella värde är 2,00 euro per aktie. Samtliga emitterade aktier är till fullo betalda.

Totalt antal aktier, registrerade 31.12.2017

st.	2017	2016
A-serie aktier	30 530 868	30 530 868
B-serie aktier	41 517 815	41 517 815
Totalt	72 048 683	72 048 683

Skilnader i antalet röster mellan A- och B-aktier

Varje A-aktie berättigar till att vid bolagsstämman rösta med tio (10) röster och varje B-aktie med en (1) röst.

Omvandling av aktier

En A-aktie kan på anmodan av aktieägare omvandlas till en B-aktie ifall omvandlingen kan ske inom ramarna för minimi- och maximiantalet aktier per aktieslag. En skriftlig anmodan om omvandling av bolagets aktier skall riktas till bolagets styrelse på det sätt som fastställs i bolagsordningen.

Inlösningsskyldighet

En aktieägare vars andel av bolagets samtliga aktier eller av det röstetal som aktierna medför - ensam eller tillsammans med andra aktieägare - uppgår till eller överstiger 33 1/3 procent eller 50 procent är skyldig att i enlighet med bolagsordningen lösa in övriga aktieägare.

Överkursfond

Överkursfonden innehåller de penningtransaktioner från aktieemission, vilka överstiger det nominella värdet minskat med transaktionskostnaderna.

Omvärderingsfond

Stockmann har fr.o.m. den 1 januari 2015 för fastigheterna i sin ägo tillämpat en omvärderingsmodell i enlighet med standarden IAS 16. Tillägget som förorsakas av omvärderingen, netto efter skatteskulden, i samband med övergången redovisas i det egna kapitalets omvärderingsfond.

Fonden för inbetalt fritt eget kapital

Fonden för inbetalt fritt eget kapital innehåller övriga placeringar med karaktär av eget kapital och

teckningspriset för aktier minskat med transaktionskostnaderna till den del dessa inte enligt uttryckligt beslut tas upp i aktiekapital.

Omräkningsdifferenserna

Omräkningsdifferenserna innehåller differenser som uppstått vid konsolideringen av de utländska dotterbolagens bokslut och vid konsolideringen av nettoinvesteringar i utländska valutor.

Övriga fonder

Milj. euro	2017	2016
Reservfond	0,1	0,2
Fonden för säkringsinstrument	-0,1	1,5
Övriga fonder	43,7	43,7
Totalt	43,8	45,4

Övriga fonder omfattar

- reservfonden, vilken innehåller en på lokala bestämmelser baserad andel som överförs från fritt eget kapital.
- fonden för skyddsinstrument, vilken innehåller ändringar i verkligt värde av derivatinstrument som används för att skydda kassaflödet minskat med latent skatteskuld.
- övriga fonder av fritt eget kapital som skapats genom bolagsstämmans beslut, vilka utgör eget kapital som kan utdelas som dividend.

Hybridlån

Eget kapital inkluderar ett hybridlån på 85 miljoner euro, emitterat i december 2015. I eget kapital bokfördes efter kostnader 84,3 miljoner euro. Kupongräntan på lånet är

7,75 procent per år till och med 31 januari 2020.

Stockmann kan skjuta upp räntebetalningen förutsatt att man inte betalar utdelning eller andra ägarandelar till sina aktieägare. Lånet har ingen förfallodag, men bolaget har rätt att lösa in det tidigast den 31 januari 2020. Hybridlånet är icke säkrat och i sämre position än bolagets andra skuldförbindelser. Innehavaren av ett hybridlån har inte samma rättigheter som tillhör aktieägare. Den upplupna, ej bokförda räntan för lånet uppgick till 6,0 miljoner euro i slutet av 2017 (2016: 6,8 miljoner euro). I januari 2018 betalades den upplupna räntan 6,6 miljoner euro.

Dividender

Efter bokslutsdagen föreslog styrelsen den 13 februari 2018, att ingen utdelning av medel kommer att göras för år 2017.

Optionsprogram

Stockmann hade ett optionsprogram till nyckelpersoner 2010 riktat till nyckelpersoner inom Stockmannkoncernen. Det avslutades år 2017.

Förändringar i optioner under perioden

	2017 Antal optioner	Tecknings- pris vägt medeltal euro/aktie	Medelkurs vägd med tecknings- periodens omsättning euro/aktie	2016 Antal optioner	Tecknings- pris vägt medeltal euro/aktie	Medelkurs vägd med tecknings- periodens omsättning euro/aktie
Optioner till nyckelpersoner 2010 Serie B						
Utestående vid periodens början				273 000		
Förfallna under perioden				273 000		
Utestående vid periodens slut						
Optioner till nyckelpersoner 2010 Serie C						
Utestående vid periodens början	279 400			279 400		
Förfallna under perioden	279 400					
Utestående vid periodens slut				279 400		
Optioner, totalt						
Utestående vid periodens början	279 400			552 400		
Förfallna under perioden	279 400			273 000		
Utestående vid periodens slut				279 400		

23. Långfristiga skulder, räntebärande

Milj. euro	Bokföringsvärde 2017	Verkligt värde 2017	Bokföringsvärde 2016	Verkligt värde 2016
Obligationslån	247,0	245,8	149,7	153,4
Lån från finansinstitut	257,1	257,3	373,7	374,4
Övriga lån	1,2	1,2	1,9	1,9
Totalt	505,2	504,2	525,3	529,7

Bokföringsvärdet för lån från finansinstitut, obligationslån och övriga lån har beräknats enligt effektivräntemetoden och det verkliga värdet har fastställts enligt metoden för diskonterat kassaflöde genom diskontering till marknadsräntan på balansdagen.

24. Kortfristiga skulder

Milj. euro	Bokföringsvärde 2017	Verkligt värde 2017	Bokföringsvärde 2016	Verkligt värde 2016
Lån från finansinstitut	108,5	108,6		
Checkkonto med kredit	12,2	12,2	5,7	5,7
Övriga räntebärande skulder	137,6	137,7	230,7	231,3
Leverantörsskulder	68,6	68,6	69,7	69,7
Övriga kortfristiga skulder	42,7	42,7	41,3	41,3
Resultatregleringar	71,6	71,6	93,8	93,8
Derivatkontrakt	6,3	6,3	2,9	2,9
Inkomstskatteskulder	16,4	16,4	24,9	24,9
Totalt	464,0	464,2	469,0	469,6
varav räntebärande	258,3	258,5	236,5	237,0

Det verkliga värdet av lån från finansinstitut och emitterade företagscertifikat har fastställts enligt metoden för diskonterat kassaflöde genom diskontering till marknadsräntan på balansdagen. Verkligt värde för övriga kortfristiga skulder motsvarar deras bokföringsvärde.

Resultatregleringar

Milj. euro	2017	2016
Personalkostnader	45,4	54,3
Periodisering av materialinköp	9,1	14,4
Kundlojalitetsprogram MORE	5,1	5,5
Ränte- och finansiella kostnader	1,8	5,5
Periodiserade affärsplatskostnader	1,6	1,9
Reserv för varureturner	1,5	1,8
Investeringar		2,2
Övriga resultatregleringar	7,1	8,2
Totalt	71,6	93,8

25. Avstämning av skulder i kassaflödesanalys

Milj. euro	1.1.2017	Kassaflöde på lån	Icke kassapåverkande poster på lån		Kassaflöde av omfinansierin gskostnader	Icke kassapåverkande förändringen av låneuppläggnings avgifter	31.12.2017
			Valuta föränd ringar	Överföri ngar mellan posterna			
Långfristiga skulder, räntebärande	525,3	154,5	-17,9	-149,7	-8,1	1,2	505,2
Kortfristiga skulder, räntebärande	230,7	-134,4		149,7	-2,3	2,4	246,1
Checkkonto med kreditlimit	5,7	6,4					12,2
Skulder hänförliga till finansieringens kassaflöde	761,8	26,5	-17,9	0,0	-10,4	3,6	763,6

Kostnader beträffande finansieringsarrangemangen har rapporterats i finansieringens kassaflödesanalys. Checkkonto med kreditlimit är en del av de likvida medlen i kassaflödesanalysen.

26. Avsättningar

Milj. euro	2017	2016
Långfristiga avsättningar		
Avsättning för förlustkontrakt		
Avsättning för förlustkontrakt 1.1.	2,8	4,2
Ökningar i avsättningar	17,1	
Användning av avsättningar	-2,8	-1,4
Bokföringsvärde 31.12.	17,1	2,8
Övriga avsättningar		
Bokföringsvärde 1.1.	0,2	0,3
Användning av avsättningar	0,0	-0,1
Bokföringsvärde 31.12.	0,2	0,2
Långfristiga avsättningar sammanlagt	17,2	3,0

Milj. euro	2017	2016
Kortfristiga avsättningar		
Avsättning för omstrukturering		
Bokföringsvärde 1.1.	2,3	
Ökningar i avsättningar	2,6	2,3
Användning av avsättningar	-2,3	
Bokföringsvärde 31.12.	2,6	2,3
Avsättning för förlustkontrakt		
Avsättning för förlustkontrakt 1.1.	1,0	1,5
Ökningar i avsättningar	3,0	
Användning av avsättningar	-1,0	-0,5
Bokföringsvärde 31.12.	3,0	1,0
Övriga avsättningar		
Avsättning för omstrukturering	1,1	1,0
Användning av avsättningar	-1,1	-0,2
Överföring från andra poster		0,4
Bokföringsvärde 31.12.	0,0	1,1
Kortfristiga avsättningar sammanlagt	5,7	4,4

Avsättningar inkluderar kostnader för avvecklad verksamhet och strukturarrangemang i enlighet med koncernens strategi.

27. Latenta skattefordringar och –skulder

Förändringar av latenta skattefordringar under 2017

Milj. euro	1.1.2017	Bokfört i resultaträkningen	Kursdifferenser	31.12.2017
Förluster i beskattningen	34,6	-4,1	0,0	30,5
Värdering av derivatkontrakt till verkligt värde	0,0	0,0		
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	2,0		-0,5	1,5
Värdering av finansiell leasing	0,0	0,1		0,2
Övriga temporära differenser	1,7	-0,6	0,0	1,0
Totalt	38,3	-4,6	-0,5	33,2

Förändringar av latenta skattefordringar under 2016

Milj. euro	1.1.2016	Bokfört i resultaträkningen	Kursdifferenser	31.12.2016
Förluster i beskattningen	40,5	-5,9	0,0	34,6
Värdering av derivatkontrakt till verkligt värde	0,0	0,0		0,0
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	3,5	-1,5	0,0	2,0
Värdering av finansiell leasing		0,0		0,0
Övriga temporära differenser	1,3	0,2	0,2	1,7
Totalt	45,2	-7,1	0,2	38,3

Förändringar av latenta skatteskulder under 2017

Milj. euro	1.1.2017	Bokfört i resultaträkningen	Bokfört i eget kapital	Kursdifferenser	Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	31.12.2017
Akkumulerade avskrivningsdifferenser	26,7	-3,5		-0,2		23,0
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	6,9	0,2		-0,1		7,0
Värdering av immateriella och materiella tillgångar till verkligt värde	127,8	14,1	7,5	-0,5	-33,2	115,8
Övriga temporära differenser	2,2	-0,7	-0,4	-0,1		0,9
Totalt	163,6	10,1	7,1	-0,9	-33,2	146,7

Förändringar av latenta skatteskulder under 2016

Milj. euro	1.1.2016	Bokfört i resultaträkningen	Bokfört i eget kapital	Kursdifferenser	Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	31.12.2016
Akkumulerade avskrivningsdifferenser	33,6	-6,7		-0,3		26,7
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	8,5	-1,6		0,0		6,9
Värdering av immateriella och materiella tillgångar till verkligt värde	119,7	-0,9	9,7	-0,7		127,8
Övriga temporära differenser	1,9	0,0	0,2	0,0		2,2
Totalt	163,9	-9,2	9,9	-0,9		163,6

Förluster i beskattningen, för vilka latenta skattefordringar inte har redovisats under den räkenskapsperioden, är 28,5 (22,6) miljoner euro. Akkumulerade utdelningsbara vinster i dotterbolaget i Estland, för vilka enligt IAS 12-standardens punkt 52 A latenta skatteskulder inte har redovisats, är 32,9 (31,0) miljoner euro.

28. Bokföringsvärden och verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder klassificerade enligt IAS 39 och hierarkisk klassificering av verkliga värden

Koncernen tillämpar följande rangordning för att fastställa och offentliggöra det verkliga värdet på finansiella instrument enligt olika värderingstekniker:

Nivå 1: Noterade (ojusterade) priser för identiska tillgångar och skulder på aktiva marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder, som använder noterat marknadspris som ingångsdata. Noteringarna är tillgängliga regelbundet på börsen, hos mäklare eller tjänsteproducenter inom marknadsprissättning. Finansiella instrument på nivå 2 är: Icke börsnoterade (OTC) derivatinstrument som klassificeras till antingen verkligt värde och bokförs i resultaträkningen eller som säkringsredovisas.

Nivå 3: Sådana värderingstekniker av vilka krävs betydande ledningens bedömning.

Under den räkenskapsperioden förekom inga överföringar mellan nivåerna.

Finansiella tillgångar, milj. euro	Nivå	Bokföringsvärde 2017	Verkligt värde 2017	Bokföringsvärde 2016	Verkligt värde 2016
Derivatkontrakt, säkringsredovisning tillämpas	2	0,5	0,5	2,0	2,0
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Derivatkontrakt utan säkringsredovisning					
Valutaderivat	2	4,8	4,8	5,5	5,5
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde					
Långfristiga fordringar		3,0	3,0	7,2	7,2
Kortfristiga fordringar, räntebärande		2,2	2,2	1,6	1,6
Kortfristiga fordringar, räntefria		74,3	74,3	51,1	51,1
Likvida medel		21,0	21,0	20,2	20,2
Finansiella tillgångar som kan säljas	3	0,3	0,3	5,5	5,5
Finansiella tillgångar totalt		106,1	106,1	93,2	93,2

Finansiella skulder, milj. euro	Nivå	Bokföringsvärde 2017	Verkligt värde 2017	Bokföringsvärde 2016	Verkligt värde 2016
Derivatkontrakt, säkringsredovisning tillämpas	2	0,7	0,7	0,1	0,1
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Derivatkontrakt utan säkringsredovisning					
Valutaderivat	2	5,6	5,6	2,7	2,7
Elderivat	1	0,2	0,2	0,2	0,2
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde					
Långfristiga skulder, räntebärande	2	505,2	504,2	525,3	529,7
Kortfristiga skulder, räntebärande	2	258,3	258,5	236,5	237,0
Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder		177,2	177,2	200,4	200,4
Finansiella skulder totalt		947,2	946,3	965,1	970,1

I balansräkningen ingår derivatkontrakten i följande grupper: långfristiga och kortfristiga fordringar, räntefria samt långfristiga och kortfristiga skulder, räntefria.

Finansiella tillgångar på tredje nivån är investeringar i aktier av onoterade företag. Verkligt värde av aktier fastställs enligt metoder, som kräver ledningens bedömning. Vinster och förluster härrörande från investeringar bokförs i övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader i resultaträkningen, eftersom beslut att förvärva eller överföra investeringar har gjorts på kommersiella grunder. Den följande kalkylen förevisar ändringar i finansiella tillgångar som värderas i verkligt värde under rapporteringsperioden.

Ändring i verkligt värde av placeringar i finansiella tillgångar som kan säljas, milj. euro	2017	2016
Bokföringsvärde 1.1.	5,5	5,4
Omräkningsdifferens +/-	-0,1	0,3
Försäljning av aktier	0,0	-0,2
Engångsavskrivning relaterad till investeringen i andelslaget	-3,8	
Överföringar till tillgångar som innehas för försäljning	-1,4	0,0
Totalt	0,3	5,5

29. Övriga hyresavtal

Leasingavtal där koncern är leasetagare

Minimihyror som betalas på basis av bindande hyreskontrakt för affärslokaler

Milj. euro	2017	2016
Inom ett år	129,3	127,8
Senare än ett år men inom fem år	331,4	318,1
Senare än fem år	224,3	263,1
Totalt	685,1	708,9

Utgifter för leasingavtal

Milj. euro	2017	2016
Inom ett år	0,7	0,7
Senare än ett år men inom fem år	1,4	0,9
Senare än fem år	0,3	
Totalt	2,4	1,6

Leasingavtal där koncern är leasegivare

De viktigaste Stockmannägda fastigheterna är varuhusfastigheten i Helsingfors centrum och Bokhuset i Helsingfors, Finland, köpcentret Nevsky Centre i S:t Petersburg, Ryssland samt varuhusfastigheten i Tallinn, Estland. Stockmann är majoritetsägare i ett fastighetsbolag som äger Stockmanns varuhusfastighet i Riga. Bruttouthyrningsytan i dessa fastigheter är 142 000 kvadratmeter, varav 42 procent består av de finska fastigheterna. Cirka 46 procent av fastigheternas yta utnyttjas av Stockmann Retail och resten av ytan utnyttjas av externa hyresgäster.

30. Ansvarsförbindelser

Skulder och ansvar för vilka fastighetsinteckningar har ställts som säkerhet

Milj. euro	2017		Verkligt värde av tillgångarna	2016		Verkligt värde av tillgångarna
	Skuld i slutet av året	Inteckningar		Skuld i slutet av året	Inteckningar	
Skulder till kreditinstitut	631,0	1 800,0				
Övriga ansvarsförbindelser	0,0	1,7		0,0	1,7	
Totalt	631,0	1 801,7	972,5	0,0	1,7	

Övriga säkerheter ställda för egna förpliktelser

Milj. euro	2017	2016
Borgensförbindelser	2,9	5,3
Elavtalansvar	1,6	
Ansvar för justering av momsavdrag gjorda vid fastighetsinvesteringar	12,7	15,4
Totalt	17,2	20,6

Ansvar totalt

Milj. euro	2017	2016
Inteckningar	1 801,7	1,7
Borgensförbindelser	2,9	11,4
Elavtalansvar	1,6	
Ansvar för justering av momsavdrag gjorda vid fastighetsinvesteringar	12,7	15,4
Totalt	1 818,9	28,5

Ansvar för elavtal härör från inköp av el till fast pris för år 2018-2020.

Hybridlån

Stockmann emitterade ett hybridlån på 85 milj. euro den 17 december 2015. Den upplupna, ej bokförda räntan för lånet uppgick till 6,0 miljoner euro i slutet av 2017 (6,8 miljoner euro). I not 22 finns ytterligare information om hybridlånet.

Fastighetsinvesteringar

Bolagen, som tillhör koncernen är skyldiga att justera avdrag som gäller fastighetsinvesteringar som färdigställts åren 2008–2017, om den momspliktiga användningen av fastigheten minskar under justeringsperioden. Det sista justeringsåret är 2027. Ansvarsbeloppet är högst 12,7 (15,4) miljoner euro.

31. Derivatkontrakt

Nominella värden för derivatkontrakt

Milj. euro	2017	2016
Valutaterminer	55,8	54,9
Totalt	55,8	54,9
Valutaswapkontrakt	750,0	414,4
Elterminer	1,4	1,8
Totalt	751,4	416,3

Verkliga värden för derivatkontrakt 2017

Derivatkontrakt, säkringsredovisning tillämpas

Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Valutaterminer	0,5	-0,7	-0,1
Totalt	0,5	-0,7	-0,1

Derivatkontrakt utan säkringsredovisning

Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Valutaswapkontrakt	4,8	-5,6	-0,8
Elterminer		-0,2	-0,2
Totalt	4,8	-5,7	-1,0

Verkliga värden för derivatkontrakt 2016

Derivatkontrakt, säkringsredovisning tillämpas

Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Valutaterminer	2,0	-0,1	1,9
Totalt	2,0	-0,1	1,9

Derivatkontrakt utan säkringsredovisning

Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Valutaswapkontrakt	5,5	-2,7	2,9
Elterminer		-0,2	-0,2
Totalt	5,5	-2,8	2,7

Alla på balansdagen 31.12.2017 öppna derivat förfaller inom ett år.

Valutaswapavtal och valutaterminer har värderats till verkligt värde enligt balansdagens marknadspris. Förändringar i valutaderivatens verkliga värden har redovisats antingen i eget kapital eller i resultaträkningen beroende på, om säkringsredovisning har tillämpats på

dem. Valutaderivatavtalen gav inte upphov till ineffektivitet i anknytning till säkringsredovisning som måste redovisas via resultaträkningen under 2017. Elderivatens verkliga värden baserar sig på balansdagens marknadspriser och förändringar i verkliga värden har därför redovisats i resultaträkningen.

32. Finansiella instrument som lyder under nettningsavtal

Koncernen har ingått derivattransaktioner enligt avtal som omfattar ett ramavtal för kvittning. Avtalen fastställer att under vissa omständigheter, t.ex. när en kredithändelse såsom en betalningsinställelse inträffar, avslutas samtliga utestående transaktioner enligt avtalet och endast ett

nettobelopp utbetalas för avvecklingen av alla transaktioner.

Dessa avtal uppfyller inte kriterierna för kvittning av instrumenten i balansräkningen.

Tabellen nedan beskriver värden för de redovisade finansiella instrument som avtalen ovan avser.

31.12.2017

Finansiella tillgångar, milj. euro	Bokföringsvärde	Ramavtal om nettning	Netto
Valutaderivat, säkringsredovisning tillämpas	0,5	-0,4	0,1
Valutaderivat, utan säkringsredovisning	4,8	-2,5	2,3
Finansiella tillgångar totalt	5,3	-2,9	2,4
Finansiella skulder, milj. euro			
Valutaderivat, säkringsredovisning tillämpas	-0,7	0,4	-0,3
Valutaderivat, utan säkringsredovisning	-5,6	2,5	-3,1
Elderivat, utan säkringsredovisning	-0,2		-0,2
Finansiella skulder totalt	-6,5	2,9	-3,6

31.12.2016

Finansiella tillgångar, milj. euro	Bokföringsvärde	Ramavtal om nettning	Netto
Valutaderivat, säkringsredovisning tillämpas	2,0	-0,1	1,9
Valutaderivat, utan säkringsredovisning	5,5	-2,6	2,9
Finansiella tillgångar totalt	7,5	-2,7	4,8
Finansiella skulder, milj. euro			
Valutaderivat, säkringsredovisning tillämpas	-0,1	0,1	
Valutaderivat, utan säkringsredovisning	-2,7	2,6	-0,1
Elderivat, utan säkringsredovisning	-0,2		-0,2
Finansiella skulder totalt	-3,0	2,7	-0,3

33. Transaktioner med den närmaste kretsen

Till koncernens närmaste krets hör styrelsemedlemmarna och medlemmarna i ledningsgruppen samt moderbolaget, dotterbolagen och den gemensamma funktionen.

Följande medlemmar av styrelsen och koncernens ledningsgrupp hörde till koncernens närmaste krets under räkenskapsperioden 2017:

- Jukka Hienonen, styrelsens ordförande
- Kaj-Gustaf Bergh, styrelsemedlem
- Torborg Chetkovich, styrelsemedlem tills 23.3.2017
- Esa Lager, styrelsemedlem sedan 23.3.2017
- Susanne Najafi, styrelsemedlem
- Leena Niemistö, styrelsens vice ordförande och styrelsemedlem
- Michael Rosenlew, styrelsemedlem
- Per Sjödel, styrelsemedlem
- Dag Wallgren, styrelsemedlem
- Lauri Veijalainen, verkställande direktör
- Mikko Huttunen, personaldirektör
- Kai Laitinen, ekonomidirektör sedan 1.8.2017
- Ingvar Larsson, Lindex verkställande direktör tills 21.8.2017
- Nora Malin, kommunikationsdirektör
- Jukka Naulapää, direktör för juridiska ärenden
- Petteri Naulapää, IT-direktör
- Maiju Niskanen, direktör, varuhusfunktioner
- Susanna Otila, direktör, Delikatessen sedan
- Elisabeth Peregi, Lindex tf. verkställande direktör sedan 21.8.2017
- Anna Salmi, direktör för kundrelationer, marknadsföring och digitala tjänster
- Björn Teir, direktör, Real Estate
- Tove Westermark, direktör, leveranskedjan sedan

Följande medlemmar av styrelsen och koncernens ledningsgrupp hörde till koncernens närmaste krets under räkenskapsperioden 2016:

- Jukka Hienonen, styrelsens ordförande sedan 15.3.2016
- Kaj-Gustaf Bergh, styrelsens ordförande tills 15.3.2016, Styrelsemedlem
- Torborg Chetkovich, styrelsemedlem
- Susanne Najafi, styrelsemedlem sedan 15.3.2016
- Kari Niemistö, styrelsemedlem tills 15.3.2016
- Leena Niemistö, styrelsens vice ordförande och styrelsemedlem sedan 15.3.2016
- Michael Rosenlew, styrelsemedlem sedan 15.3.2016
- Per Sjödel, styrelsemedlem
- Charlotta Tallqvist-Cederberg, styrelsemedlem tills 15.3.2016
- Carola Teir-Lehtinen, styrelsemedlem tills 15.3.2016
- Dag Wallgren, styrelsemedlem
- Per Thelin, verkställande direktör tills 4.4.2016
- Lauri Veijalainen, ekonomidirektör tills 4.4.2016, tf. verkställande direktör sedan 4.4.2016 tills 12.9.2016, verkställande direktör sedan 12.9.2016
- Mikko Huttunen, personaldirektör sedan 15.8.2016
- Ingvar Larsson, Lindex verkställande direktör
- Nora Malin, kommunikationsdirektör
- Jukka Naulapää, direktör för juridiska ärenden
- Petteri Naulapää, IT-direktör
- Maiju Niskanen, direktör, varuhusfunktioner sedan 1.7.2016
- Susanna Otila, direktör, Delikatessen sedan 13.6.2016
- Jouko Pitkänen, direktör, Stockmann Retail tills 13.6.2016
- Anna Salmi, direktör för kundrelationer, marknadsföring och digitala tjänster sedan 28.10.2016
- Björn Teir, direktör, Real Estate
- Tove Westermark, direktör, leveranskedjan sedan 13.6.2016

Koncernens moder- och dotterbolagsförhållanden är beskrivna i noter till moderbolagets bokslut under aktier och andelar.

Följande affärstransaktioner förverkligades med personer tillhörande den närmaste kretsen:

Ledningens anställningsförmåner

Löner och arvoden

Ersättningar till verkställande direktören och ledningsgruppen, euro 2017	Verkställande direktören	Koncernens övriga ledningsgrupp	Totalt
Kortfristiga ersättningar till anställda	716 721	2 536 434	3 253 155
Övriga långfristiga ersättningar till anställda		62 204	62 204
Ersättningar totalt	716 721	2 598 638	3 315 359

Styrelsens löner och arvoden, euro 2017	Fasta arvoden *	Arvoden baserade på deltagande	Totalt
Hienonen Jukka	76 000	14 000	90 000
Bergh Kaj-Gustaf	38 000	6 500	44 500
Chetkovich Torborg **		2 200	2 200
Lager Esa	38 000	9 000	47 000
Najafi Susanne	38 000	6 000	44 000
Niemistö Leena	49 000	7 000	56 000
Rosenlew Michael	38 000	10 700	48 700
Sjödell Per	38 000	6 500	44 500
Wallgren Dag	38 000	12 500	50 500
Löner och arvoden totalt	353 000	74 400	427 400

Löner och arvoden till nyckelpersoner totalt, euro	3 742 759
---	------------------

* utbetalats med pengar och företagets aktier 30 167 st

** avgått från styrelsen den 23 mars 2017

Ersättningar till verkställande direktören och ledningsgruppen, euro 2016	Verkställande direktören	Koncernens övriga ledningsgrupp	Totalt
Kortfristiga ersättningar till anställda	815 590	2 205 297	3 020 887
Ersättningar efter avslutad anställning	420 000		420 000
Övriga långfristiga ersättningar till anställda	20 999	38 733	59 732
Ersättningar totalt	1 256 589	2 244 030	3 500 619

Styrelsens löner och arvoden, euro 2016	Fasta arvoden *	Arvoden baserade på deltagande	Totalt
Hienonen Jukka	76 000	11 700	87 700
Bergh Kaj-Gustaf	38 000	7 500	45 500
Chetkovich Torborg	38 000	8 800	46 800
Najafi Susanne	38 000	5 500	43 500
Niemistö Kari **		1 500	1 500
Niemistö Leena	49 000	5 500	54 500
Rosenlew Michael	38 000	7 800	45 800
Sjödell Per	38 000	6 000	44 000
Tallqvist-Cederberg Charlotta **		1 500	1 500
Teir-Lehtinen Carola **		1 700	1 700
Wallgren Dag	38 000	11 500	49 500
Löner och arvoden totalt	353 000	69 000	422 000

Löner och arvoden till nyckelpersoner totalt, euro	3 922 619
---	------------------

* utbetalats med pengar och företagets aktier 34 091 st

** avgått från styrelsen den 15 mars 2016

Ledningens pensionsutfästelser

Verkställande direktör Lauri Veijalainen's pensionsålder fastställs enligt Finlands arbetspensionslagstiftning. Pensionen fastställs enligt lagen om pension för arbetstagare. Inga frivilliga pensionsavgifter utbetalades år 2017 (2016: 20 999 euro).

Pensionsåldern för medlemmarna i ledningsgruppen är beroende på de personliga direktörsavtalen 63 eller 65 år.

År 2017 två av ledningsgruppsmedlemmarna hade en separat avgiftsbaserade pensionsförsäkringar tecknad av bolaget. Pensionsförsäkringens kostnader uppgick år 2017 till 62 204 (2016: 38 733 euro).

Övriga transaktioner inom den närmaste kretsen

Till styrelsemedlemmarna har år 2017 utbetalats övrig ersättning totalt 61 945 (2016: 61 253 euro).

34. Hantering av finansiella risker

Koncernens finansiering och hantering av finansiella risker har centraliserats till Stockmann Oyj Abp:s finansfunktion i enlighet med den policy som har godkänts av styrelsen.

Målet med hanteringen av de finansiella riskerna är att under alla förhållanden säkerställa finansiering till skäligt pris för koncernen samt att minska marknadsriskernas effekter på koncernens resultat och balansräkning. Koncernens finansfunktion, som är underställd Stockmann Oyj Abp:s Ekonomidirektör, ansvarar för hanteringen av finansiella positioner och säkringsstrategier på koncernnivå. Koncernens finansfunktion fungerar också som intern bank för Stockmannkoncernen. Finansfunktionen handlar enligt mer detaljerade instruktioner, där principerna för hanteringen av de finansiella riskerna fastställts och där det anges hur likviditeten och finansieringen ska hanteras. Affärsenheterna har separata instruktioner för hur de ska säkra sin valutaexponering.

Koncernens huvudsakliga finansiella risker utgörs av valutarisk, ränterisk, finansierings- och likviditetsrisk, kredit- och motpartsrisk samt prisrisk för elektricitet.

De finansiella riskerna i balansräkningen och sådana finansiella risker som hänför sig till de kommersiella kassaflödena samt valda säkringsstrategier rapporteras till styrelsen kvartalsvis och till koncernledningen månatligen. Styrelsen har noggrant utvärderat finansieringssituationen i sin helhet. Då man beaktar pågående planer, beräknade operativa kassaflöden och initiativ för att förstärka rörelsekapitalet, stöder helhetsanalysen likviditetens och finansieringens tillräcklighet.

Valutarisk

Koncernens valutarisk består av försäljning och inköp i utländsk valuta liksom av balansposter och av nettoinvesteringar i utländsk valuta som gjorts i de utländska enheterna.

Transaktionsrisk

Stockmanns transaktionsrisk består av valutaflöden i anslutning till försäljning och inköp vid koncernens

affärsenheter samt av lån och fordringar i utländsk valuta. De viktigaste försäljningsvalutorna för år 2017 var euro, svenska kronor och norska kronor. De viktigaste inköpsvalutorna var euro, amerikanska dollar och svenska kronor. År 2017 utgjorde försäljning i annan valuta än euro 45 procent av koncernens totala försäljning, inklusive livsmedelsverksamheten i Finland, som har rapporterats som avvecklad verksamhet (2016: 42 procent exklusive den ryska varuhusverksamheten som avyttrades i februari 2016). Varuinköp förknippade med transaktionsrisk utgjorde 47 procent av koncernens varuinköp, inklusive livsmedelsverksamheten i Finland (2016: 37 procent exklusive den ryska varuhusverksamheten). Dessutom har koncernen inköp i utländsk valuta utan transaktionsrisk, huvudsakligen lokala inköp i Sverige. År 2017 utgjorde dessa 3 procent av koncernens totala varuinköp (2016: 3 procent).

Affärsenheterna ansvarar för att prognosticera förväntade nettokassaflöden i utländsk valuta och för att hantera de valutarisker som hänför sig till dessa. Hanteringen av den valutarisk som hänför sig till kassaflöden från affärsverksamheten bygger på prognosticerade kassaflöden för de kommande sex månaderna. Säkringstiden är i allmänhet högst sex månader, och säkringsgraden för de enskilda valutorna kan variera mellan 0 och 100 procent. Kontrakterade kassaflöden kan säkras för längre perioder.

Valutaderivat som används för att säkra de prognosticerade kassaflödena klassificeras som kassaflödessäkringar enligt definitionen i IAS 39. Alla utestående kontrakt som klassificeras som kassaflödessäkringar löper ut under de första sju månaderna av år 2018. Vinsten/förlusten på dessa säkringsinstrument kommer att påverka koncernens rörelsevinst under samma period som de säkrade prognosticerade posterna påverkar vinsten, det vill säga ungefär fyra månader efter förfallodagen. I not 31 finns information om det verkliga värdet på dessa säkringar. I tabellen nedan visas valuta fördelningen för de utestående derivat som säkrar kassaflödena. För varje derivat visas beloppet för både den köpta och sålda valutan.

Valutaderivat för säkring av kassaflöden

milj. euro	2017	2016
USD	55,9	56,9
SEK	-31,0	-23,0
NOK	-13,8	-18,2
EUR	-11,0	-13,7

Känslighetsanalys kassaflödessäkringar, effekt på eget kapital efter skatt

2017 milj. euro	USD	SEK	NOK
Förändring + 10 %	-4,0	-0,8	1,0
Förändring - 10 %	4,8	1,0	-1,2
2016 milj. euro	USD	SEK	NOK
Förändring + 10 %	-4,0	-1,0	1,3
Förändring - 10 %	4,9	1,2	-1,6

Merparten av de utestående derivaten för säkringar av kassaflöden avser Lindex, vars funktionella valuta är svenska kronor. I slutet av året täckte de utestående kassaflödessäkringarna i amerikanska dollar ungefär 66 procent av Stockmann-koncernens prognosticerade nettoflöden i amerikanska dollar för de kommande sex månaderna.

Utländska dotterbolag finansieras främst i lokal valuta, vilket innebär att det inte uppstår någon betydande transaktionsrisk för de utländska dotterbolagen förutom den risk som uppstår i samband med försäljning och inköp

i utländsk valuta. Moderbolagets finansfunktion ansvarar för hanteringen av den valutarisk som hänför sig till fordringar och skulder i utländsk valuta i Stockmanns balansräkning. Säkringsgraden kan variera mellan 0 och 100 procent.

Nedanstående tabell visar koncernens transaktionsexponering inklusive fordringar och skulder i utländsk valuta samt utestående derivat som säkrar dessa poster. Framtida prognosticerade kassaflöden och derivat som säkrar prognosticerade kassaflöden ingår ej.

Koncernens transaktionsrisk

2017, milj. euro	SEK	GBP	RUB	NOK	CZK	USD	PLN
Fordringar	776,7	0,0	15,2	4,7		2,7	
Lån från finansinstitut		-0,1		-0,6		-1,0	
Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder	-106,0	0,0		-0,2	-0,1	-14,7	
Valutaposition i balansräkningen	670,7	-0,1	15,2	3,9	-0,1	-13,0	
Valutaderivat som säkrar balansposter	-683,2	-3,4		-7,2	-11,7	11,4	-1,9
Valutalån som säkrar nettoinvestering	19,8						
Nettoposition i balansräkningen	7,4	-3,5	15,2	-3,4	-11,9	-1,7	-1,9
2016, milj. euro	SEK	GBP	RUB	NOK	CZK	USD	PLN
Fordringar	869,7	12,7	29,8	13,6	36,0	4,8	10,3
Lån från finansinstitut	-369,7	-0,1		-1,0		-0,3	
Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder	-92,2			-0,2	-0,1	-15,6	
Valutaposition i balansräkningen	407,8	12,6	29,8	12,4	35,9	-11,1	10,3
Valutaderivat som säkrar balansposter	-337,3	-9,2		-13,1	-31,5	10,1	-8,7
Valutalån som säkrar nettoinvestering	2,4						
Nettoposition i balansräkningen	72,9	3,4	29,8	-0,7	4,4	-1,0	1,6

En förstärkning respektive försvagning med tio procentenheter av euron mot andra valutor skulle ge följande effekter på resultatet efter skatt. Känslighetsanalysen är baserad på exponeringarna i tabellen ovan.

Känslighetsanalys, effekt på resultatet efter skatt

2017 milj. euro	SEK	GBP	RUB	NOK	CZK	USD	PLN
Förändring + 10 %	-0,5	0,2	-1,1	0,2	0,8	0,1	0,1
Förändring - 10 %	0,6	-0,3	1,4	-0,3	-1,0	-0,1	-0,2
2016 milj. euro	SEK	GBP	RUB	NOK	CZK	USD	PLN
Förändring + 10 %	-5,3	-0,2	-2,2	0,0	-0,3	0,1	-0,1
Förändring - 10 %	6,4	0,3	2,6	-0,1	0,4	-0,1	0,1

Omräkningsrisk

Stockmannkoncernen ådrar sig en omräkningsrisk när boksluten för de utländska dotterbolagen räknas om till euro i koncernbokslutet.

Valutakursförändringarnas inverkan på nettoinvesteringar gjorda i utländsk valuta avspeglas som omräkningsdifferenser i koncernens eget kapital. Stockmann skyddar sig selektivt mot omräkningsrisken för eget kapital genom antingen lån i utländsk valuta eller med derivatinstrument. Vid beslut om säkring beaktas alla typer av effekter som säkringsåtgärderna har på koncernens

resultaträkning, balansräkning och kassaflöden samt även kostnaderna för säkringarna.

Nedanstående tabell visar hur en förändring på tio procentenheter av värdet på euron mot koncernens funktionella valutor påverkar koncernens egna kapital. Känslighetsanalysen inkluderar effekter avseende omräkningen av nettoinvesteringar i utländska dotterbolag till euro samt effekter från lån och derivatkontrakt som säkrar nettoinvesteringar.

Känslighetsanalys, effekt på eget kapital

2017 milj. euro	SEK	RUB
Förändring + 10 %	-7,0	-12,8
Förändring - 10 %	8,5	15,7
2016 milj. euro	SEK	RUB
Förändring + 10 %	-14,9	-12,7
Förändring - 10 %	18,2	15,5

Ränterisk

Fluktuationer i räntenivån inverkar på koncernens räntekostnader och ränteintäkter. Koncernen har stora tillgångar i svenska kronor som härstammar från förvärvet av Lindex. Dessa tillgångar har finansierats med lån i euro som swappats till svenska kronor. Följaktligen är Stockmann främst exponerat för förändringar i den svenska marknadsräntan. Målet med hanteringen av koncernens ränterisk är att minska den osäkerhet som fluktuationerna i räntenivån eventuellt kan förorsaka på Stockmanns resultat. Ränterisken hanteras på två olika

sätt. Koncernens upplåning och placeringar sprids över olika maturiteter, och därutöver tillämpas instrument med rörlig och fast ränta. Den genomsnittliga återstående löptiden på låne- och placeringsportföljen får vara högst fem år. Räntederivat kan användas för att hantera ränterisken. På balansdagen den 31 december 2017 hade Stockmanns räntebärande lån och bankfordringar en genomsnittlig återstående löptid på 15,6 månader. Räntederivat utnyttjades inte.

I följande tabell finns ett sammandrag av räntevillkoren för koncernens räntebärande skulder och bankfordringar på balansdagen den 31 december 2017.

Räntejusteringsperiod, milj. euro	< 1 månad	1–12 månader	1–3 år	3–5 år	Totalt
Obligationslån				247,0	247,0
Lån från finansinstitut		365,7			365,7
Övriga räntebärande skulder	186,2	85,5			271,7
Totalt	186,2	451,3		247,0	884,5
Kontanter och bankkonton	-21,0				-21,0
Totalt	165,2	451,3		247,0	863,5

I följande tabell finns ett sammandrag av räntevillkoren för koncernens räntebärande skulder och bankfordringar på balansdagen den 31 december 2016.

Räntejusteringsperiod, milj. euro	< 1 månad	1–12 månader	1–3 år	3–5 år	Totalt
Obligationslån			149,7		149,7
Lån från finansinstitut	5,0	368,7			373,7
Övriga räntebärande skulder	54,4	183,9			238,3
Totalt	59,4	552,6	149,7		761,8
Kontanter och bankkonton	-20,2				-20,2
Totalt	39,2	552,6	149,7		741,5

Den kalkylmässiga effekten av en uppgång med en procentenhet i marknadsräntan skulle på balansdagen den 31 december 2017 vara upp till -3,2 miljoner euro på Stockmanns resultat efter skatt (2016: -3,3 miljoner euro). En nedgång med en procentenhet i marknadsräntan skulle endast ge en marginell effekt på Stockmanns resultat efter skatt eftersom nästan alla relevanta marknadsräntor redan idag är negativa och Stockmann inte kan dra fördel av negativa marknadsräntor. På balansdagen fanns inga poster som redovisats direkt i det egna kapitalet.

Prisrisk för elektricitet

Stockmann och Lindex säkrar den prisrisk som är förknippad med framtida elanskaffningar. Enligt finanspolicyn är säkringsgraden för framtida elanskaffningar högst 100 % för de kommande tre åren. På balansdagen den 31 december 2017 har en förändring med 10 procentenheter i marknadspriset på el ingen avsevärd effekt på Stockmanns resultat och eget kapital efter skatt.

Finansierings- och likviditetsrisk

Finansieringsrisken definieras som risken för att betalningsförpliktelser inte kan uppfyllas som en följd av otillräckliga likvida medel eller svårigheter att erhålla finansiering. I syfte att minimera finansieringsrisken har koncernens finansieringsbehov för de kommande åren täckts med långfristiga bindande kreditfaciliteter. Dessutom ska koncernen ha en tillräckligt stor likviditetsreserv. Likviditetsreserven ska minst uppgå till ett belopp som motsvarar kassautbetalningarna för affärsverksamheten under en genomsnittlig månad. Såväl kassamedel som utnyttjade bekräftade och obekräftade kreditfaciliteter kan räknas till likviditetsreserven.

Vid årets slut hade Stockmann bekräftade kreditfaciliteter om sammanlagt 852 miljoner euro, varav 624 miljoner euro var utnyttjade för finansiering och 3 miljoner euro för bankgarantier och rembursar. I tillägg till detta har Stockmann obekräftade kreditfaciliteter som uppgår till 603 miljoner euro. Av dessa var 140 miljoner euro utnyttjade.

Stockmanns huvudsakliga finansiering består av banklån och kreditfaciliteter, obligationer samt ett finländskt företagscertifikatprogram. Dessutom har Stockmann ett hybridlån, som i bokslutet behandlas som bolagets eget kapital.

I november omfinansierade Stockmann sina långfristiga bekräftade låneavtal. Den nya bekräftade kreditfaciliteten är en säkerställd syndikerad facilitet som uppgår till 609 miljoner euro, uppdelad på en Term loan facility och en Revolving credit facility. Merparten av finansieringen förfaller i januari 2021, men 109 miljoner euro förfaller i mars 2018. Stockmann har också åtagit sig att amortera Term loan faciliteten med 150 miljoner euro senast i januari 2019. Stockmann utreder en försäljning av sin fastighet Nevsky Centre i St Petersburg samt av sin fastighet Bokhuset i Helsingfors. De nya kreditfaciliteterna ersätter de bilaterala kreditfaciliteter 700 miljoner euro

som avtalades med sex banker i december 2013. I december emitterade Stockmann säkerställda seniora obligationer för ett nominellt värde på 250 miljoner euro. Obligationerna förfaller till betalning i januari 2022 och har en fast årlig ränta på 4,75 %. Likviden från emissionen har använts till förtidslösen av de obligationer som förföll 2018 och för återfinansiering av övrig utestående skuld.

De nya obligationerna är noterade på Nasdaq Helsingfors. För de nya kreditfaciliteterna samt de nya obligationerna har givits fastighetsinteckningar och pantsatts vissa aktier. Därtill har aktierna för Nevsky Centre fastigheten pantsatts för de nya kreditfaciliteterna. De nya faciliteterna innehåller finansiella kovenanter baserade på soliditet och skuldsättningsgrad (leverage), vilka kommer att testas första gången den 30 juni 2018.

I december 2015 emitterade Stockmann ett hybridlån för 85 miljoner euro. Lånet har ingen förfallodag, men Stockmann har rätt att lösa in det tidigast i januari 2020 förutsatt att alla övriga bekräftade lånefaciliteter har betalats tillbaka först. Lånets årliga kupongränta är 7,75 %. Hybridlånet räknas som eget kapital i koncernbokslutet som upprättats i enlighet med IFRS-standarderna. I not 22 finns ytterligare information om hybridlånet.

Stockmanns kortfristiga kreditfaciliteter inkluderar ett finländskt företagscertifikatprogram på 600 miljoner euro samt checkräkningskrediter. Upplåningen inom företagscertifikatprogrammet uppgick vid årsskiftet till 137 miljoner euro.

Kontanter och bankkonton samt oanvända bekräftade kreditfaciliteter

milj. euro	2017	2016
Kontanter och bankkonton	20,2	20,2
Kreditlimit, förfaller 2017		
Kreditlimit, förfaller 2018		
Kreditlimit, förfaller 2019		295,0
Kreditlimit, förfaller 2020		
Kreditlimit, förfaller 2021 +	224,6	
Kontokredit	1,4	1,5
Totalt	246,2	316,7

De outnyttjade bekräftade kreditfaciliteterna om 224,6 miljoner euro som förfaller 2021+ kan inte användas för återbetalningen av lånet på 109 miljoner euro som förfaller i mars 2018 eller för den överenskomna förskottsbetalningen på 150 miljoner euro som skall göras senast januari 2019.

Kassafflödena, som bygger på kontrakt om finansiella skulder, inklusive de finansiella kostnaderna, uppgick till följande belopp den 31 december 2017:

milj. euro	Bokföringsvärde	2018	2019	2020	2021	2022+	Totalt
Obligationslån	247,0	-6,9	-11,9	-11,9	-11,8	-255,9	-298,5
Lån från finansinstitut	365,6	-115,4	-154,5	-3,7	-114,8		-388,4
Övriga räntebärande skulder	151,0	-150,1	-1,2	-0,2			-151,5
Leverantörsskulder och övriga skulder	186,2	-186,2					-186,2
Totalt	949,8	-458,6	-167,6	-15,8	-126,6	-255,9	-1 024,5
Derivat							
Valutaderivat	6,2						
Tillgångar		561,2					561,2
Skulder		-567,1					-567,1
Elderivat	0,2						
Netto kassaflöde		-0,2					-0,2
Totalt	6,4	-6,1					-6,1

Kassaflödena, som bygger på kontrakt om finansiella skulder, inklusive de finansiella kostnaderna, uppgick till följande belopp den 31 december 2016:

milj. euro	Bokföringsvärde	2017	2018	2019	2020	2021+	Totalt
Obligationslån	149,7	-5,1	-155,1				-160,1
Lån från finansinstitut	373,7	-11,8	-10,7	-376,5			-399,0
Övriga räntebärande skulder	238,3	-237,2	-0,2	-1,9			-239,3
Leverantörsskulder och övriga skulder	200,4	-200,4					-200,4
Totalt	962,1	-454,4	-166,0	-378,4			-998,8
Derivat							
Valutaderivat	2,8						
Tillgångar		177,3					177,3
Skulder		-179,9					-179,9
Elderivat	0,2						
Netto kassaflöde		-0,1	-0,1				-0,2
Totalt	3,0	-2,7	-0,1				-2,8

Kredit- och motpartsrisk

Försäljningsfordringar samt fordringar som bygger på placeringar och derivatkontrakt utgör en kreditrisk för koncernen. Den motpartsrisk som hänför sig till placeringar hanteras med hjälp av motpartslimiter som har godkänts av styrelsen. Derivatkontrakt ingås endast med motparter som enligt bedömning uppvisar en god kreditvärdighet och är finansiellt stabila. Kassamedel placeras i finansiella instrument som uppskattas vara likvida och utsatta för låg risk. På balansdagen den

31 december 2017 bestod koncernens likvida medel huvudsakligen av mycket kortfristiga depositioner i bank. Koncernen har ingen signifikant kreditrisk som anknyter till kommersiella försäljningsfordringar, eftersom de utestående fordringarna inbegriper ett stort antal små fordringar som huvudsakligen är utspridda på privatkunder vars kreditvärdighet har kontrollerats.

Åldersanalys för försäljningsfordringar

Milj. euro	2017	2016
Icke förfallna försäljningsfordringar	14,5	14,3
Försäljningsfordringar som har förfallit inom 1–30 dagar	2,1	0,8
Försäljningsfordringar som har förfallit inom 31–60 dagar	0,6	0,1
Försäljningsfordringar som har förfallit inom 61–90 dagar	0,1	0,1
Försäljningsfordringar som har förfallit inom 91–120 dagar	0,1	0,0
Försäljningsfordringar som har förfallit efter mer än 120 dagar	0,7	0,6
Totalt	18,1	15,9

Försäljningsfordringarnas balansvärde motsvarar det belopp som fakturerats till kunder med avdrag för förväntade kreditförluster. Avdraget för förväntade kreditförluster baseras på regelbunden översyn av åldersanalysen av de utestående beloppen och nedskrivningens storlek beror på antalet dagar som en försäljningsfordran har passerat förfallodatum. Nedskrivningens storlek är sannolikhetsbedömd och baserad på erfarenheter av historiska kreditförluster. En nedskrivning på 0,3 miljoner euro har redovisats för försäljningsfordringar år 2017 (2016: 0,2 miljoner euro). Denna nedskrivning hänför sig främst till försäljningsfordringar som har förfallit för mer än 180 dagar sedan.

Hantering av kapitalstrukturen

I hanteringen av kapitalstrukturen är koncernens mål att ha en effektiv kapitalstruktur som säkerställer verksamhetsförutsättningarna för koncernen på kapitalmarknaden i alla situationer oberoende av branschens volatilitet. Även om koncernen saknar en officiell kreditvärdering från ett kreditvärderingsinstitut, är

koncernens mål att upprätthålla en likadan kapitalstruktur som de övriga bolag som bedriver detaljhandel och som har en god kreditvärdering. Koncernen följer upp utvecklingen av sin kapitalstruktur genom det egna kapitalets andel av totalkapitalet (equity ratio). Som ett resultat av förvärvet av Lindex har koncernen stora

tillgångar denominerade i svenska kronor, vilka är valutasäkrade med externa lån och/eller terminer i svenska kronor. Fluktuationerna i den svenska kronans växelkurs påverkar totala tillgångar och skulder lika mycket. Det

strategiska målet är att soliditeten skall uppgå till minst 40 procent. Det egna kapitalets andel av totalkapitalet 31.12.2017 uppgick till 43,0 procent (48,3 procent 31.12.2016).

35. Händelser efter räkenskapsperiodens utgång

Den 2 januari 2018 meddelade Stockmann att bolaget utreder en eventuell avyttring av sin fastighet Bokhuset. Den Stockmannägda fastigheten Bokhuset i Helsingfors centrum är helt i utomstående partners bruk efter att Stockmann Delikatessens affärsverksamhet såldes till S-gruppen den 31 december 2017.

Den 23 januari 2018 meddelade Stockmann att bolaget fortsätter sina effektiviseringsåtgärder och siktar på årliga kostnadsinbesparingar om minst 8 miljoner euro, vilka till största delen är avsedda att förverkligas innan utgången av år 2018. På grund av omorganiseringen bokförs en reservering på ca 2 miljoner euro på första kvartalet av år 2018.

Stockmann Oy Abp Resultaträkning, FAS

	Not	1.1.-31.12.2017 euro	% av oms.	1.1.-31.12.2016 euro	% av oms.
OMSÄTTNING	2	457 825 004,03	100,0	565 283 461,51	100,0
Övriga rörelseintäkter	3	6 452 801,26	1,1	12 138 109,64	2,1
Material och tjänster					
Material, förnödenheter och varor:					
Inköp under räkenskapsperioden		-241 899 633,09		-311 690 416,00	
Förändring av lager, ökning (+), minskning (-)		-8 126 889,51		-11 243 825,25	
Material och tjänster totalt		-250 026 522,60	44,2	-322 934 241,25	57,1
Personalkostnader	4	-91 800 558,79	16,2	-127 499 064,51	22,6
Avskrivningar och nedskrivningar	5	-32 369 755,60	5,7	-26 604 502,85	4,7
Övriga rörelsekostnader	6	-125 635 936,92	22,2	-138 566 762,42	24,5
		-499 832 773,91	88,4	-615 604 571,03	108,9
RÖRELSEVINST (-FÖRLUST)		-35 554 968,62	-6,3	-38 182 999,88	-6,8
Finansiella intäkter och kostnader	7	-75 744 014,09	-13,4	-11 664 854,17	-2,1
VINST (FÖRLUST) FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		-111 298 982,71	-19,7	-49 847 854,05	-8,8
Bokslutsdispositioner	8	41 788 099,32	7,4	46 295 442,79	8,2
Inkomstskatter					
Från tidigare räkenskapsperioder		5 615 618,39			
Inkomstskatter totalt		5 615 618,39	1,0		
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)		-63 895 265,00	-11,3	-3 552 411,26	-0,6

Stockmann Oyj Abp

Balansräkning, FAS

TILLGÅNGAR	Not	31.12.2017 euro	31.12.2016 euro
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar	9		
Immateriella rättigheter		26 042 812,54	36 164 460,04
Övriga utgifter med lång verkningstid		423 768,43	499 114,06
Förskott och pågående projekt		502 033,23	3 674 281,49
Immateriella tillgångar sammanlagt		26 968 614,20	40 337 855,59
Materiella anläggningstillgångar	10		
Mark- och vattenområden		13 435 033,59	13 435 033,59
Byggnader och anläggningar		278 968 828,98	284 548 889,29
Maskiner och inventarier		37 085 932,19	39 323 077,80
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler		3 481 601,79	5 232 294,16
Övriga materiella tillgångar		54 601,65	54 769,84
Förskott och pågående nyanläggningar		964 432,87	8 360 232,35
Materiella tillgångar sammanlagt		333 990 431,07	350 954 297,03
Placeringar	11		
Andelar i företag inom koncernen		215 686 260,39	176 392 674,58
Övriga aktier och andelar		760 443,74	8 028 858,74
Placeringar sammanlagt		216 446 704,13	184 421 533,32
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		577 405 749,40	575 713 685,94
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Material och förnödenheter		54 594 598,70	62 721 488,21
Omsättningstillgångar sammanlagt		54 594 598,70	62 721 488,21
Långfristiga fordringar			
Lånefordringar av företag inom koncernen		776 772 193,74	874 705 095,85
Lånefordringar av övriga		1 669 862,43	5 167 362,43
Långfristiga fordringar sammanlagt		778 442 056,17	879 872 458,28
Kortfristiga fordringar	12		
Kundfordringar		9 039 375,63	9 750 876,97
Fordringar av företag inom koncernen		28 446 575,83	6 495 635,85
Övriga fordringar		24 725 218,05	33 195,16
Resultatregleringar		23 141 354,48	16 849 922,20
Kortfristiga fordringar sammanlagt		85 352 523,99	33 129 630,18
Kassa och banktillgodohavanden	13	8 212 659,78	6 667 278,60
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		926 601 838,64	982 390 855,27
TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		1 504 007 588,04	1 558 104 541,21

Stockmann Oyj Abp

Balansräkning, FAS

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	31.12.2017 euro	31.12.2016 euro
EGET KAPITAL	14-15		
Aktiekapital		144 097 366,00	144 097 366,00
Överkursfond		186 346 445,72	186 346 445,72
Fonden för inbetalt fritt eget kapital		255 735 789,28	255 735 789,28
Övriga fonder		43 728 921,17	43 728 921,17
Vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder		-234 805 218,10	-231 252 806,84
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)		-63 895 265,00	-3 552 411,26
EGET KAPITAL SAMMANLAGT		331 208 039,07	395 103 304,07
 ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	16	 79 151 036,24	 94 914 135,56
 AVSÄTTNINGAR	17	 20 100 288,74	 7 133 732,04
 SKULDER			
Långfristiga skulder			
Hybridlån		85 000 000,00	85 000 000,00
Masskuldebrevslån		250 000 000,00	150 000 000,00
Lån från penninginrättningar		262 000 000,00	374 696 414,56
Resultatregleringar	18	3 392 896,00	
Skulder till företag inom koncernen		132 370 814,37	102 321 803,58
Långfristiga skulder sammanlagt		732 763 710,37	712 018 218,14
Kortfristiga skulder	19-20		
Lån från penninginrättningar		112 266 780,63	1 251 417,14
Erhållna förskott		607 920,45	818 533,16
Leverantörsskulder		32 628 772,98	33 548 030,44
Skulder till företag inom koncernen		3 419 469,44	2 771 130,72
Övriga skulder		156 514 822,33	249 717 580,68
Resultatregleringar		35 346 747,79	60 828 459,26
Kortfristiga skulder sammanlagt		340 784 513,62	348 935 151,40
SKULDER SAMMANLAGT		1 073 548 223,99	1 060 953 369,54
EGET KAPITAL OCH SKULDER SAMMANLAGT		1 504 007 588,04	1 558 104 541,21

Stockmann Oyj Abp

Kassaflödesanalys

	2017 euro	2016 euro
KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN		
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	-63 895 265,00	-3 552 411,26
Justeringar:		
Avskrivningar enligt plan	27 369 755,60	25 658 793,70
Nedskrivningar av långfristiga tillgångar	5 000 000,00	945 709,15
Övriga intäkter och kostnader som inte medfört betalningar	4 878 448,50	-9 482 493,98
Finansiella intäkter och kostnader	75 744 014,09	11 664 854,17
Bokslutsdispositioner	-41 788 099,32	-46 295 442,79
Inkomstskatter	5 615 618,39	
Förändring av rörelsekapital:		
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga rörelsefordringar	15 135 541,92	-589 110,84
Ökning (-)/minskning (+) av omsättningstillgångar	3 864 024,99	4 941 645,15
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga räntefria skulder	-23 444 459,63	-19 956 527,80
Betalda räntor och övriga betalda finansiella kostnader i affärsverksamheten	-33 240 826,92	-16 335 736,24
Erhållna räntor från affärsverksamheten	475 068,42	758 163,69
Betalda direkta skatter	-969 469,17	
KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN	-25 255 648,13	-52 242 557,05
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-8 936 106,54	-23 683 595,44
Överlåtelseintäkter från materiella och immateriella tillgångar		2 780 971,15
Investeringar i dotterbolag	-100 293 585,81	2 500,00
Överlåtelseintäkter från dotterbolag		788 860,83
Överlåtelseintäkter från övriga placeringar	35 000,00	824 699,00
Erhållna dividender		102 788,30
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR	-109 194 692,35	-19 183 776,16
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING		
Ökning (-) / minskning (+) av lånefordringar	100 934 243,52	18 133 006,70
Upptagning (+) / återbetalning (-) av kortfristiga lån	-131 534 443,37	-13 403 895,75
Upptagna långfristiga lån	843 369 617,12	230 337 180,12
Amortering av långfristiga lån	-666 402 258,33	-162 601 912,94
Omfinansieringskostnader	-10 371 437,28	
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING	135 995 721,66	72 464 378,13
Förändring av likvida medel, ökning (+) / minskning (-)	1 545 381,18	1 038 044,92
Likvida medel vid räkenskapsperiodens ingång	6 667 278,60	5 629 233,68
Likvida medel vid räkenskapsperiodens utgång	8 212 659,78	6 667 278,60

Noter till moderbolagets bokslut

1. Redovisningsprinciper

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta har redovisats till den valutakurs som rådde på transaktionsdagen.

Kursvinster och kursförluster på finansiella poster redovisas till nettobelopp bland övriga finansiella intäkter eller kostnader.

Omsättning

Vid beräkning av omsättningen har från försäljningsintäkterna avdragits indirekta skatter, beviljade rabatter och valutakursdifferenser.

Övriga rörelseintäkter

Som övriga rörelseintäkter redovisas försäljningsvinster på sådana bestående aktiva som hänför sig till affärsverksamheten, erhållna ersättningar vid försäljning av affärsverksamhet samt ersättningar för tjänster till dotterbolag.

Inkomstskatter

Som direkta skatter redovisas i resultaträkningen de skatter som hänför sig till årets resultat samt från tidigare räkenskapsperioder påförda eller återbördade skatter. Latenta skatter upptas inte i moderbolagets resultat- och balansräkning.

Materiella och immateriella tillgångar

Materiella och immateriella tillgångar har upptagits till ursprungliga anskaffningsvärden, vilka har minskats med planenliga avskrivningar. I balansvärdena ingår dessutom uppskrivningar av värdet på jordområden och byggnader. Uppskrivningarna har gjorts mellan åren 1950 och 1984 och de baserar sig på av utomstående värderingsmän utförda värderingar vid ifrågavarande tidpunkt. På uppskrivningarna görs inga avskrivningar.

De planenliga avskrivningarna baserar sig på ursprungliga anskaffningsutgifter samt på beräknad ekonomisk livslängd enligt följande:

Immateriella rättigheter	3 – 10 år
Goodwill	5 år
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaliteter	5 – 10 år
Byggnader	20 – 50 år
Maskiner och inventarier	3 – 10 år

Placeringar bland långfristiga tillgångar

Placeringar bland långfristiga tillgångar har upptagits till sin anskaffningsutgift eller i det fall att deras gängse värde nedgått på ett bestående sätt till detta lägre belopp.

Omsättningstillgångar

Vid värdering av omsättningstillgångarna har man följt det lägsta värdets princip dvs. lagret har upptagits i balansräkningen till det lägre beloppet av anskaffningsvärdet eller återanskaffningsvärdet eller det sannolika försäljningsvärdet. Värdet på omsättningstillgångarna har bestämts med hjälp av förfarandet med vägt medelanskaffningspris och det inkluderar samtliga direkta kostnader för anskaffningen.

Derivatinstrument

Derivatavtal som ingåtts som skydd mot valutarisker har redovisats till sitt verkliga värde. Ränte- och valutakursdifferenserna i samband med derivatavtal har periodiserats enligt prestationsprincipen som finansiella intäkter och kostnader.

2. Omsättning per enhet

euro	2017	2016
Retail	438 652 320,89	548 740 114,82
Real Estate	19 172 683,14	16 543 346,69
Sammanlagt	457 825 004,03	565 283 461,51

3. Övriga rörelseintäkter

euro	2017	2016
Ersättningar för koncerninterna tjänster	6 401 407,60	11 455 445,00
Övriga överlåtelsevinster	29 702,75	653 689,94
Övriga rörelseintäkter	21 690,91	28 974,70
Sammanlagt	6 452 801,26	12 138 109,64

4. Personalkostnader

euro	2017	2016
Löner och arvoden till verkställande direktören och hans suppleant	716 721,35	1 235 590,00
Löner och arvoden till styrelsemedlemmar	427 400,00	422 000,00
Övriga löner	71 980 753,59	97 970 026,98
Löner för sjuktid	2 285 334,10	3 256 872,91
Pensionskostnader	13 328 754,20	17 551 787,43
Övriga lönebikostnader	3 061 595,55	7 062 787,19
Sammanlagt	91 800 558,79	127 499 064,51

Antalet anställda i medeltal 2 456 3 314

Ledningens pensionsutfästelser

Verkställande direktör Lauri Veijalainen's pensionsålder fastställs enligt Finlands arbetspensionslagstiftning. Pensionen fastställs enligt lagen om pension för arbetstagare. Inga frivilliga pensionsavgifter utbetalades år 2017 (2016: 20 999 euro).

Pensionsåldern för medlemmarna i ledningsgruppen är beroende på de personliga direktörsavtalen 63 eller 65 år. År 2017 två av ledningsgruppsmedlemmarna hade en separat avgiftsbaserade pensionsförsäkring tecknad av bolaget. Pensionsförsäkringens kostnader uppgick år 2017 till 62 204 euro (2016: 38 733 euro).

5. Avskrivningar och nedskrivningar

euro	2017	2016
Immateriella rättigheter	13 477 951,03	9 000 839,49
Andrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler	893 648,06	1 221 003,26
Byggnader och konstruktioner	9 639 728,62	9 422 289,26
Maskiner och inventarier	8 358 427,89	6 960 370,84
Sammanlagt	32 369 755,60	26 604 502,85

6. Övriga rörelsekostnader

euro	2017	2016
Kostnader för affärsrådgivning	66 040 967,56	71 425 299,29
Marknadsföringskostnader	19 664 533,52	24 752 120,49
IT- och datakommunikationskostnader	16 462 272,97	16 755 979,07
Varuhanteringskostnader	6 918 122,28	13 843 553,73
Frivilliga lönebikostnader	1 621 794,05	1 744 350,36
Kreditförluster	739 735,15	-2 386 984,12
Kostnader för inhyrning av arbetskraft	5 046 178,10	8 201 198,86
Övriga kostnader	9 142 333,29	4 231 244,74
Sammanlagt	125 635 936,92	138 566 762,42

Revisorernas arvoden

euro	2017	2016
Revision	115 000,00	125 000,00
Skatterådgivning	150 286,25	144 305,10
Övriga tjänster	51 350,00	58 900,00
Sammanlagt	316 636,25	328 205,10

7. Finansiella intäkter och kostnader

euro	2017	2016
Ovriga dividendintäkter		102 788,30
Ränteintäkter av företag inom koncernen	28 340 753,92	24 333 170,47
Ränteintäkter från utomstående	451 261,23	518 385,36
Räntekostnader till företag inom koncernen	-4 068 845,56	-2 416 402,10
Ränte- och övriga finansiella kostnader till utomstående	-29 450 712,62	-24 502 060,49
Korrigeringar till tidigare års räntor i anknytning till skattegranskningar	2 957 538,21	
Kostnader för förtida återbetalning av lån	-1 993 760,71	
Nedskrivning av lånefordringar och placeringar	-71 763 117,75	-7 241 944,22
Valutakursvinster och -förluster (netto)	-217 130,81	-2 458 791,49
Sammanlagt	-75 744 014,09	-11 664 854,17

8. Bokslutsdispositioner

euro	2017	2016
Differensen mellan avskrivningar enligt plan och bokförda avskrivningar	15 763 099,32	35 755 442,79
Erhållna koncembidrag	26 025 000,00	10 540 000,00
Sammanlagt	41 788 099,32	46 295 442,79

Långfristiga tillgångar

9. Immateriella tillgångar

Immateriella rättigheter

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	56 408 273,11	63 395 460,06
Ökningar	90 721,55	215 557,17
Överföringar från övriga balansposter	6 497 177,86	4 262 024,47
Minskningar	-10 064 536,09	-11 464 768,59
Anskaffningsutgift 31.12	52 931 636,43	56 408 273,11
Ackumulerade avskrivningar 1.1	20 243 813,07	22 705 674,29
Avskrivningar på minskningar	-6 832 940,21	-11 462 700,71
Nedskrivningar	5 000 000,00	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	8 477 951,03	9 000 839,49
Ackumulerade avskrivningar 31.12	26 888 823,89	20 243 813,07
Bokföringsvärde 31.12	26 042 812,54	36 164 460,04

Övriga utgifter med lång verkningstid

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	716 422,36	716 422,36
Minskningar	-10 653,51	
Anskaffningsutgift 31.12	705 768,85	716 422,36
Ackumulerade avskrivningar 1.1	217 308,30	142 888,54
Avskrivningar på minskningar	-10 653,51	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	75 345,63	74 419,76
Ackumulerade avskrivningar 31.12	282 000,42	217 308,30
Bokföringsvärde 31.12	423 768,43	499 114,06

Förskott och pågående projekt

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	3 674 281,49	1 814 860,05
Ökningar	3 324 929,60	6 227 041,91
Överföringar till övriga balansposter	-6 497 177,86	-4 262 024,47
Minskningar		-105 596,00
Anskaffningsutgift 31.12	502 033,23	3 674 281,49
Bokföringsvärde 31.12	502 033,23	3 674 281,49

Immateriella tillgångar sammanlagt	26 968 614,20	40 337 855,59
------------------------------------	---------------	---------------

10. Materiella anläggningstillgångar

Mark- och vattenområden euro

	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	7 536 683,01	7 536 683,01
Anskaffningsutgift 31.12	7 536 683,01	7 536 683,01
Uppskrivningar 1.1 och 31.12	5 898 350,58	5 898 350,58
Bokföringsvärde 31.12	13 435 033,59	13 435 033,59

Byggnader och konstruktioner euro

	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	357 478 905,11	352 955 744,26
Ökningar	40 378,18	-10 391,22
Overföringar från övriga balansposter	4 019 290,13	7 751 883,97
Minskningar	-2 625 397,11	-3 218 331,90
Anskaffningsutgift 31.12	358 913 176,31	357 478 905,11
Ackumulerade avskrivningar 1.1	99 460 725,42	91 842 747,91
Avskrivningar på minskningar	-2 625 397,11	-1 804 311,75
Avskrivningar under räkenskapsperioden	9 639 728,62	9 422 289,26
Ackumulerade avskrivningar 31.12	106 475 056,93	99 460 725,42
Uppskrivningar 1.1 och 31.12	26 530 709,60	26 530 709,60
Bokföringsvärde 31.12	278 968 828,98	284 548 889,29

Maskiner och inventarier euro

	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	54 107 819,76	31 003 186,16
Ökningar	291 443,80	248 430,63
Overföringar från övriga balansposter	9 037 534,53	29 935 116,59
Minskningar	-10 106 851,68	-7 078 913,62
Anskaffningsutgift 31.12	53 329 946,41	54 107 819,76
Ackumulerade avskrivningar 1.1	14 784 741,96	14 674 265,97
Avskrivningar på minskningar	-6 898 987,42	-6 849 894,85
Avskrivningar under räkenskapsperioden	8 358 259,68	6 960 370,84
Ackumulerade avskrivningar 31.12	16 244 014,22	14 784 741,96
Bokföringsvärde 31.12	37 085 932,19	39 323 077,80

Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler euro

	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	6 436 816,03	6 952 930,38
Ökningar	61 072,71	358 116,50
Overföringar från övriga balansposter	1 346 761,39	2 214 381,20
Minskningar	-2 847 800,95	-3 088 612,05
Anskaffningsutgift 31.12	4 996 849,18	6 436 816,03
Ackumulerade avskrivningar 1.1	1 204 521,87	3 146 550,47
Avskrivningar på minskningar	-507 576,99	-3 088 612,05
Avskrivningar under räkenskapsperioden	818 302,51	1 146 583,45
Ackumulerade avskrivningar 31.12	1 515 247,39	1 204 521,87
Bokföringsvärde 31.12	3 481 601,79	5 232 294,16

Övriga materiella tillgångar euro

	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1.	54 769,84	54 769,84
Minskningar	-168,19	
Anskaffningsutgift 31.12	54 601,65	54 769,84
Bokföringsvärde 31.12	54 601,65	54 769,84

Förskott och pågående anskaffningar

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	8 360 232,35	28 991 864,21
Ökningar	7 007 786,57	19 657 830,86
Överföringar till övriga balansposter	-14 403 586,05	-39 901 381,76
Minskningar		-388 080,96
Anskaffningsutgift 31.12	964 432,87	8 360 232,35
Bokföringsvärde 31.12	964 432,87	8 360 232,35
Materiella tillgångar sammanlagt	333 990 431,07	350 954 297,03

Uppskrivningar som ingår i balansvärdena

euro	2017	2016
Tomter och markområden	5 898 350,58	5 898 350,58
Byggnader	26 530 709,60	26 530 709,60
Sammanlagt	32 429 060,18	32 429 060,18

Uppskrivningarna av fastigheterna har gjorts mellan åren 1950 och 1984 och de baserar sig på av utomstående värderingsman utförda värderingar av fastigheterna vid ifrågavarande tidpunkt.

11. Placeringar

Andelar i företag inom koncernen

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	176 392 674,58	177 278 536,39
Ökningar	100 293 585,81	
Minskningar		-885 861,81
Nedskrivningar*	-61 000 000,00	
Bokföringsvärde 31.12	215 686 260,39	176 392 674,58

* 2017: Nedskrivning av Lindex

Övriga aktier och andelar

euro	2017	2016
Anskaffningsutgift 1.1	8 028 858,74	10 458 905,98
Minskningar	-5 297,25	-188 103,02
Nedskrivningar	-7 263 117,75	-2 241 944,22
Bokföringsvärde 31.12	760 443,74	8 028 858,74
Placeringar sammanlagt	216 446 704,13	184 421 533,32

12. Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

euro	2017	2016
Räntebärande kundfordringar	2 184 196,93	1 571 551,44
Räntefria kundfordringar	6 855 178,70	8 179 325,53
Sammanlagt	9 039 375,63	9 750 876,97

Fordringar av företag inom koncernen

euro	2017	2016
Koncernbidragfordringar	26 025 000,00	3 980 000,00
Kundfordringar	2 412 940,52	2 373 137,29
Resultatregleringar	8 635,31	82 498,56
Övriga kortfristiga fordringar		60 000,00
Sammanlagt	28 446 575,83	6 495 635,85

Övriga fordringar

euro	2017	2016
Fordring av försäljning av affärsverksamhet	24 706 293,24	
Övriga fordringar	18 924,81	33 195,16
Sammanlagt	24 725 218,05	33 195,16

De väsentliga posterna bland aktiva resultatregleringar

euro	2017	2016
Derivativfordringar	4 501 491,09	4 636 099,71
Periodiserade lönebikostnader	2 656 801,09	3 798 405,63
Fordring av samarbete med kreditkortbolag	2 787 555,23	1 960 448,71
Periodiserade låneuppläggningsavgifter	8 420 973,29	1 782 585,64
Periodiserade ICT-kostnader	1 668 183,24	1 769 591,12
Resultatregleringar från leverantörer	1 469 472,66	1 065 035,98
Periodiserade hyres- och leasingkostnader	165 255,79	819 774,70
Skatte- och tullfordringar	276 997,98	412 826,75
Fordring av varumärke samarbete	500 000,00	
Övriga resultatregleringar	694 624,12	605 153,96
Sammanlagt	23 141 354,49	16 849 922,20

13. Kassa och banktillgodohavanden

Kassa och banktillgodohavanden inkluderar bankdepositioner och kontanta medel.

14. Förändringar i eget kapital

Aktiekapital euro	2017	2016
A-aktier 1.1	61 061 736,00	61 106 432,00
Byte till B-aktier		-44 696,00
A-aktier 31.12	61 061 736,00	61 061 736,00
B-aktier 1.1	83 035 630,00	82 990 934,00
Byte från A-aktier		44 696,00
B-aktier 31.12	83 035 630,00	83 035 630,00
Aktiekapital sammanlagt	144 097 366,00	144 097 366,00
Överkursfond 1.1 och 31.12	186 346 445,72	186 346 445,72
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1 och 31.12	255 735 789,28	255 735 789,28
Övriga fonder 1.1 och 31.12	43 728 921,17	43 728 921,17
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder 1.1 och 31.12	-234 805 218,10	-231 252 806,84
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	-63 895 265,00	-3 552 411,26
Eget kapital sammanlagt	331 208 039,07	395 103 304,07

Utdelningsbara medel 31.12

euro	2017	2016
Fonder	299 464 710,45	299 464 710,45
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	-234 805 218,10	-231 252 806,84
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	-63 895 265,00	-3 552 411,26
Sammanlagt	764 227,35	64 659 492,35

15. Moderbolagets aktier

Nominellt värde 2,00 euro	st	st
A-aktier (å 10 röster)	30 530 868	30 530 868
B-aktier (å 1 röst)	41 517 815	41 517 815
Sammanlagt	72 048 683	72 048 683

16. Ackumulerade bokslutsdispositioner

De ackumulerade bokslutsdispositionerna består av ackumulerad avskrivningsdifferens.

17. Avsättningar

Övriga avsättningar euro	2017	2016
Hyresansvar och kostnader för affärer som ska nedläggas		4 472 616,04
Kostnader för omstrukturering av affärsverksamhet	20 100 288,74	2 661 116,00
Sammanlagt	20 100 288,74	7 133 732,04

18. De väsentliga posterna i passiva resultatregleringar, lånsfristiga

euro	2017	2016
Periodiserade affärsplatskostnader	2 142 626,00	
Periodiserade it-kostnader	1 250 270,00	
Sammanlagt	3 392 896,00	

19. Kortfristiga skulder

euro	2017	2016
Räntebärande skulder	251 316 308,32	232 592 075,12
Räntefria skulder	89 468 205,30	116 343 076,28
Sammanlagt	340 784 513,62	348 935 151,40

Kortfristiga skulder till företag inom koncernen

euro	2017	2016
Leverantörsskulder	367 323,95	269 834,18
Räntebärande övriga skulder	1 423 056,50	624 285,53
Räntefria övriga skulder	339 776,56	339 776,56
Resultatregleringar	1 289 312,43	1 537 234,45
Sammanlagt	3 419 469,44	2 771 130,72

20. De väsentliga posterna i passiva resultatregleringar, kortfristiga

euro	2017	2016
Periodiserade personalkostnader	13 672 225,07	22 125 199,72
Periodiserade ränte- och finansiella kostnader	8 167 198,29	12 338 075,54
Inkomstskatteskuld		10 850 991,78
Periodiserade inköpskostnader för omsättningstillgångar	3 772 864,76	4 730 708,26
Derivativskulder	5 544 885,03	2 659 943,13
Skulder för investeringar		2 151 280,00
Periodiserade affärsplatskostnader	1 584 785,72	1 887 389,00
Reserv för varureturner	669 600,00	1 034 015,58
Övriga resultatregleringar	1 935 188,92	3 050 856,25
Sammanlagt	35 346 747,79	60 828 459,26

21. Ställda säkerheter

Skulder för vars säkerhet givits inteckning av fastigheter och pantsättning av aktier

euro	2017	2016
Lån från penninginrättningar	624 266 780,63	
Inteckningar	1 801 681 800,00	1 681 800,00
Bokföringsvärde av intecknade fastigheter och pantsatta aktier	400 078 832,52	
Borgensförbindelser	300 000,00	300 000,00
Sammanlagt	1 801 981 800,00	1 981 800,00

Säkerheter som ställts för utomstående

euro	2017	2016
Borgensförbindelser		6 164 419,01
Sammanlagt		6 164 419,01

Säkerheter som ställts för företag inom samma koncern

euro	2017	2016
För hyreslokaliteter	8 460 395,46	6 000 595,97
För övriga förbindelser	33 375 630,39	33 375 630,39
Sammanlagt	41 836 025,84	39 376 226,36

Ställda säkerheter sammanlagt

euro	2017	2016
Inteckningar	1 801 681 800,00	1 681 800,00
Borgensförbindelser	42 136 025,84	45 840 645,38
Sammanlagt	1 843 817 825,84	47 522 445,38

22. Övriga ansvar euro

	2017	2016
Leasingansvar	1 401 725,42	1 236 091,65
Elavtalansvar	1 587 989,90	
Hyresansvar	380 822 937,12	420 843 901,45
Sammanlagt	383 812 652,44	422 079 993,10

Fastighetsinvesteringar

Bolaget är skyldigt att justera avdrag som gäller fastighetsinvesteringar som färdigställts åren 2008-2017, om den momspliktiga användningen av fastigheten minskar under justeringsperioden. Det sista justeringsåret är 2027. Ansvarsbeloppet är högst 12 736 119 euro. År 2016 varansvarsbeloppet högst 15 350 797 euro.

Pensionsansvar

Moderbolagets pensionsansvar är försäkrade i utomstående pensionsförsäkringsbolag. Pensionsansvaren är täckta i sin helhet.

23. Aktier och andelar

Koncernföretag

	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
Moderbolagets innehav		
Stockmann AS, Tallinn	100	100
SIA Stockmann, Riga	100	100
SIA Stockmann Centrs, Riga	63	63
Stockmann Security Services Oy Ab, Helsingfors	100	100
Oy Suomen Pääomarahoitus-Finlands Kapitalfinans Ab, Helsingfors	100	100
Stockmann Sverige AB, Stockholm	100	100
Oy Hullut Päivät-Galna Dagar Ab, Helsingfors	100	100

	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
Dotterbolagens innehav		
Stockmann Security Oy, Helsingfors	100	100
OOO Stockmann Stp Centre, S:t Petersburg	100	100
TOV Stockmann, Kiev	100	100
AB Lindex, Göteborg	100	100
AB Lindex innehav av dotterbolagen		
Lindex Sverige AB, Göteborg	100	100
Lindex AS, Oslo	100	100
Lindex Oy, Helsingfors	100	100
Lindex Oü Eesti, Tallinn	100	100
SIA Lindex Latvia, Riga	100	100
UAB Lindex Lithuania, Vilnius	100	100
Lindex s.r.o., Prag	100	100
AB Espevik, Alingsås	100	100
Lindex H.K. Ltd, Hong Kong	99	99
Shanghai Lindex Consulting Company Ltd, Shanghai	100	100
Lindex Financial Services AB, Göteborg	100	100
Lindex India Private Ltd, New Delhi	100	100
It will fit AB, Göteborg	100	100
Lindex GmbH, Düsseldorf	100	100
Lindex Slovakia s.r.o., Bratislava	100	100
Lindex PL Sp.z.o.o., Warschau	100	100
Lindex UK Fashion Ltd, London	100	100

	Andel av aktierna %
Gemensamma funktioner	
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Esbo	37,8
SIA Stockmann Centrs, Riga	63,0

Aktier i de gemensamma funktionerna redovisas i koncernen så, att i koncernens balansräkning upptas i stället för aktierna den andel av tillgångarna och skulderna i de gemensamma funktionerna som motsvarar koncernens ägarandel.

Övriga företag

	Andel av aktierna %
Moderbolagets innehav	
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Esbo	37,8
Tuko Logistics Osuuskunta, Kervo	10
Övriga	n/a

Styrelsens förslag till disposition av de utdelningsbara medlen och räkenskapsperiodens resultat

Enligt moderbolagets balansräkning 31.12.2017 var de utdelningsbara medlen 0,8 miljoner euro.

Enligt moderbolagets balansräkning 31.12.2017 står de följande utdelningsbara medlen till bolagsstämmans förfogande:

fonden för investerad fritt eget kapital	255 735 789,28
dispositionsfonden	43 728 921,17
vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	-234 805 218,10
räkenskapsperiodens förlust	-63 895 265,00
	<u>764 227,35</u>

Styrelsen föreslår till bolagsstämman att resultaten för räkenskapsåret 2017 ska kvarlämnas på vinstmedelskontot och att inga medel ska utdelas.

Helsingfors den 13 februari 2018

Styrelsens och verkställande direktörens underskrifter av verksamhetsberättelsen och bokslutet

STYRELSEN

Jukka Hienonen

Kaj-Gustaf Bergh

Esa Lager

Susanne Najafi

Leena Niemistö

Michael Rosenlew

Per Sjödel

Dag Wallgren

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN

Lauri Veijalainen

Över utförd revision av bokslutet har idag avgivits berättelse.

Helsingfors den 20 februari 2018

Henrik Holmbom
CGR

Marcus Tötterman
CGR

Översättning

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Stockmann Oyj Abp

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Stockmann Oyj Abp (fo-nummer 0114162-2) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2017. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU,
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 10 till koncernbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för

revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Värdering av goodwill och varumärken/moderbolagets investering i Lindex (noterna 1 och 14 till koncernens bokslut och noterna 7 och 11 i moderbolagets bokslut)

- I slutet av år 2017 uppgick bokföringsvärdet av goodwill och varumärken i koncernbalansräkningen till sammanlagt 656 milj. euro. Goodwill och varumärken som allokerats till Lindex-segmentet uppgick till totalt 631 milj. euro och goodwill som allokaterats till Retail-segmentet uppgick till 25 milj. euro.
- Under 2017 har gjorts en nedvärdering av Lindex goodwill på 150 milj. euro som belastar koncernresultaträkningen. Moderbolagets resultaträkning belastas av en nedvärdering på 61 milj. euro hänförlig till investeringen i Lindex.
- De av ledningen utförda nedskrivningsprövningarna av enheter som genererar kassaflöden (Lindex och Retail) baserar sig på uppskattningar av nyttjandevärdet.
- Fastställandet av centrala antaganden bakom kassaflödesprognoserna som ligger till grund för nedskrivningsprövningarna förutsätter ledningens bedömning gällande bland annat omsättningens tillväxt, diskonteringsräntan och lönsamhetens utveckling. På grund av osäkerheten i prognoserna som används i prövningarna samt storleken av balansvärdena har värderingen av goodwill och varumärken varit ett särskilt
- Vi har bedömt värderingen av goodwill och varumärken i koncernbokslutet samt moderbolagets investering i Lindex för de under året 2017 gjorda nedvärderingarna samt de vid bokslutet 31.12.2017 gjorda nedskrivningsprövningarna.
- Vi har tillsammans med KPMG:s värderingsspecialister genomfört bland annat följande revisionsåtgärder:
 - Vi prövade lämpligheten i de centrala antagandena som använts i prövningsberäkningarna.
 - Vi jämförde de centrala antagandena som använts i prövningsberäkningarna, så som kassaflödesprognoser, diskonteringsräntor och tillväxtprognoser med av koncernen upprättade prognoser, med marknadsinformation från utomstående informationskällor samt med historiskt data från Stockmanns tidigare räkenskapsperioder.
 - Vi testade den aritmetiska riktigheten i beräkningarna av nedskrivningsprövningen.
 - Vi bedömde informationen i noterna gällande nedskrivningsprövningen av goodwill och varumärken, innefattande en bedömning av lämpligheten och till-

betydelsefullt område för revisionen.

- Det finns en risk att enheterna som genererar kassaflöden inte presterar i enlighet med de initiala förväntningarna och prognoserna varvid bokföringsvärdet av goodwill och varumärken kan överstiga de kassaflöden som ackumuleras. I slutet av år 2017 underskred marknadsvärdet av moderbolagets aktiestock bokföringsvärdet av koncernens egna kapital hänförligt till moderbolagets ägare.

räckligheten av informationen som lämnats avseende centrala antaganden och känslighetsanalyser.

Värdering av fastigheter (noterna 1, 3, 15 och 16 till koncernens bokslut)

- I koncernbokslutet värderar Stockmann både fastigheterna som är i egen användning samt innehav i förvaltningsfastigheter till verkligt värde. De verkliga värdena baserar sig på värderingar av utomstående auktoriserade fastighetsvärderare. I slutet av år 2017 uppgick det verkliga värdet för fastigheterna i koncernbalansräkningen till sammanlagt 973 milj. euro.
- Omvärderingen av fastigheterna som är i koncernens egen användning och fastställandet av det verkliga värdet för förvaltningsfastigheter innehåller osäkerhetsfaktorer och ledningens subjektiva bedömningar avseende uppskattning och diskontering av kassaflöden.
- Värderingen av fastigheterna påverkas av de antaganden som använts i värderingsberäkningarna, och vilka i hög grad inkluderar ledningens bedömningar. De centrala antagandena gäller bland annat:
 - uppskattningar om nettointäkter från hyror, samt
 - kommande investeringar i fastigheterna.
- Vi har bedömt principerna och metoderna som tillämpats vid fastställandet av de verkliga värdena. På grund av beräkningarnas natur har vi även anlitat KPMG:s värderingsspecialister för att bedöma lämpligheten i de av Stockmann fastställda verkliga värdena. Våra revisionsåtgärder har omfattat bland annat:
 - Vi har bedömt lämpligheten i de värderingsmodeller samt i de centrala antaganden som använts bland annat genom att jämföra dem med marknadsinformation från utomstående källor.
 - Vi utvärderade lämpligheten och tillräckligheten av informationen i noterna gällande fastigheternas värdering till verkligt värde.

Övervakning och värdering av omsättningstillgångarna (noterna 1 och 19 till koncernens bokslut)

- Stockmann idkar affärsverksamhet via ett omfattande varuhus- och modeaffärsnätverk både i hemlandet och utomlands. Fungerande IT-system och interna kontroller samt ledningens övervakning är betydelsefull för att säkerställa att saldokontrollen av omsättningstillgångarna är riktig och att värderingen av dessa är vederbörlig.
 - Koncernen säljer modeprodukter och övriga produkter vars efterfrågan påverkas av förändringar i konsumentbeteende och motetrender.
 - Värderingen av omsättningstillgångarna påverkas av ledningens bedömningar, bland annat avseende den kommande efterfrågan på lagerartiklar. Detta kan medföra att nedskrivningar som görs på omsättningstillgångarna senare kan visa sig vara otillräckliga.
- Våra revisionsåtgärder har omfattat bland annat:
- Vi har bedömt lämpligheten i processen gällande övervakning av omsättningstillgångarna samt i ledningens rapporter för uppföljning.
 - Vi har utvärderat kontrollomgivningen och funktionaliteten i de systembaserade kontrollerna i de IT-system som behandlar koncernens omsättningstillgångar, innefattande kontrollen av användarrättigheter och datasäkerhet.
 - Vi har deltagit i inventeringarna vid utvalda verksamhetsställen och utvärderat lämpligheten i inventeringsprocesserna i koncernens centrallager.
 - Vi har utfört data-analyser för att testa riktigheten i prissättningen av omsättningstillgångarna samt tillförlitligheten i kalkyler gällande värderingen av omsättningstillgångarna.
 - Vi har utvärderat principerna för värdering av omsättningstillgångar samt huruvida gjorda nedskrivningar är tillräckliga.

Finansieringen (noterna 1 och 34 till koncernens bokslut)

- Under året har koncernen ingått ett nytt låneavtal och refinansierat de tidigare lånen. Därtill har koncernen emitterat nya säkerställda seniora obligationer och i förtid inlöst de tidigare obligationerna.
- I slutet av år 2017 uppgick de räntebärande skulderna till 764 milj. euro.
- Vi har bekantat oss med de nya finansieringsarrangemangen och där tillhörande dokumentation.
- Vi har utvärderat hur villkoren i finansieringsarrangemangen inverkar på klassificeringen och redovisningen med hänsyn till i koncernbokslutet tillämpade redovisningsprinciper och redovisningsstandarder.
- Därtill har vi utvärderat lämpligheten av den i noterna presenterade informationen om finansieringsarrangemangen och de ränte-

bärande skulderna.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida

händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

KPMG Oy Ab eller personer som representerar revisionssamfundet har fungerat som av bolagstämman valda revisorer oavbrutet i minst 30 år. Undertecknade har fungerat som bolagets revisorer från och med bolagsstämman på våren 2015 oavbrutet i tre år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen och informationen i årsberättelsen men inkluderar inte bokslutet eller vår revisionsberättelse. Vi har fått tillgång till verksamhetsberättelsen före datumet för denna revisionsberättelse och förväntar oss att få tillgång till årsberättelsen efter detta datum. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. För verksamhetsberättelsens del är det ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen som vi fick tillgång till före datumet för denna revisionsberättelse, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den aktuella övriga informationen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 20 februari 2018

Stockmann Oyj Abp
Revisionsberättelse
för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2017

HENRIK HOLMBOM
CGR

MARCUS TÖTTERMAN
CGR